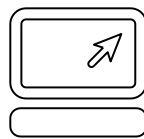

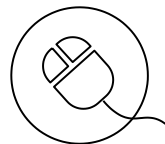
INFORME MEMÒRIA 2018

EN DEFENSA DELS VALORS ÈTICS
DE LA INFORMACIÓ

www.fcic.periodistes.cat

@CICfundacio

CIC.fundacio

**Fundació Consell
de la Informació de Catalunya
Rambla Catalunya 10 1er pis 08007 BCN
Tel. 93.317.19.20**

ÍNDEX

Informe de la presidència

Gràfics de queixes

Codi Deontològic de la professió
periodística a Catalunya

Expedients tramitats

Patronat

Comptes CIC 2018

Projecte de pressupost 2019

Activitats realitzades per la FCIC

Composició del Patronat i del Consell
de la Informació de Catalunya

Llistat de mitjans adherits

Segell de compromís ètica als mitjans

INFORME DE LA PRESIDÈNCIA

La facultat dels lectors per diferenciar entre notícies contrastades i rumors, entre informació i propaganda, entre dades i adoctrinament és fonamental en una democràcia avançada que preservi la capacitat dels ciutadans per decidir d'una manera racional, atès que la llibertat es basa en la possibilitat d'elegir entre varies opcions. Si aquestes opcions s'enterboleixen o difuminen amb missatges interessats disfressats d'objectivitat, la llibertat perd la seva referència i la capacitat de ser exercida amb criteri. Aquesta és una de les principals preocupacions tractades a la reunió anual de consells de premsa europeus, celebrada a Hèlsinki l'octubre del 2018 amb la participació del Consell de la Informació de Catalunya (CIC).

La crisi de les anomenades "fake news" va ser debatuda amb profunditat, així com els algorismes mitjançant robots en substitució de periodistes. La bona notícia és la creació d'un grup de treball específicament dedicat a fer un seguiment i assessorament pels consells de premsa d'una iniciativa presentada al Parlament Europeu per combatre les "fake news" i la desinformació, així com augmentar la qualitat de la premsa mitjançant l'autoregulació, la confiança i la transparència.

A la reunió es va suggerir la creació d'una comissió a les xarxes socials amb especial jurisdicció sobre els continguts de les plataformes, la protecció del copyright i dels reguladors, promoure les bones pràctiques i finançar projectes independents investigadors... Abordar, en fi, els canvis estructurals als que s'enfronta el sector de la premsa amb la promoció d'un clima divers i plural. També es va debatre sobre els perills d'involució democràtica a alguns països i que està afectant la llibertat de premsa.

En aquesta línia de treball, el CIC, juntament amb la Sindicatura de Greuges, va organitzar una jornada sobre llibertat d'expressió, els mitjans de comunicació i el paper de les defensories als diversos àmbits d'actuació on el públic va tenir veu en una taula rodona.

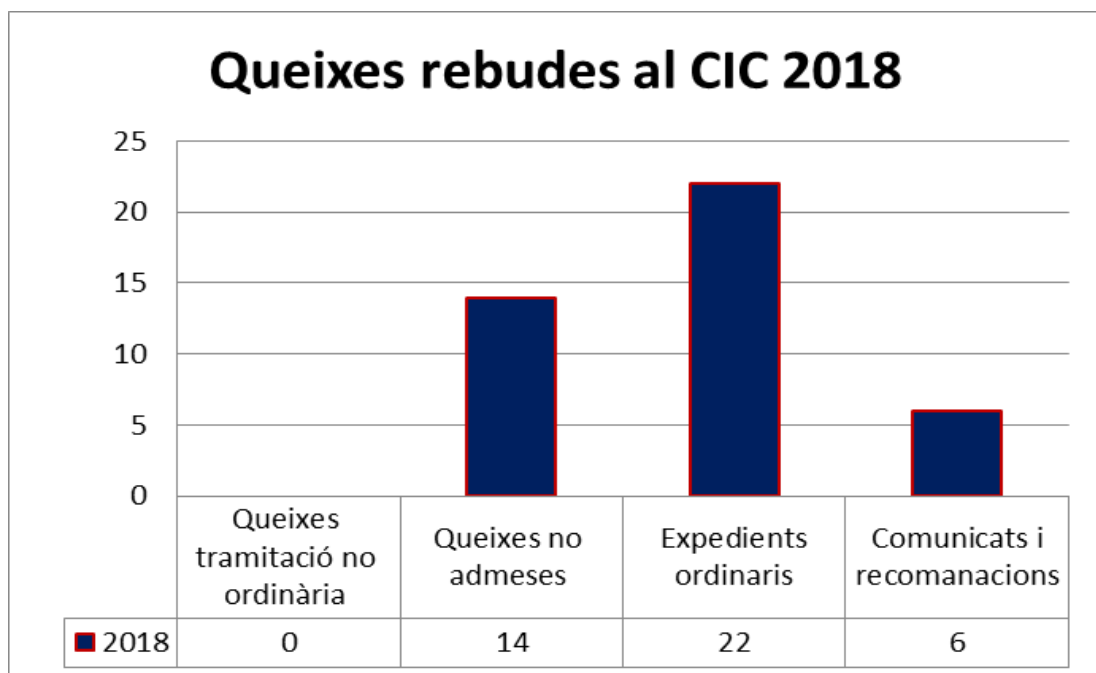
Les queixes, si bé han augmentat, encara estan lluny numèricament de les que reben els consells del nord d'Europa. El CIC fa una crida als lectors, oients i telespectadors a fi de que s'impliquin més amb els requeriments d'una informació de qualitat i tractin la premsa amb la mateixa exigència social que reben altres serveis públics primordials.

Roger Jiménez

QUEIXES PRESENTADES AL CIC 2018

El CIC, en l'exercici de les seves funcions, aprova resolucions que vincularan a les parts que voluntàriament acceptin el seu arbitratge. **Qualsevol persona o entitat pot presentar una queixa per la lesió comesa per part d'un professional o mitjà de comunicació.**

En 2018 s'han rebut 36 queixes, de les quals 22 han estat de tramitació ordinària i s'ha obert expedient informatiu (un d'ells per una actuació d'ofici del CIC) i 14 no han estat admeses a tràmit per diferents motius tal i com mostren els gràfics a continuació:

També el CIC s'ha pronunciat en 6 ocasions al llarg de l'any a través de comunicats als mitjans de comunicació, en temes relacionats amb el dret a la privacitat, conflicte d'interessos entre periodisme i publicitat, suïcidis o filtració de missatges.

CODI DEONTOLÒGIC (ACTUALITZAT AL VI CONGRÉS DE PERIODISTES DE CATALUNYA L'11 DE NOVEMBRE DE 2016)

01. Introducció

El Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya va ser proclamat en el II Congrés de la professió, l'1 de novembre de 1992. Es tracta d'una declaració de principis bàsics que els periodistes han d'observar en l'exercici de la seva tasca. El Codi, assumit per la majoria de professionals i editors, és l'expressió de la voluntat de defensar uns mitjans de comunicació lliures i responsables en el marc d'una societat plural i democràtica.

El 12 de març de 1997 es va crear el Consell de la Informació de Catalunya (CIC), organisme independent encarregat de vetllar pel compliment d'aquest codi. Integrat per periodistes i representants d'altres sectors professionals, el CIC és també un instrument d'autoregulació amb facultats d'intervenció i mediació mitjançant resolucions i recomanacions sense caràcter coercitiu.

Els periodistes i mitjans de comunicació han de tenir la màxima llibertat d'informació, d'opinió i crítica i han d'exercir-la amb responsabilitat. El Codi Deontològic dels periodistes incumbeix els mitjans i els professionals que preparen materials seleccionats, processats i presentats segons criteris periodístics i amb voluntat explícita de ser reconeguts com a tals. Els grans principis de l'ètica periodística són d'aplicació en tots els mitjans i suports, així com en totes les modalitats i àmbits de la informació.

En els darrers decennis, la revolució tecnològica, i en especial el desenvolupament d'Internet, ha transformat de forma substancial les bases del món de la informació i el propi sistema de formació de l'opinió pública. Aquest fet obliga a adaptar els criteris de la bona pràctica professional per tal de reafirmar el compromís ètic del periodisme amb el públic d'acord amb el principi de responsabilitat social.

Amb aquests antecedents i premisses, el Col·legi de Periodistes i el Consell de la Informació de Catalunya presentem una nova versió del Codi Deontològic revisat i

adaptat a la situació actual, i encoratgem els professionals i les empreses informatives a regir la seva activitat d'acord amb la lletra i l'esperit dels seus criteris bàsics.

02. Criteris

01. Informar de manera acurada i precisa

El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.

02. Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament

No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades.

El periodista s'ha de posar en contacte prèviament amb els afectats per donar-los l'oportunitat de resposta.

03. Rectificar les informacions incorrectes

L'obligació d'esmenar tant les informacions com les interpretacions resultants que s'hagin demostrat falses o errònies comporta fer-ho amb promptitud i amb el tractament i l'extensió proporcionats. Així mateix, els mitjans han d'atendre el dret de rèplica quan aquest sigui sol·licitat en termes raonables.

04. Utilitzar mètodes lícits i dignes per obtenir informació

És inacceptable l'ús de càmeres ocultes i de qualsevol altre procediment subreptici o enganyós per obtenir informacions, imatges i testimonis. També és inadmissible la interceptació i la difusió no consentida de material privat procedent de la telefonia mòbil, la missatgeria electrònica i altres suports de comunicació.

En poden ser excepció les situacions relacionades amb fets o esdeveniments d'inequívoc interès públic i quan no hi hagi cap altra opció per donar compliment adequat al dret a la informació.

El pagament a les fonts per obtenir informació contravé la bona pràctica periodística i és inadmissible quan posi en risc el principi de veracitat o pugui interferir l'acció de la justícia.

El plagiat és inacceptable. Cal aplicar les bones pràctiques professionals quan es fa servir el treball d'altres.

05. Citar les fonts i preservar el secret professional

Les fonts s'han de citar perquè la informació sigui creïble. No obstant això, els periodistes tenen l'obligació moral de protegir-les invocant el secret professional quan sigui necessari. La

confidencialitat ha de servir per emparar les persones en situació d'indefensió o de risc, però en cap cas l'anonimat pot ser utilitzat per atacar individus i organitzacions de manera injustificada.

La bona pràctica periodística exigeix també tractar de forma adequada les informacions rebudes sota embargament, així com observar l'*off the record* quan hagi estat acordat.

06. Conciliar els drets individuals amb el dret del públic a saber

El periodista ha de defensar el dret a la informació davant de qualsevol restricció a la transparència exigida per l'interès públic, especialment quan les fonts són administracions i organismes oficials. Tanmateix, cal reconèixer a les persones individuals i jurídiques el dret a no proporcionar informació ni respondre preguntes. L'assetjament intimidador i persistent és una pràctica reprovable.

07. Evitar el conflicte d'interessos

No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions. La recepció d'obsequis promocionals o commemoratius no pot ultrapassar el criteri estricte de la cortesia, segons els barems establerts per les organitzacions periodístiques. Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència.

Cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença deliberada d'informacions periodístiques.

Com a norma general, els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció.

* Consultar les recomanacions del CIC sobre els periodistes que fan publicitat

08. No utilitzar en profit propi informacions privilegiades

Els periodistes no han d'usar en benefici propi la informació que reben de manera confidencial en l'exercici de la seva funció, amb independència que es publiqui o no, ni transmetre-la a terceres persones per raons similars. En conseqüència, han d'evitar pronunciar-se sobre empreses i productes en els quals mantenen un interès financer, ja sigui directament o a través de familiars o persones pròximes. El mateix criteri ha de regir pel que fa al sector de les apostes.

09. Respectar el dret a la privacitat

Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística.

Els casos de suïcidi només es difondran quan tinguin rellevància personal o siguin de manifest interès públic, tenint en compte, a més, el risc d'un efecte mimètic.

10. Salvaguardar la presumpció d'innocència

Tota persona acusada o imputada d'un delictes té dret a la presumpció d'innocència en les informacions i opinions relatives a indagacions, causes o procediments penals. El respecte i la protecció d'aquest dret són vigents des de l'inici de les actuacions policials fins que es provi la culpabilitat en un procés que gaudeixi de les garanties necessàries. Els periodistes evitaran els prejudicis, així com sotmetre els implicats a judicis paral·lels.

11. Protegir els drets dels menors

Cal evitar difondre la identitat dels menors quan apareixen com a víctimes (excepte en supòsit d'homicidi i casos de segrestos o desaparicions), testimonis o inculpats en causes criminals. Aquesta consideració és especialment pertinent en assumptes d'especial transcendència social, com ara delictes sexuals, suïcidis, problemes referents a adopcions o fills de pares empresonats. A més, s'evitarà identificar contra la seva voluntat les persones pròximes o parents innocents d'acusats o convictes en procediments penals.

Com a norma general, els menors no han de ser entrevistats ni fotografiats o filmats sense el consentiment explícit dels seus pares, tutors, mestres o educadors. Tampoc no és lícit al·legar la rellevància pública de familiars o persones pròximes per justificar la intromissió en la seva vida privada o l'explotació de la seva imatge.

12. Respectar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral

No es pot discriminar cap persona a causa de la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i a l'ús de la violència. Els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats.

03. Annexos

Annex A:

Recomanació sobre manipulació d'imatges

En fotoperiodisme s'ha de fer constar sempre l'autoria, així com la data, lloc i els elements rellevants que identifiquen la imatge, tret que es posi en perill la seguretat de les fonts. En aquest àmbit no estan permeses manipulacions que suposin alteració de la informació visual registrada originalment per l'objectiu de la càmera i que recull el suport; és a dir, afegir, eliminar, desplaçar o modificar qualsevol element de la imatge original.

En l'àmbit de la foto-il·lustració és legítima l'alteració d'imatges sense cap altre límit que la responsabilitat de l'autor/a, i amb l'obligació d'informar, adientment, al lector del tipus d'alteració practicada.

Annex B:

Recomanació sobre Internet

Els principis de l'ètica periodística són comuns per a tots els mitjans i suports sense cap distinció. No obstant això, les característiques d'Internet han propiciat una àmplia casuística que planteja noves consideracions deontològiques per a la pràctica professional.

01. Responsabilitat editorial

02. Transparència i rigor

» Aquest annex de bones pràctiques de la informació a Internet també afecta els periodistes que mantenen blocs personals o participen en xarxes socials des d'un rol de caràcter explícitament professional.

» Han de sentir-se incumbits per aquestes normes aquelles persones que aboquin informació online de forma individual i que puguin ser reconegudes com a professionals del periodisme, atès que tenen en aquesta activitat la major part de les seves percepcions econòmiques.

Les normes ètiques han d'obligar especialment les pàgines web que siguin la versió electrònica de publicacions preexistents en altres suports, o també aquelles que, nascudes a la xarxa, tinguin una capçalera i uns continguts que les facin ser percebudes com a publicacions informatives.

» El producte informatiu ha de poder ser identificat com a tal sigui quina sigui la seva naturalesa formal. La distinció entre informació i opinió també és igualment exigible, així com la diferenciació entre publicitat i informació.

» Les informacions han d'anar datades i convé que els links portin igualment les referències adequades per tal d'orientar els destinataris i mantenir contextualitzades les dades.

» Com en altres mitjans, la immediatesa no és excusa per obviar principis deontològics com el recurs a fonts fiables i la contrastació de les dades.

» Les informacions difoses a través de les xarxes socials tampoc no poden propagar rumors infundats, ni emetre judicis de valor injuriosos.

03. Participació i supervisió activa

La participació del públic enriqueix la pluralitat dels continguts dels mitjans a Internet i constitueix una de les claus més definitòries i innovadores del nou univers informatiu. Tanmateix, les característiques de la xarxa generen nous paranys ètics sobre la relació entre els mitjans i el públic.

» Els comentaris dels usuaris a les notícies difoses a les webs informatives han de ser moderats pels seus responsables editorials. Aquests han de comptar amb mecanismes i eines

adients per impedir la difusió de missatges injuriosos, que atemptin contra la dignitat de les persones i grups socials, o que encoratgin la discriminació, la violència i l'odi.

» Les aportacions dels internautes no poden ser anònimes. El mitjà difusor ha d'exigir un registre previ als usuaris que vulguin fer comentaris i donar a conèixer les seves opinions, de la mateixa manera que cap diari no publica cartes al director escrites per persones que no s'hagin identificat degudament. L'anonimat és admissible quan es tracti de garantir la difusió de fets i opinions d'inequívoc interès públic o necessitat vital, però igualment el participant s'ha d'identificar davant del mitjà.

04. Permanència dels documents on-line

La permanència indefinida a la xarxa dels documents i materials audiovisuals que es difonen i circulen a través de la web pot generar situacions incòmodes o indesitjables per a les persones afectades, ja sigui com a fonts informatives o com a testimonis. En el cas que en reclamin la desaparició, aquest fet planteja la necessitat de conciliar adequadament l'interès públic amb els drets individuals. En qualsevol cas, la invocació del "dret a l'oblit" no ha de ser motiu per a la destrucció immediata d'elements que en certa manera formen part d'un "arxiu general" o "memòria viva" que és patrimoni col·lectiu i que eventualment poden ser d'interès per a historiadors o investigadors socials.

» Com a norma general, no ha de ser necessàriament atesa la pretensió de destrucció de rastres per part de persones individuals o jurídiques al·legant la simple raó d'un canvi d'opinió, d'imatge o altres consideracions d'estricta ordre personal.

» Tanmateix, la persistència de certs documents no ha de donar lloc a situacions abusives o greument nocives contra els drets fonamentals de la persona.

» Conseqüentment, els responsables editorials han de prevenir o pal·liar els possibles perjudicis provocats a les persones que han prestat el seu testimoni (imatge, veu o documentació), atès el fet singular de la pervivència, facilitat d'accés, reproducció i manipulació dels materials presents a Internet. Aquesta actitud ha de ser especialment curiosa quan les persones afectades siguin menors d'edat o joves en situació d'indefensió o risc sobre l'eventual us de la seva presència a la xarxa.

» En tot cas, la pròpia naturalesa de l'espai web com un fons global i permanent de continguts de tots tipus i d'accés universal fa pràcticament inviable l'eliminació discrecional, sistemàtica, instantània i generalitzada dels materials considerats impropis o lesius per particulars, empreses o institucions.

05. Autoria i plagi

» El reconeixement de l'autoria intel·lectual i dels drets de tota mena que se'n deriven han de ser respectats a la xarxa com a qualsevol altre suport informatiu. Les facilitats per "copiar i enganxar" que brinden els productes digitals, fins al punt de convertir-se en una pràctica redaccional mecànica i quotidiana, mai no han de ser un pretext per al plagi i la usurpació.

Annex C:

Recomanació sobre el plagi

El principi 1 del codi insta a contrastar bé totes les informacions, mentre que el principi 5 recomana que, com a norma general, les fonts siguin citades. Aquestes normes d'actuació es troben en la base de la credibilitat dels periodistes, i del seu compliment escrupolós en depèn en gran manera la confiança que el públic hi diposita. Cal entendre per plagi la reproducció sense cita d'un fragment apreciable d'un producte aliè. Fer això pot constituir un delictes, però a més pot soscar greument la credibilitat d'un periodista o d'un mitjà informatiu.

Hi ha diverses formes de plagi, totes elles abominables encara que es puguin presentar amb diferents graus de gravetat:

» La reproducció textual d'un fragment d'una obra literària, d'un treball periodístic o de qualsevol altre document l'autoria del qual sigui identificable i demostrable.

» La reproducció de fotografies o imatges de qualsevol mena que tinguin autoria, independentment fins i tot que estiguin subjectes a drets d'autor.

» La reutilització de fragments d'entrevistes o de talls de veu que hagin estat obtinguts per informadors d'altres mitjans i que hagin pogut ser capturats a partir d'emissions alienes.

Encara que la reproducció que es faci no sigui textual, també pot tenir consideració de plagi la difusió sense cita d'informacions que han estat obtingudes a partir del que ha estat publicat per un altre mitjà. La cita és especialment obligada quan es tracti d'informacions exclusives i molt rellevants que un altre mitjà ha obtingut de fonts que només han estat al seu abast. No es podrà considerar que hi ha hagut plagi quan la cita de la procedència de la informació sigui ben explícita o quan ha estat obtinguda directament a partir de la mateixa font o de fonts diverses.

Annex D:

Recomanació sobre el tractament de conflictes bèl·lics o armats

01. Donar veu a tots els actors i promoure la comprensió entre les parts implicades. Afavorir el diàleg.

02. No deshumanitzar cap part; cal parlar de les víctimes i també dels victimaris.

03. Evitar el llenguatge de les parts combatents i dels seus aliats. Exposar els enganys de qualsevol d'aquestes.

04. Mostrar els grups que en la base treballen per la pau, no només els dirigents. En particular, els esforços de la societat civil, que atén les víctimes físicament, materialment i emocionalment.

05. Explorar els conflictes en la seva complexitat i tractar la violència i els seus efectes tan visibles com invisibles, però també ocupar-se de les causes diverses que els han generat.

06. Els mitjans han d'evitar el sensacionalisme i també impedir l'emissió sense control de missatges en línia que siguin bel·licistes, xenòfobs, racistes i sexistes.

07. Informar dels conflictes encara que no hi hagi violència pot ajudar a prevenir-la.

08. No abandonar la cobertura després de l'alto el foc i ocupar-se de la resolució, la reconstrucció i la reconciliació.

09. Aprofitar les similituds entre els conflictes perquè les experiències constructives ajudin els que encara no han trobat un camí de resolució.

10. Cal fer esment sempre de les fonts de la informació, particularment quan representen actors enfrontats, i tenir en compte que terceres fonts enriqueixen la visió del conflicte. En cas d'informacions fetes sota censura o imposicions, cal fer-ho saber als receptors.

Annex E:

Recomanació sobre l'ús del terme "il·legals" referit a persones

El terme "il·legal" aplicat a immigrants és incorrecte i vulnera els criteris del Codi Deontològic de la professió periodística, per les següents raons:

» Les persones mai no poden ser il·legals, perquè això suposaria negar a un ésser humà la categoria de subjecte de dret.

» L'aplicació inadequada d'aquest qualificatiu implica menyspreu a la dignitat i la pròpia imatge d'aquestes persones.

» L'ús d'aquesta paraula per a designar, de forma exclusiva i continuada, el col·lectiu de treballadors que emigren, significa un tracte discriminatori i afavoreix estereotips que criminalitzen la imatge d'aquestes persones en la consciència col·lectiva.

Annex F:

Recomanació sobre la cita de nacionalitats i ètnies

La utilització per part dels mitjans audiovisuals de paraules i conceptes relacionats amb la nacionalitat o llocs de procedència per designar en titulars a un individu o banda d'individus que han comès actes delictius és discriminatòria.

Quan el tractament que donen els mitjans de comunicació a les informacions pot entrar dins d'un context discriminatori a fi de cridar l'atenció del lector, el que es provoca és que els ciutadans tinguin una actitud negativa respecte al fet migratori i als immigrants. El CIC recomana als mitjans de comunicació que actuïn amb especial responsabilitat i rigor en el cas d'informacions o opinions amb continguts que puguin suscitar discriminacions per raons de gènere, ètnies, creences o extracció social o cultural, és a dir, evitant-se en tot cas les generalitzacions i l'etiquetatge de les persones per trets diferencials, ja siguin ètnics, religiosos, econòmics o socials. En tot cas, si el mitjà considera que la nacionalitat dels protagonistes és noticable, i sempre per tal de no fomentar en el receptor impulsos discriminatoris, el CIC recomana que aquesta dada s'esmenti sempre, siguin d'on siguin els autors dels fets descrits.

ACORDS ADOPTATS PEL PLE DEL CIC

EXPEDIENTS

ANY 2018

Expedient núm. 57.2017: Escrit de queixa de M.S. contra el mitjà Libertad Digital per considerar que es vulnera el criteri 1 del Codi Deontològic en la notícia titulada “Los separatistas usarán viejos inválidos y niños”.

Tenint en compte que el ponent de l'expedient, analitzat el contingut de la informació, va considerar que no era pertinent la tramitació de la queixa i que es traslladés al Ple del CIC per la seva valoració, s'acorda que donat que l'article de Libertad Digital titulat "Los separatistas usaran viejos inválidos y niños de pecho como escudos humanos" és una crònica de cites d'altres mitjans més que no pas una informació pròpia, el Consell de la Informació de Catalunya no pot valorar si hi ha hagut una vulneració del Codi Deontològic per part d'aquest mitjà.

Tenint en compte això, el Ple acorda l'arxiu de l'expedient i que se li notifiqui aquesta decisió al reclamant.

Expedient. Núm. 58.2017: El 12 de setembre, l'Institut Català de les Dones, organisme depenent de la Generalitat de Catalunya, remet al Consell de la Informació de Catalunya la queixa que ha rebut d'una entitat feminista que treballa per a la coeducació. El motiu és una notícia apareguda a diferents mitjans referent a la detenció d'un noi de 17 anys per un presumpte delictes d'abusos sexuals a una nena de 10 anys, a conseqüència dels quals la menor havia quedat embarassada.

A N T E C E D E N T S

La notícia fa referència a la detenció, el dia 25 d'agost de 2017 a Puigcerdà, d'un noi de 17 anys acusat d'abusos sexuals a una nena de 10 anys a la qual va deixar embarassada. El detingut era una persona propera a l'entorn familiar de la menor. L'embaràs es va conèixer en un reconeixement mèdic, sense que la família s'hagués adonat prèviament de que la nena estava de 30 setmanes de gestació.

Presenta la queixa l'Institut Català de les Dones (ICD), traslladant la preocupació que una entitat feminista, el nom de la qual no explicita, havia fet arribar prèviament a aquest organisme de la Generalitat de Catalunya. I el motiu és que en la redacció de la notícia es fan servir expressions com *“habría mantenido relaciones sexuales con ella repetidamente”* o *“los embarazos adolescentes no son comunes en España”*, que “donen a entendre consentiment per part de la nena i una responsabilitat pel que fa a l'embaràs”. La carta de l'ICD, signada per la seva presidenta, Núria Balada, acaba advertint que “el Codi Penal estableix l'edat mínima de consentiment en els 16 anys” i que en cas de menors d'aquesta edat només s'entén que hi ha consentiment quan “l'edat o la maduresa dels dos menors és similar. I aquest -diu- no és el cas”.

La queixa fa referència a una trentena de mitjans, tots en edició digital, alguns dels quals estan adscrits a aquest Consell i d'altres son fora del seu abast d'actuació (Vegeu el llistat a l'annex 1). Al final del llistat, l'entitat que inicialment formula la denúncia davant de l'ICD afegeix un nou punt a la queixa: en cap dels mitjans relacionats “apareix al titular el presumpte delictes de violació o abús”.

La queixa no fa esment a cap dels criteris del Codi Deontològic dels periodistes de Catalunya que es puguin haver vulnerat, tot i que queda clar que el motiu és la possible ambigüïtat en l'ús d'expressions que poden induir a una interpretació exculpatòria del possible delictes d'abús sexual.

Per tant, entenem que cal analitzar si les informacions denunciades poden vulnerar el criteri primer del Codi (*Informar de manera acurada i precisa*). També i, com veurem després, pot haver quedat vulnerada la *recomanació sobre la cita de nacionalitats i ètnies*, definida a l'annex F del Codi Deontològic.

AL·LEGACIONS

Atès que molts dels mitjans relacionats en la queixa citen com a font el diari *El País* o l'agència *Europa Pres* i que no tots estan adscrits al CIC, es feia difícil demanar-ne al·legacions a tots. En una recerca prèvia abans de demanar-les, aquest Consell va poder establir que el mitjà que va descobrir el cas, que va contactar amb els Mossos per tenir-ne els detalls i que va donar la notícia en primera instància va ser *El País*. Tot seguit, segons que ha informat a aquest Consell el cap de comunicació dels Mossos, *La Vanguardia* i *TV3* van demanar a la Policia de Catalunya informació sobre el cas. Posteriorment, l'agència *Europa Press* es va fer ressò de la informació publicada a *El País* i, a partir d'aquí, la resta es va limitar a reproduir la informació citant com a font els mitjans anteriors. És per aquest motiu que aquest Consell ha limitat la petició d'al·legacions a *El País*, *Europa Press*, la *Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals* (CCMA), *La Vanguardia*.

Només la CCMA ha aportat al·legacions. En el seu escrit, la Responsable de Relacions Institucionals de la Corporació, Vanessa Farré, transcriu el text de la notícia tal com la va difondre *TV3* el dia 25 d'agost:

Segons confirmen els Mossos d'Esquadra, al noi se l'ha detingut com a suposat autor d'un delictes d'abusos sexuals i passarà a mans de la Fiscalia de Menors quan el citin a declarar. Els fets es van descobrir quan ella va anar al metge a les 30 setmanes de gestació. La família de la víctima no se n'havia adonat. Segons sembla, el noi de 17 anys és conegut de la família de la nena i hauria mantingut relacions amb ella en diverses ocasions.

"Pel text transcrit –diu Vanessa Farré– queda clar que, en cap cas, es dona a entendre un consentiment per part de la nena o una responsabilitat d'ella pel que fa a l'embaràs" i lamenta "profundament, si aquesta ha pogut ser la percepció de l'entitat de defensa dels drets de les dones o de qualsevol persona sensible a aquesta greu problemàtica". La responsable de la CCMA assegura també que "pel que fa a la terminologia de la informació policial i judicial (...) som fidels al que estableix el nostre Llibre d'Estil i som rigorosos en l'ús de la terminologia, que mira de definir comportaments i conceptes amb la major precisió possible". I conclou amb la creença de que el tractament que els mitjans de la CCMA "han fet de la notícia no hauria vulnerat el Codi Deontològic".

La resta de mitjans no han aportat al·legacions als requeriments d'aquest Consell.

CONSIDERACIONS I PONÈNCIA

Davant l'amplitud de mitjans analitzats i les diferències de matís en la presentació de la notícia i tenint en compte que de tots els mitjans cal obviar els que no entren en l'àmbit territorial competències del CIC, creiem necessari fer les següents consideracions:

1.- *Mantenir relacions sexuals com a expressió d'una actitud tipificada al Codi Penal.*

Aquesta expressió és un dels motius de la queixa, en tant que pot ser interpretada com una relació consentida. L'utilitzen diversos mitjans, però cal remarcar una diferència substancial: uns inicien l'explicació dels fets indicant que el detingut és l'autor d'un presumpte delictes d'abús sexual (La Vanguardia.com, TV3, elpais.com, ABC.es, diarioespana.com) i d'altres no mencionen el delictes fins al final del text (elperiodico.com, elperiodicomediterraneo.com).

Entenem que en el primer cas, el fet de que el lector conegui el delictes d'abús atribuït al detingut condiciona la interpretació de l'expressió, ja que el lector té la informació suficient per entendre que la relació és d'abús i, per tant, no consentida. I malgrat no considerar-la incorrecte creiem que, en benefici d'una més clara informació, hauria estat més encertat substituir l'expressió *hauria mantingut relacions amb ella en diverses ocasions* per *hauria abusat d'ella en diverses ocasions*.

En canvi, quan al lead de la notícia no s'informa de la naturalesa del delictes, l'expressió té molta més ambigüitat i, per tant, la seva interpretació queda oberta i pot ser interpretada com una possible relació consentida. Sobretot si el lector no llegeix la notícia fins al final.

Cal remarcar que en el cas del despatx de l'agència Europa Press no apareix en cap moment l'expressió a la qual fem referència.

2.- *No citar el delictes motiu de la detenció.*

Alguns dels mitjans relacionats en la queixa no citen en cap cas quin és el delictes motiu de la detenció. Senzillament informen de que el noi ha estat detingut per haver deixat embarassada una nena de 10 anys (diariodeleon.es i elperiodicodearagon.es), sense aclarir que l'acusació és per haver abusat sexualment de la menor. Aquesta pràctica contravé Criteri 1 del Codi Deontològic dels Periodistes de Catalunya que recomana al periodista "informar d'una manera acurada i concisa" i l'obliga a "acostar-se als esdeveniments amb la màxima fidelitat possible".

3.- *Aportar informació de context irrellevant*

A la majoria dels mitjans la informació té una estructura de notícia, escrita en pocs paràgrafs i amb la pretensió d'explicar els fets de manera sintètica. D'altres, però, aporten informació de context, com l'estadística sobre el degoteig creixent d'embarassos adolescents a Espanya, el record del cas d'una altre nena de 10 anys que va ser mare a Jerez o el desconeixement informatiu sobre si la nena de Puigcerdà seguirà endavant o no amb l'embaràs i les possibilitats d'avortament que la legislació espanyola podria permetre a la menor (ABC.es). Sobre aquest últim aspecte, el de la

possibilitat legal de la menor d'interrompre l'embaràs, també n'informa elpais.com. Tot i que l'aportació de *background* és una pràctica habitual i lliure en l'activitat periodística, sorprèn que el periodista especuli sobre aspectes legals que no estan presents en el relat dels fets (avortament) i en canvi no indagui què diu la legislació espanyola sobre les relacions sexuals de menors, tal com demana l'escrit de queixa. Tot i això, i sense entrar a valorar-la, no creiem que la informació de context publicada vulneri cap dels criteris del Codi Deontològic.

4. Especular sobre la nacionalitat dels menors

Un dels mitjans digitals informa de que no ha transcendit la nacionalitat de la nena (ABC.es) i un altre diu el mateix sobre l'origen del detingut (alertadigital.com). No creiem que la nacionalitat dels protagonistes de la notícia tingui cap rellevància. I, en tot cas, fer-hi referència dona a entendre que l'origen de la víctima o del presumpte agressor podrien canviar la comprensió o la valoració dels fets i es pot entendre com una estigmatització de la immigració. I, per tant, estaríem davant de la vulneració de la Recomanació sobre la cita de nacionalitats i ètnies recollida en l'annex F del Codi Deontològic i, més concretament, en l'àmbit descrit en el següent apartat:

Quan el tractament que donen els mitjans de comunicació a les informacions pot entrar dins d'un context discriminatori a fi de cridar l'atenció del lector, el que es provoca és que els ciutadans tinguin una actitud negativa respecte al fet migratori i als immigrants.

5. No citar el delicte en el titular

Al final del llistat de mitjans (annex 1) aportat per l'entitat feminista que origina la queixa, hi ha la següent anotació: "En aquestes quatre pàgines de recerca de Google només apareix al titular el presumpte delicte de violació o abús en tres mitjans (no recollits en aquesta llista)". Certament, molt pocs mitjans especifiquen en el titular el presumpte delicte. La majoria de titulars relaciones la detenció amb l'embaràs de la nena de 10 anys. Són titulars de l'estil del que aporta l'Institut Català de les Dones en l'escrit de la queixa: "Detingut un noi de 17 anys per deixar embarassada una nena de 10 anys".

La titulació periodística consisteix en un exercici de síntesi amb la finalitat de resumir la notícia en el menor número possible de paraules, destacant-ne el més rellevant. És cert que el motiu de la detenció és el presumpte delicte d'abús sexual o de violació i no l'embaràs. Però atesa la gravetat de la conseqüència del delicte, el periodista destaca en el titular l'embaràs de la nena abans que el possible delicte de violació. Es tracta d'una el·lipsi sustentada en l'associació que farà el lector entre detenció i presumpció delictiva. Creiem que en aquest cas, informativament, és més rellevant destacar en el titular la conseqüència del delicte que no pas el delicte en sí. Sobre tot, com ja s'ha dit, si pressuposem en el lector la capacitat d'entendre que una detenció porta implícita l'acusació d'un delicte. Aquesta el·lipsi permessa en el titular no és admissible, en canvi, en el redactat de la notícia. I per això era important que el possible delicte pel qual es practica la detenció quedés ben clar en el lead de la notícia.

Tot i això, i sempre que l'espai disponible ho hagués permès, i en el cas dels mitjans digitals la limitació de l'espai per a titular no és, en la majoria dels cassos, tant rígida

com en els periòdics de paper, el millor titular hauria estat el que aportés els dos conceptes, el delictes i la conseqüència, com va fer un dels digitals consultats: “Un menor abusa de una niña de 10 años en Girona y la deja embarazada” (elcorreo.com). Llàstima que en aquest cas no aplica la presumpció d’innocència al detingut i el titular estaria vulnerant el criteri 10 del Codi que requereix preservar aquesta presumpció d’innocència.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

A C O R D:

Analitzats l’escrit presentat per l’Institut Català de les Dones, a instància d’una entitat feminista que treballa per a la coeducació, i tots els mitjans digitals relacionats en la queixa sobre la informació de la detenció d’un noi de 17 anys per un presumpte delictes d’abús sexual a una nena de 10 anys, a conseqüència del qual havia quedat embarassada, aquest Consell considera:

- que els mitjans que van informar de la detenció i de l’embaràs de la menor sense fer referència en cap moment al presumpte delictes de violació o d’abús sexual van vulnerar el criteri 1 del Codi Deontològic dels Periodistes de Catalunya que insta a informar de manera acurada i precisa. Cap d’ells, però, entra en l’àmbit de competència d’aquest Consell i, per tant, no podem resoldre sobre el seu possible incompliment d’un codi ètic al qual no s’han sotmès prèviament.

- que els mitjans que es van referir a les relacions sexuals mantingudes entre el detingut i la víctima, explicitant només al final del text el delictes d’abús sexual comés presumptament pel detingut, van vulnerar, també, el criteri 1 del Codi, perquè el lector podia interpretar que les relacions eren consentides, sobre tot si no llegia la notícia fins al final (elperiodico.com, elperiodicomediterraneo.com).

- que no creiem que vulneressin el criteri 1 del Codi els mitjans que es van referir a les relacions sexuals mantingudes entre el detingut i la víctima si prèviament havien fet explícit que al detingut se l’acusava d’un presumpte delictes d’abusos sexuals (La Vanguardia.com, TV3, elpais.com, ABC.es).

Tot i això, **AQUEST CONSELL RECOMANA** extreure la precisió en aquest tipus d’informacions i creu que hauria estat més encertat substituir l’expressió *hauria mantingut relacions amb ella en diverses ocasions* per *hauria abusat d’ella en diverses ocasions*.

Tampoc l’hauria vulnerat Europa Press que mai va utilitzar l’expressió relacions sexuals per referir-se al presumpte delictes d’abusos sexuals.

- que els mitjans que van especular amb la nacionalitat del detingut (alertadigital.com) o de la víctima (ABC.es), encara que fos només dient que no havia transcendit, van vulnerar la Recomanació sobre la cita de nacionalitats i ètnies feta a l’annex F del Codi.

Expedient núm. 61/2017

ASSUMPTE: El senyor J.D.M. va presentar amb data de 18 de juliol de 2017 una queixa per una publicació emesa pel periodista senyor Quico Sallés al diari La Vanguardia Digital el dia 11 d'abril de 2017 que segons el seu parer vulnera el Codi Deontològic de la professió periodística.

ANTECEDENTS

El Sr. M. fa constar que, a més de la queixa al Consell de la Informació, ell ha denunciat davant la Justícia a la funcionària [objecte de la notícia] per delictes de calúmnies i injúries.

Segons manifesta el senyor M., "la notícia publica, amb tota mena de detalls, una denúncia que una funcionària de l'Ajuntament de Cubelles va fer en contra meva, per un suposat assetjament sexual, el dia 3 de març mentre jo era 1er Tinent d'Alcaldia, i Regidor de diverses àrees de l'esmentat Ajuntament".

Segons ell, s'han obviat els següents Principis de la Profesió Periodística a Catalunya o Codi Deontològic:

1.- Informar de manera acurada i precisa

"La publicació – diu el demandant- es limita a transcriure una diligència no signada, donant-li caràcter de denúncia, i veracitat sense seguir la directriu primera: "els mitjans han de difondre únicament informacions contrastades amb diligència", ja que es dona per cert i per bo el document que sens dubte ha arribat de manera interessada al senyor Sallés".

2.- Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament

El demandant considera que s'han difós "dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades".

El periodista s'ha de posar en contacte prèviament amb els afectats per donar-los l'oportunitat de resposta".

En aquest cas el periodista, segons diu el demandant, no s'ha posat en contacte amb cap de les parts, ni amb l'Ajuntament, ni s'ha preocupat de fer-ho."

"La diligència sense signar per la funcionària, que s'anomena denúncia [es refereix a la terminologia emprada en la notícia], es difon un cop està arxivada, és a dir sense cap interès processal, penal o periodístic, al cap d'un mes de la seva formulació, i la dimissió del afectat. Si no hi ha signatura, objectivament s'ha de posar en quarantena, fer un treball d'investigació i comprovar els fets, ja que qualsevol persona pot construir una història falsa, basada en una diligència o denúncia en la que no hi figura cap dada de la persona "denunciant" com en aquest cas, i donar-la per certa."

3.- Citar les fonts i preservar el secret professional

“Les fonts s’han de citar perquè la informació sigui creïble (...) La confidencialitat ha de servir per emparar les persones en situació d’indefensió o risc, però en cap cas l’anonimat pot ser utilitzat per atacar individus i organitzacions de manera injustificada”.

“Les fonts –segons el Sr. M.- aquí han comès, presumptament, un delictes de descobriment i revelació de secrets en filtrar una diligència interna, sotmesa a la confidencialitat per la Llei Penal i per la de Protecció de Dades de Caràcter Personal, i qui la publica es pot convertir en còmplice o coautor de la revelació.

La única persona a qui se li ha originat una situació d’indefensió, és a mi, a tots nivells”.

4.- Respectar el dret a la privacitat

“Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat”

“En aquest cas, des de la primera informació, no només es publica el meu nom sencer – escriu el demandant-, sinó que s’acompanya la notícia amb fotografies de la meua imatge, a diferència de molts altres casos en que només es posen les inicials, i va la notícia sense la fotografia de la persona, vulnerant així, també, el principi deontològic següent:

5.- Salvaguardar la presumpció d’innocència

“Tota persona acusada o investigada per un delictes té dret a la presumpció d’innocència en les informacions i opinions relatives a indagacions, causes o procediments penals. El respecte i la protecció d’aquest dret són vigents des de l’inici de les actuacions policials fins que es provi la culpabilitat en un procés que gaudeixi de les garanties necessàries. Els periodistes evitaran els prejudicis, així com sotmetre els implicats a judicis paral·lels”.

“En aquest cas, ni hi ha denúncia, ni actuacions policials, ni procés penal. Només uns fets inventats per algú, que fins i tot podrien no tenir ni la qualificació de delictes, cas que sí es denunciessin davant la justícia.

“Si existeix procés mediàtic iniciat pel senyor Sallés, que en cap cas ha evitat, sinó que ha promogut amb judicis paral·lels, i si no, només cal llegir els comentaris a la notícia i la difusió a altres mitjans.

“En quant al fet d’evitar prejudicis, penso que no ve al cas, ni té cap interès per la notícia el fet de fer esment a la meua professió anterior, que no aporta res, només que això, prejudicis gratuïts.”

6.- Recomanació sobre Internet i transparència i rigor

“Com en altres mitjans, la immediatesa no és excusa per obviar principis deontològics com el recurs a fonts fiables i la contrastació de les dades”

“En aquest cas s’obvien els principis deontològics esmentats anteriorment, segons el meu criteri, sense que hi existeixi en cap cas la immediatesa, ja que la notícia és de més d’un mes, i en quant a les fonts fiables, ja està tot dit, i la contrastació, inexistent, entrant pràcticament ja en els rumors infundats.”

PETICIÓ D’ARBITRATGE

Tenint en compte els motius de la queixa i que el reclamant manifesta la seva voluntat d’arribar a una entesa, en aquest cas el CIC es plantejà fer una tramitació no ordinària d’aquesta queixa, fent un acte d’arbitratge. D’aquesta manera, des de la presidència del CIC es proposà fer una reunió entre les parts amb la mediació del Consell de la Informació de Catalunya per tal de poder arribar a un acord.

La Vanguardia digital no ha contestat a la carta de petició d’acte d’arbitratge.

POSTERIOR DOCUMENTACIÓ

Amb data posterior, el Sr. M. envia escrit en el qual es fa constar que ha portat a judici a la funcionària de l’Ajuntament de Cubelles perquè, si bé el dia 2 de març el va acusar d’assetjament sexual, el dia 6 del mateix mes, ella “niega haber dicho que el querellante le propuso mantener relaciones sexuales”.

El Sr. M., amb data 18 de març de 2018, va presentar escrit oposant-se al sobreseïment del cas, que es va produir el 13 de març de 2018.

AL-LEGACIONS

Ni La Vanguardia Digital ni el senyor Quico Sallés han presentat al.legacions.

Hi ha dubtes de si el senyor Sallés té constància de que el senyor M. ha presentat escrit de queixa al Consell de la Informació de Catalunya contra el seu escrit a La Vanguardia Digital.

PONÈNCIA

La notícia a què fa referència el senyor M. segueix publicada a la Vanguardia Digital en el moment de redactar aquest dictamen.

1. La notícia afirma que el Sr. M. ha estat “denunciado” (títol) i es parla de “denunciar” en el subtítol. Creiem que tot i que es tracta d’una diligència en el cas del document que va presentar la funcionària, el verb és correcte ja que no existeix en castellà un verb que faci referència directa a l’acció de presentar diligències.

En el segon paràgraf de la informació sí que es parla de denúncia. Creiem que és raonable aquest ús de la paraula ja que s’explica a qui es va presentar i els termes en què es va fer, així com el contingut.

En el tercer paràgraf s’anomena “diligència de denuncia”. Creiem que hi ha voluntat de donar a conèixer de quin tipus de document es tracta.

El Sr. M. diu que és una diligència no signada. El Consell de la Informació no es pot pronunciar sobre aquest extrem ja que no disposa del document per comprovar-ho.

El Sr. M. explica, en seu escrit de queixa, que no hi va haver denúncia ni als Jutjats ni a la Policia “essent per tant una mena de denúncia interna, amb finalitats polítiques, que finalment es va arxivar, si bé em va fer dimitir de tots els meus càrrecs per ètica i per responsabilitat davant la ciutadania”.

Sobre l'ús del terme “denúncia” i si és apropiat o no, volem afegir que en l'escrit presentat al Jutjat d'Instrucció n.8 de Vilanova i la Geltrú, amb data 18 de març de 2018, es llegeix:

“La querellante sabía lo que hacía cuando acudió a RRHH a exponer una situación, que adquiere el modo de denuncia cuando acusas a alguien de hacer algo ilícito o inmoral y lo elevas a una superioridad, o a alguien que tiene competencia para hacer cesar ese comportamiento o incoar un expediente administrativo, como es el caso”.

Per tant, l'ús del terme “denuncia” es considera del tot adient en la informació de La Vanguardia.

Queda provat, pel que explica el Sr. M., que existeix la diligència on una funcionària la denuncia per assetjament. I que ell va dimitir, tal com diu la notícia, a petició de l'alcaldeessa de Cubelles en aplicació del protocol contra assetjament activat per l'Ajuntament de Cubelles i seguint instruccions de la Diputació de Barcelona.

Ara bé, en la notícia no hi ha informacions contrastades. El periodista no va donar oportunitat al Sr. M. per tal de poder-se manifestar sobre aquests fets i les acusacions que contenen, tal com mana fer l'article 1 del Codi Deontològic. Tampoc va demanar declaracions ni informació a l'Ajuntament de Cubelles.

2. Considerem que la informació sobre la diligència no té suficient fonament. D'una banda, és el propi Sr. Sallés qui admet que és cert que existeix una denúncia. Però d'altra, sabem que aquesta mateixa denúncia va quedar arxivada una setmana després de presentar-se, és a dir, abans de ser publicada la informació. Això fa que a la notícia observem vulneració del punt 2 del Codi Deontològic.

3. Sobre la revelació de fonts, el CIC considera que el periodista està en el seu dret de no citar la font per la qual ha obtingut la informació. Si hi ha hagut delictes de revelació de descobriment i revelació de secrets, serà el poder judicial qui ho determini. El nostre paper consisteix a determinar que el fet sí era noticable, al mateix temps que l'acusat tenia dret a explicar-se i el periodista no li va donar aquesta opció. Per tant, no s'incompleix el punt 3 del Codi Deontològic ja que el periodista es pot emparar en el secret professional.

4. Pel que fa al respecte a la privacitat, efectivament entra en conflicte la informació que es publica, que resulta noticable i interessant, amb el fet que aparegui el nom i cognoms de la persona acusada així com la seva fotografia.

Considerem que el fet de ser un càrrec públic fa que la informació sí comportava aquesta situació i demanava posar el nom i cognoms així com la fotografia de l'acusat. El criteri que s'ha d'aplicar és el de tenir en compte que l'interès general està per sobre de l'interès particular.

Per tot aquest raonament creiem que no s'ha vulnerat el principi 4 del Codi Deontològic.

5. Sobre l'obligació de salvaguardar la presumpció d'innocència, és ben cert que l'article reuneix informacions que predisposen a considerar culpable dels fets al senyor M..

En aquest sentit, i ja que la informació és sobre un tema molt preocupant, no s'entèn com es pot permetre una frase com la següent: “La denuncia de la funcionaria ha

animado a otras afectadas a denunciar situaciones similares del concejal durante su etapa en el ayuntamiento.”

Insistim en què el fet de no donar veu al senyor M. ja és dotar la informació de parcialitat, sense entrar en si són veritat o no els fets dels quals se l'acusa.

Per tant, considerem que es vulnera el punt número 5 del Codi Deontològic.

En canvi, no considerem que fomenti el perjudici el fet d'explicar quina va ser la seva professió anterior, perquè és una dada informativa que s'afegeix al relat.

6. La notícia es va donar un mes després de que es produïssin els fets. Per tant, és lògic demanar que el periodista fos més rigorós en el tractament d'una notícia tan sensible com és ara l'assetjament. La immediatesa sempre hi és, però això no és obstacle per no haver-se volgut posar en contacte amb el senyor M..

Per tant, considerem que hi ha hagut vulneració del punt 6 del Codi Deontològic.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

El Consell de la Informació de Catalunya considera que el periodista Sr. Quico Sallés i La Vanguardia Digital van vulnerar els criteris 1, 2, 5 i 6 del Codi Deontològic.

Expedient núm. 63/2017 (A, B, C)

ASSUMPTE El dia 2 d'octubre, la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) va presentar al CIC un escrit de queixa contra diversos mitjans de comunicació: ABC, La Razón i Mediterráneo Digital. La denúncia es refereix als tres mitjans esmentats perquè, arran la convocatòria de Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya del passat 1 d'octubre, aquestes publicacions “s'han pronunciat al respecte assenyalant una manipulació dels infants i adolescents a favor del referèndum citat, i han utilitzat imatges de menors d'edat acompanyades d'expressions vexatòries o manifestacions que poden incitar a l'odi”.

ANTECEDENTS O FETS, comuns als tres diaris

Els fets s'inscriuen en els dies previs al Referèndum d'Autodeterminació de l'1 d'octubre, que havia estat prohibit pel Tribunal Constitucional.

En l'escrit de queixa, la DGAIA manifesta que “arran la convocatòria de Referèndum d'Autodeterminació de Catalunya, s'han realitzat diverses mobilitzacions ciutadanes en les que han participat infants i adolescents en exercici del seu dret a prendre part en reunions públiques i manifestacions pacífiques, previst a l'article 35.3 de la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència”. I afegeix: “En aquest sentit, diversos mitjans de comunicació d'abast estatal s'han pronunciat al respecte, assenyalant una manipulació dels infants i adolescents a favor del referèndum esmentat, i han utilitzat imatges de menors d'edat acompanyades d'expressions vexatòries o manifestacions que poden incitar a l'odi”.

La queixa conclou dient que “ens trobaríem, en conseqüència, davant la instrumentalització dels infants i adolescents amb fins polítics, i d'una possible ingerència en el seu dret a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge dels menors d'edat previst a l'article 36 de la Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, així com l'esmentat dret a prendre part en reunions públiques i

manifestacions pacífiques”. “Així mateix, aquestes publicacions esdevindrien contràries als criteris 11 i 12 del Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya”.

En el seu escrit, la DGAIA informen al CIC que han “comunicat aquests fets a la Fiscalia de Menors, als efectes del que preveu l’article 4.2 de la Llei orgànica 1/1996, del 15 de gener, de protecció jurídica del menor”, i ens en fan tramesa “a fi que emprengueu les accions que considereu oportunes”.

Posteriorment, a la demanda del CIC sobre la resposta de la Fiscalia de Menors, la DGAIA informa que els fets esmentats s’havien comunicat a la Fiscalia de Menors, i que no obstant això, no tenien coneixement de l’inici d’actuacions judicials i, per tant, no hi havia pendent cap resolució judicial. Sol·licitant per aquest motiu l’admissió a tràmit de la queixa.

A) Diari ABC

Divendres 28 de setembre de 2017

<http://hemeroteca.abc.es/nav/Navigate.exe/hemeroteca/madrid/abc/2017/09/28/001.html>

Antecedents o fets, específics del diari ABC

A la fotografia de portada del diari ABC del dijous 28 de setembre hi veiem un grup de persones, d’esquena, i una menor també d’esquena sobre les espatlles d’un adult enganxant pasquins a un mur amb el lema “Votem per a ser lliures” 1/10/2017 Referèndum. A la dreta, el títol principal de la portada diu “Testigos de la manipulación”. I, a sota, entre cometes, la opinió de quatre persones relacionades amb l’ensenyament i l’ambient polític dels dies previs al Referèndum d’Autodeterminació: Pol Sabaté, alumne de dret de la UAB, “En las aulas se están creando soldados radicales para la causa”; Francisco O.M., professor a Pedralbes, “La gente esta cegada por las consignas de los independentistas, no son conscientes de que a sus hijos los están manipulando”; J.C.D., pare d’un alumne d’institut de secundària a Tarragona “Mi hijo siempre ha estado en contra del referendum y teme que en el instituto le apunten con el dedo a partir de ahora”; David Huertas, estudiant de Dret a la universitat Abat-Oliba, CEU, “En la pública, si vas a clase y no vas a la huelga te apuntan en las listas que dan a los directores de grado”

Al·legacions

L’11 de desembre, Alexandre Gubern Rubies, en nom del diari ABC, remet al CIC un plec d’al·legacions en resposta a cadascuna de les argumentacions de la queixa de la DGAIA contra el diari sobre la presumpta infracció dels criteris 11 i 12 del Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya. Neguen qualsevol infracció ja que:

- “ABC respecta els drets fonamentals i, d’una manera especial, els drets dels menors.
- En la foto publicada no es pot reconèixer a la menor de cap manera, per la qual cosa no s’infringeix el seu dret a la pròpia imatge.
- Es respecta la seva identitat i dignitat, per tant es compleix escrupolosament el Codi Deontològic.

- A la foto publicada la menor col·loca pasquins invocant el dret a votar l'1 d'octubre infringint la prohibició del Tribunal Constitucional del denominat "referèndum de Catalunya".

- El titular del diari no es refereix a la menor en concret, sinó a les manifestacions realitzades sobre la utilització de menors per tal de promocionar un acte il·legal com va ser aquell referèndum, com queda acreditat per la foto i les manifestacions publicades".

PONÈNCIA

La DGAIA presenta la queixa al·legant que s'estaria vulnerant els criteris 11 i 12 del Codi Deontològic dels Periodistes de Catalunya. El primer fa referència a la protecció dels drets dels menors i el segon a l'obligació de respectar la dignitat de les persones.

És cert, com sosté l'al·legació del diari, que la nena fotografiada a la portada hi apareix d'esquena i que no és identificable. No ho és, evidentment, per al gran públic tot i que si que la pot reconèixer el seu àmbit més íntim com és el familiar, l'escolar i, en general, la gent del seu entorn. Però creiem que la redacció del Criteri 11è és molt clara quan recomana "evitar difondre la identitat dels menors quan apareixen com a víctimes" i, sobretot, quan estableix que "com a norma general, els menors no han de ser entrevistats ni fotografiats ni filmats sense el consentiment explícit dels seus pares, tutors, mestres o educadors", consentiment al que no fa cap referència el diari. I, atès que la menor és el centre principal d'atenció de la imatge, la publicació de la foto sense el consentiment dels seus tutors podria col·lidir amb Criteri 11è del Codi.

Creiem, per altre part, que cal analitzar la fotografia des de la seva vessant periodística: *Quina és la seva funció informativa?* L'única referència de la imatge que ens dona el diari és un breu peu de foto col·locat a la part superior esquerra de la portada en la que se'ns informa de que una niña es aupada a hombros por un adulto para colgar carteles con el lema "votemos para ser libres". No sabem ni el lloc ni el dia ni les circumstàncies on ha estat enregistrada. I si qualsevol informació ha d'aclarir, com a mínim, el qui, el què, el quan, el com i l'on de la notícia, podem advertir de que el valor informatiu de la fotografia és, en aquest cas, força reduït perquè no dona resposta a tres de les cinc preguntes. Només respon a un qui genèric (una nena) i a un què que ja fa evident la pròpia imatge (penja cartells amb el lema votem per ser lliures).

Creiem que, en aquest cas, la fotografia no respon a una voluntat informativa i que té una funció subsidiària. La seva pretensió és il·lustrar gràficament les opinions que sostenen l'argumentació de la portada. I atès que estem davant d'una portada interpretativa, en la qual és la opinió el gènere que hi destaca, el valor informatiu de la fotografia és irrellevant. En tot cas, si es volgués reivindicar l'aspecte noticiable de la fotografia, estariem davant d'un conflicte derivat de la confusió entre informació i opinió. Cal recordar que el primer Criteri del Codi Deontològic indica clarament que "els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions".

Pot ser clarificador aprofundir en aquest aspecte subsidiari de la fotografia al qual ens hem referit anteriorment. Pepe Baeza, autor de la tesi doctoral *Función ilustrativa de la fotografía en prensa*, llegida a la Universitat Autònoma de Barcelona i publicada posteriorment en format de llibre d'assaig, sosté que "la imagen en prensa viene siendo un recurso que facilita la producción periodística, un comodín que permite construir páginas más cómodamente, además de una marca gráfica que rompe la monotonía del texto. La imagen, sometida a la palabra, se instrumentaliza (desde la credibilidad que, a pesar de todo, aun mantiene) como mensaje que "debe" auxiliar al texto en su

incapacidad, al menos aparente, para convencer al lector de que lo que se dice es cierto.” Pepe Baeza, Por una función crítica de la fotografía en prensa, Gustavo Gili 2001, pàg. 61.

Seguint aquest raonament, i atès que ja hem vist l'escàs valor informatiu d'aquesta fotografia, podem sostenir que la funció principal de la imatge és la de recolzar les opinions destacades, en forma de titular, a la portada. Des d'aquesta perspectiva, la foto de la nena enganxant cartells esdevé una imatge referencial que actua, no com un element informatiu, sinó com un document probatori d'allò que no són fets sinó només opinions (legítimes, però, òbviament, subjectives).

La il·lustració periodística és una imatge, conceptual o metafòrica, que auxilia la comprensió d'un text i que ha estat produïda amb criteris d'al·legoria de la realitat que es vol representar. Però en aquest cas, la nena de la fotografia és una persona real, amb els drets polítics reconeguts malgrat ser menor d'edat, que com a ser real no pot esdevenir ni un símbol ni una al·legoria de la suposada manipulació de la qual es parla a la portada. Creiem que pel fet d'estar vinculada estretament i exclusivament a unes opinions (i al no tenir suficient entitat informativa) la publicació de la foto qüestiona la legítima activitat política de la nena i, per tant, la dignitat derivada de les seves creences.

En la seva formulació, el criteri 12 adverteix de que “no es pot discriminar cap persona a causa de la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social” i recomana als periodistes “ser especialment sensible amb la diversitat i actuar amb sentit de la justícia i respecte a les persones i els grups afectats.”

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

A C O R D:

Per tot això creiem que el diari ABC en la seva portada del dia 28 de setembre de 2017, objecte de la queixa de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, vulnera els criteris 11, i 12 del Codi Deontològic del Col·legi dels Periodistes de Catalunya, perquè contravé la norma general de no fotografiar menors sense el consentiment dels pares o tutors, i perquè utilitza la imatge real d'un menor com al·legoria o representació d'unes opinions que, tot i ser legítimes, menystenen els seus drets polítics i la seva dignitat.

B) Diari La Razón

Divendres 29 de setembre de 2017

ANTECEDENTS O FETS: Veure la part comú als tres diaris, pàgina 1.

Antecedents o fets específics del diari La Razón

El titular principal de la portada del diari del divendres 29 de setembre és el següent: Puigdemont usará niños como “escudos humanos” en los colegios. I a sota, dos subtítols: Asociaciones de padres organizan actividades desde hoy hasta el domingo para tomar los centros i Traperó se enfrenta a la desobediencia si no acata la orden de cerrar escuelas. La segona notícia de portada fa referència a que Rajoy monta un

gabinete de crisis en Moncloa ante el 1-O. El titular de portada remet a la informació signada per J. M. Zuloaga, basada en fonts directes de la Guardia Civil, i que es pot consultar a <https://www.larazon.es/espana/puigdemont-usara-ninos-como-escudos-humanos-en-los-colegios-KA16344916>

AL·LEGACIONS

Fins a la data actual no s'ha rebut cap al·legació del diari La Razón en resposta a la sol·licitud del CIC.

PONÈNCIA

El tema principal d'aquesta portada està elaborat amb dues informacions que, malgrat versar ambdues sobre la política catalana, són completament diferents. Una, la informació textual, parla d'una hipòtesi de la Guardia Civil sobre l'organització del referèndum de l'1 d'octubre. L'altre, la gràfica, recull una instantània de la manifestació del dia anterior, a Barcelona.

Es constata, en primer lloc, que atès que a la fotografia hi apareixen adolescents i que el títol parla de la utilització de nens com a "escuts humans", el conjunt és prou ambigu com per poder creure, en el primer impacte visual, que els nois de la foto actuen com a "escuts humans". En aquests casos, la praxis gràfica del periodisme procura diferenciar ben clarament els dos temes, convertint la part gràfica en una "foto-notícia" per tal que lector pugui distingir, des del primer moment, que -malgrat haver-hi una unitat temàtica- l'obertura de la portada consta de dues notícies: els fets que puguin passar el diumenge següent i la manifestació del dia abans. Editar la informació gràfica com a "foto-notícia" hauria comportat la inserció d'un petit titular i explicar en un text breu les dades bàsiques de la manifestació com els motius i el nombre de participants, a més del que s'explica sota la foto: el què i el quan. De totes maneres, i malgrat l'ambigüitat referida, una mirada atenta al peu de foto dona al lector les claus per descobrir que la informació textual i la gràfica corresponen a realitats diferents i, per tant, aquest cas no és igual al del diari analitzat anteriorment ja que aquí la imatge no actua com a un referent icònic del titular.

El que resulta més problemàtic de justificar és la identificació de, com a mínim, un menor en aquesta fotografia de portada, cosa que vulneraria el Criteri 11 del Codi Deontològic quan diu que "com a norma general, els menors no han de ser entrevistats ni fotografiats o filmats sense el consentiment explícit dels seus pares, tutors, mestres o educadors" (consentiment al que no fa cap referència la portada del diari) i que "tampoc no és lícit al·legar la rellevància pública de familiars o persones pròximes per justificar la intromissió en la seva vida privada o l'explotació de la seva imatge". Entenem que els menors identificables en la foto estan exercint el seu dret a manifestar-se -reconegut legalment tal com adverteix la DGAIA en el seu escrit-, que malgrat estar en la via pública la seva identitat s'ha de preservar i que no es pot publicar cap foto on siguin identificables sense el consentiment dels seus tutors. En aquest cas, hauria hagut de ser compatible l'interès informatiu de la foto amb la preservació de la identitat dels menors, a través de desfigurar o pixelar els trets que fan identificable el o els menors.

A tall de conclusió, i amb referència a les dues portades (ABC i La Razón), cal recordar que La minoria d'edat no implica la inexistència del dret humà a la informació. És el seu exercici el que apareix protegit, en raó, precisament d'aquesta minoria d'edat. La llei catalana 8/1995, de 27 de juliol d'atenció i protecció dels infants i adolescents i la Llei

Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, ha fet seus els articles 12 al 17 de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de l'infant del 20 de novembre de 1989. La llei catalana transcriu quasi literalment l'article 16, que diu: "Els infants i adolescents tenen dret a la protecció de l'honor, de la intimitat i de la pròpia imatge". En canvi, la llei estatal sembla que faci un pas més: "Els menors tenen dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge". Aquesta llei estatal descriu allò que es considera una intromissió il·legítima en aquest dret: "qualsevol utilització de la seva imatge o nom en els mitjans de comunicació que pugui implicar menysteniment de la seva honra o reputació o que sigui contrària als seus interessos", encara que ho hagi consentit ell mateix o el seu representant legal. I explicita que són menors els que no hagin fet els 18 anys.

En anteriors ponència del CIC sobre menors com a protagonistes d'informacions es va acceptar com a premissa principal l'existència del dret a fer fotografies als llocs públics d'una manera general, en el ben entès que el dret a la pròpia imatge no impedirà la informació gràfica sobre un fet o esdeveniment públic quan la imatge d'un menor determinat surt com merament accessòria. Es a dir, quan és captada d'una manera general en fotos preses en llocs públics o d'interès públic, i el menor o menors que capta no són l'objectiu principal.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

A C O R D:

En conseqüència, considerem que la publicació a la portada del diari La Razón del divendres 29 de setembre de 2017, i en relació a la queixa de la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència, vulnera el Criteri 11è del Codi Deontològic dels Periodistes de Catalunya.

C) Diari Mediterráneo Digital

Dijous 28 de setembre de 2017

<http://www.mediterraneodigital.com/sucesos-espana/ultimas-noticias-sucesos-espana/se1/un-centenar-de-ninos-rata-se-manifiestan-contra-la-guardia-civil-de-igualada.html>

ANTECEDENTS O FETS: Veure la part comú als tres diaris, pàgina 1.

Antecedents o fets específics del diari Mediterráneo Digital

Mediterráneo Digital, el dijous 28 de setembre a la secció Successos publica una fotografia de joves d'esquena portant banderes estelades davant la casa caserna de la Guàrdia Civil a Igualada. Amb gran caràcters sobre la imatge, el titular Un centenar de nens rata es manifesta contra la Guàrdia Civil d'Igualada. El peu de foto, en lletres més petites Un centenar d'estudiants i joves d'Igualada van organitzar ahir una protesta independentista davant la caserna de la Guàrdia Civil després de la manifestació organitzada pel Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans (SEPC) sota el lema Conquerim la república catalana, construïm l'educació que volem.

El primer que s'aprecia al llegir aquesta notícia és la manca de sintonia entre la titulació i el peu de foto. Per un costat: “Un centenar d'estudiants i joves...”, informació objectiva, que s'ajusta als fets dels quals tracta la notícia i, d'altra banda, el titular: “Un centenar de nens rata es manifesta...” Ens sobta i desconcerta perquè el lector no troba la relació que pot haver-hi entre aquesta expressió, nens rata, i la fotografia o el text de la notícia. La expressió no porta cometes, es literal. Exerceixen un dret i protesten amb un propòsit polític. El lema de la manifestació prèvia a la concentració no deixa dubtes: “Conquerim la república catalana, construïm l'educació que volem”. Parlen en primera persona, en plural, nosaltres. La concentració la fan al davant de la casa caserna on ens diuen que viuen fins a 80 agents de la Guàrdia Civil, alguns dels quals amb les seves famílies. Es tracta d'una concentració pacífica, tal com es veu a la imatge: persones joves protestant davant una casa caserna de la Guàrdia Civil

AL-LEGACIONS

Fins a la data actual no s'ha rebut cap al·legació del diari Mediterráneo Digital en resposta a la sol·licitud del CIC.

PONÈNCIA

Veiem la manca de sintonia que s'aprecia entre la informació de la fotografia i el peu de foto. Per un costat: “Un centenar d'estudiants i joves...” i d'altra banda els titulars de la notícia: “Un centenar de nens rata es manifesten...” No hi ha cap relació entre l'expressió “nens rata” i el que veiem a la fotografia: joves i adolescents protestant per uns objectius polítics en una manifestació de caràcter pacífic. El lema de la concentració és Conquerim la república catalana, construïm l'educació que volem, segons que la mateixa informació. Considerem que l'expressió “nens rata” aquí és un exabrupte que pot ser vexatori i incitar a l'odi.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

A C O R D:

Considerem que el titular de la notícia del diari Mediterráneo Digital, secció Successos, Un centenar de nens rata es manifesta contra la Guàrdia Civil en Igualada, és una expressió vexatòria que pot incitar a l'odi. Vulnera el criteri 12è del Codi Deontològic dels Periodistes de Catalunya.

<http://www.mediterraneodigital.com/sucesos-espana/ultimas-noticias-sucesos-espana/se1/un-centenar-de-ninos-rata-se-manifiestan-contra-la-guardia-civil-de-igualada.html>

VOTS PARTICULARS

“Si tenim en compte la ponència, tot diari que publiqui fotografies on surtin menors, tot i que no siguin identificables, estaria vulnerant el codi deontològic perquè tota imatge de menors ha de tenir el consentiment dels seus pares o tutors. No es podran fer fotografies al Camp Nou, ni a la diada de Sant Jordi, ni a manifestacions, ni nens jugant al parc, etc.

Però aquest extrem el podem complicar encara més, perquè la Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de modificació parcial del Codi Civil y de la Ley d'Enjudiciament civil diu, en el seu article 4, (punts 3 i 4), que no n'hi hauria prou amb l'autorització dels pares o tutors si es considera que "la utilización de imágenes o nombre de los menores en los medios de comunicación (...) puedan implicar una intromisión ilegítima en su intimidad, honra o reputación". Perquè, en aquests supòsits, qui tindria l'última paraula seria el ministeri fiscal. Per tant, la màxima garantia jurídica per a un diari seria consultar al ministeri públic sobre la conveniència o no de la publicació d'una fotografia. Pot semblar excessiu el que dic, però crec que la ponència obre aquesta porta. Insisteixo, crec que fins ara el criteri que aplicàvem era que no es pogués identificar

Em sembla una aplicació molt restrictiva i severa. Crec que el bé a protegir és la identitat del menor, que no pugui ser reconegut/da. La ponència afirma que: "És cert, com sosté l'al·legació del diari, que la nena fotografiada a la portada hi apareix d'esquena i que no és identificable. No ho és, evidentment, per al gran públic tot i que si que la pot reconèixer el seu àmbit més íntim com és el familiar, l'escolar i, en general, la gent del seu entorn." Un menor fotografiat sempre serà reconegut pel seu entorn més immediat, és inevitable. I aquest fet ho hem acceptat en d'altres ponències (per exemple, tot i que no era una foto sinó informació textual, en el cas de la ponència que vaig fer sobre la guàrdia urbana). Del que es tracta és que qui no forma part del seu 'cercle més pròxim' no la pugui identificar. En aquest sentit, crec que la ponència incorre en una contradicció interna quan parla d'allò que se l'ha d'exigir a un peu de foto: "No sabem ni el lloc ni el dia ni les circumstàncies on ha estat enregistrada. I si qualsevol informació ha d'aclarir, com a mínim, el qui, el què, el quan, el com i l'on de la notícia, podem advertir de que el valor informatiu de la fotografia és, en aquest cas, força reduït perquè no dona resposta a tres de les cinc preguntes". Respondre aquestes cinc preguntes contribuiria a donar elements que possibilitarien identificar la menor fora del seu cercle més pròxim.

Un altre punt de discrepància és l'afirmació que "la fotografia no respon a una voluntat informativa i que té una funció subsidiària. La seva pretensió és il·lustrar gràficament les opinions que sostenen l'argumentació de la portada. I atès que estem davant d'una portada interpretativa, en la qual és la opinió el gènere que hi destaca, el valor informatiu de la fotografia és irrellevant." I, més endavant, també s'afirma que la fotografia "ha estat produïda amb criteris d'al·legoria". Permeteu-me expressar diverses qüestions.

Em sembla que des del punt de vista teòric, estic d'acord amb el professor Héctor Borrat: en periodisme tot és interpretació, des de la notícia al comentari. La selecció del llenguatge, la sintaxi, la disposició dels elements, les fonts seleccionades...El que varia és el grau d'interpretació. Ho dic perquè crec que no hi ha informació amb absència absoluta d'interpretació. Des del punt de vista de la tesi informativa que manté el diari, la foto és un fet: mostra una acció que el diari critica, tot i que podem o no podem compartir la seva tesi. No és pas al·legòrica, no ens empenys cap a un sentit figurat, sinó que és factual: mostra una nena penjant un cartell que anima a participar en una consulta que la tesi del diari considera il·legal per la decisió del Tribunal Constitucional. Insisteixo, es pot compartir o no la tesi del diari, però en això precisament consisteix la democràcia i el debat lliure d'idees. El que seria molt preocupant és que, en una societat

democràtica, imperés una única versió o interpretació dels fets. Fins aquí les raons per les quals crec que no es vulnera el criteri 11 del codi.

Tampoc crec que la tesi sostinguda pel diari vulneri el criteri 12. Evidentment que els menors tenen drets polítics, però tots políticament estem sota la possibilitat de crítica de les nostres posicions polítiques, i la crítica política, en una societat democràtica, no és pas indigna. És a dir, tota activitat política és qüestionable, sigui qui sigui el subjecte d'aquesta activitat.

Expedient 65/2017

ASSUMPTE: El passat 15 de desembre de 2017, la Sra. L. L. F. a través de Genera (Associació en defensa dels drets de les dones) va formalitzar una queixa al CIC contra *El Periódico* per considerar que la notícia publicada el 12 de desembre de 2017 amb el titular "*Detenido un hombre por el asesinato de la prostituta del Raval*"¹ vulnera els articles 9 i 12 del Codi Deontològic.

ANTECEDENTS

L. L. F. de Genera explica que el mitjà es va fer ressò d'una notícia en què es donava compte de la detenció d'un home per l'assassinat d'una "prostituta" al Raval. L'associació es mostra disconforme amb aquesta cobertura perquè la prostitució té unes connotacions estigmatitzades i estigmatitzants, per la qual cosa les dones que exerceixen aquesta activitat acostumen a mantenir-la en secret i refusen l'exposició pública sense una autorització expressa. Per tant, des de Genera reivindiquen la protecció del dret a la intimitat de la persona assassinada, sobretot a les dades relatives a la seva vida sexual, i que la menció de la seva professió és reduccionista i efectista. A més, el present tractament mediàtic pot alimentar conductes estigmatitzants i potencialment discriminatòries o violentes. Per l'associació reclamant els següents articles del Codi Deontològic han estat vulnerats:

- Aquesta cobertura no respecta l'article que protegeix que les persones siguin tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables i s'evitin les intromissions innecessàries, que puguin danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, segons l'article 9 del Codi Deontològic.

- No es respecta l'article 12 del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya, en el qual s'indica que no es pot discriminar a cap persona per la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i l'ús de la violència. Els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats.

---

¹ www.elperiodico.com/es/barcelona/20171212/detenido-por-el-asesinato-de-una-prostituta-en-el-raval-6489084

AL. LEGACIONS

El Periódico ha presentat les següents al·legacions:

“Esta señora fue asesinada precisamente por ejercer la prostitución. Difícilmente puede contarse esto sin mencionar que se dedicaba a la prostitución. Este diario se caracteriza por la denuncia de la violencia machista y como ustedes sin duda saben existe el Convenio de Estambul, que insta a los países de la Unión Europea a considerar víctimas de la violencia machista a todas las mujeres que la sufren por su condición de mujeres, con especial énfasis en las prostitutas. España, pese a haber suscrito ese convenio y pese a que el reciente pacto de Estado contra la violencia de género contempla hacerlo, todavía no lo hace. *El Periódico* ha dedicado abundantes informaciones a reclamar al Gobierno que lo haga y a señalar que al no hacerlo maquilla las estadísticas de mujeres asesinadas por esta lacra social. Les recomendamos la lectura de la información titulada “Indignación porque España no considera a Diana Quer víctima del machismo”, publicada en la web del diario el pasado 2 de enero. Por otro lado, *El Periódico* no considera que llamar trabajadora sexual a una prostituta la haga más digna, en primer lugar, porque creemos firmemente en su dignidad.”

PONÈNCIA

Tenint en compte que la queixa exposada per Genera fa referència a la vulneració de diversos criteris del codi, s'esmenta en aquest punt cada un d'aquests criteris.

- Genera critica que la cobertura realitzada no respecta l'article que protegeix que les persones siguin tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables i s'evitin les intromissions innecessàries, que puguin danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, tal com indica el **criteri 9** del Codi Deontològic. En aquest punt, es pot considerar que algunes de les informacions publicades a *El Periódico*, que fan referència a la edat i nacionalitat de la parella de la víctima, ofereixen dades que podrien evitar per no ser estrictament necessàries. Però cal indicar que cap d'aquestes dades danya la dignitat de la víctima.

- Finalment, Genera considera que no es respecta el **criteri 12** del Codi Deontològic, en el qual s'indica que no es pot discriminar a cap persona per la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i l'ús de la violència. Aquest criteri afegeix que els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats. La notícia publicada no fa servir expressions vexatòries ni promou la discriminació cap a la víctima, però s'esmenta en quatre ocasions que l'home detingut per l'assassinat és d'origen italià. Es considera que aquesta informació podria evitar-se i, en qualsevol cas, no repetir-se de la manera en què es fa a la notícia.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

A C O R D:

Que *El Periódico* ha vulnerat el criteri 9 i el 12 del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya, i específicament l'annex F, tenint en compte que es podria haver evitat la publicació de dades innecessàries així com la informació referent a la nacionalitat del detingut.

En aquest sentit, es demana a *El Periódico* que adoptin les mesures necessàries per evitar que és puguin repetir casos similars.

Expedient 66/2017

ASSUMPTE: El passat 15 de desembre de 2017, la Sra. L. L. F. a través de Genera (Associació en defensa dels drets de les dones) va formalitzar una queixa al CIC contra *La Vanguardia* per considerar que la notícia publicada el 10 de desembre de 2017 amb el titular "*Los Mossos investigan la muerte de una prostituta en el Raval*"² vulnera els articles 9 i 12 del Codi Deontològic.

ANTECEDENTS

L. L. F., de Genera explica que el diari es va fer ressò d'una notícia en què es donava compte de la mort d'una "prostituta" amb signes de violència al Raval. L'associació es mostra disconforme amb aquesta cobertura perquè la prostitució té unes connotacions estigmatitzades i estigmatitzants, per la qual cosa les dones que exerceixen aquesta activitat acostumen a mantenir-la en secret i refusen l'exposició pública sense una autorització expressa. Per tant, des de Genera reivindiquen la protecció del dret a la intimitat de la persona assassinada, sobretot a les dades relatives a la seva vida sexual, i que la menció de la seva professió és reduccionista i efectista. A més, el present tractament mediàtic pot alimentar conductes estigmatitzants i potencialment discriminatòries o violentes. Per l'associació reclamant els següents articles del Codi Deontològic han estat vulnerats:

- Els periodistes no han extremat el seu zel professional en el respecte als drets dels més febles i els discriminats i no mostren haver mantingut una especial sensibilitat en els casos d'informacions o opinions de contingut eventualment discriminatori o susceptible de incitar a la violència o a pràctiques humanes degradants, ja que no s'abstenen d'al·ludir, de manera despectiva o amb prejudicis a la situació de la víctima.
- Aquesta cobertura no respecta l'article que protegeix que les persones siguin tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables i s'evitin les intromissions

---

² <http://www.lavanguardia.com/sucesos/20171210/433554607636/mujer-muerta-violencia-ciutat-vella-barcelona.html>

innecessàries, que puguin danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, segons l'article 9 del Codi Deontològic.

- No es respecta l'article 12 del Codi Deontològic, en el qual s'indica que no es pot discriminar a cap persona per la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i l'ús de la violència. Els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats.

AL.LEGACIONS

La Vanguardia no ha presentat cap al·legació fins a la data.

PONÈNCIA

Tenint en compte que la queixa exposada per Genera fa referència a la vulneració de diversos criteris del codi, s'esmenta en aquest punt cada un d'aquests criteris.

- Genera critica que la cobertura realitzada no respecta l'article que protegeix que les persones siguin tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables i s'evitin les intromissions innecessàries, que puguin danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, tal com indica el **criteri 9** del Codi Deontològic. No es considera que aquest criteri es vulneri, ja que cap d'aquestes dades danya la dignitat de la víctima.

- Finalment, Genera considera que no es respecta el **criteri 12** del Codi Deontològic Català, en el qual s'indica que no es pot discriminar a cap persona per la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i l'ús de la violència. Aquest criteri afegeix que els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats. La notícia publicada no fa servir expressions vexatòries ni promou la discriminació cap a la víctima, però algunes de les informacions publicades, concretament les que fan referència a l'origen oriental de la víctima, es podrien evitar per no ser estrictament necessàries.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

A C O R D:

Que el diari *La Vanguardia* no ha vulnerat el criteri 9 del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya. L'únic criteri que s'ha pogut vulnerar és el criteri 12 del Codi Deontològic de la Professions periodística a Catalunya i específicament l'annex F, tenint en compte que es podria haver evitat la publicació de dades innecessàries així com la informació referent a la nacionalitat de la víctima.

En aquest sentit, es demana a *La Vanguardia* que adoptin les mesures necessàries per evitar que es puguin repetir casos similars.

Expedient 67/2017

ASSUMPTE: El passat 15 de desembre de 2017, la Sra. L. L. F. a través de Genera (Associació en defensa dels drets de les dones) va formalitzar una queixa al CIC contra la *Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (3/24)* per considerar que la notícia publicada el 12 de desembre de 2017 amb el titular “Detingut el presumpte autor de la mort d'una prostituta al Raval”³ vulnera els articles 4 i 7 del Codi Deontològic de la Federació d'Associacions de Periodistes d'Espanya i els articles 9 i 12 del Codi Deontològic Català.

ANTECEDENTS:

L. L. F., de Genera explica que el mitjà es va fer ressò d'una notícia en què es donava compte de la detenció d'un home per l'assassinat d'una “prostituta” al Raval. L'associació es mostra disconforme amb aquesta cobertura perquè la prostitució té unes connotacions estigmatitzades i estigmatitzants, per la qual cosa les dones que exerceixen aquesta activitat acostumen a mantenir-la en secret i refusen l'exposició pública sense una autorització expressa. Per tant, des de Genera reivindiquen la protecció del dret a la intimitat de la persona assassinada, sobretot a les dades relatives a la seva vida sexual, i que la menció de la seva professió és reduccionista i efectista. A més, el present tractament mediàtic pot alimentar conductes estigmatitzants i potencialment discriminatòries o violentes. Per l'associació reclamant els següents articles del Codi Deontològic Català han estat vulnerats:

- Aquesta cobertura no respecta l'article que protegeix que les persones siguin tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables i s'evitin les intromissions innecessàries, que puguin danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, segons l'article 9 del Codi Deontològic.

- No es respecta l'article 12 del Codi Deontològic, en el qual s'indica que no es pot discriminar a cap persona per la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i l'ús de la violència. Els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats.

AL·LEGACIONS

La CCMA ha presentat les següents al·legacions:

---

³ <http://www.ccma.cat/324/detingut-el-presumpte-autor-de-la-mort-duna-prostituta-al-raval/noticia/2826170/>

La mort d'una dona per violència de gènere té interès informatiu i el fet que l'hagi matat un client, no la seva parella, és una dada rellevant. En aquest sentit, tal com es pot observar en la reproducció literal de la notícia que es fa, la mateixa és fidel als fets i s'ha utilitzat la paraula prostituta d'una manera correcta, atès que és una descripció real i necessària per contextualitzar la notícia. No existeix, doncs, cap element que suposi sensacionalisme, criminalització, i manca de respecte o dignitat. En cap moment s'exposen dades de caràcter personal que identifiquin la víctima de tal manera que no s'ha produït la vulneració dels seus drets a la intimitat i la pròpia imatge, i per tant, és infundada la pretensió de la queixa en relació a la intromissió o indagació sobre la vida privada de la persona.

Sobre l'assumpte en qüestió, subjecte de la queixa, i de la lectura analítica de tot el Codi Deontològic, no considerem que s'hagi vulnerat cap dels criteris que conté.

PONÈNCIA

Tenint en compte que la queixa exposada per Genera fa referència a la vulneració de diversos criteris del codi, s'esmenta en aquest punt cada un d'aquests criteris.

- Genera critica que la cobertura realitzada no respecta l'article que protegeix que les persones siguin tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables i s'evitin les intromissions innecessàries, que puguin danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, tal com indica el **criteri 9** del Codi Deontològic. No es considera que aquest criteri es vulneri, ja que cap d'aquestes dades danya la dignitat de la víctima.

- Finalment, Genera considera que no es respecta el **criteri 12** del Codi Deontològic, en el qual s'indica que no es pot discriminar a cap persona per la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i l'ús de la violència. La notícia publicada no promou la discriminació cap a la víctima i no es fan servir expressions vexatòries. Aquest criteri afegeix que els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats. En aquest sentit, es considera que el mitjà rebutja amb la publicació d'aquesta notícia la violència exercida contra la víctima

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

A C O R D

Que la *Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (3/24)* no ha vulnerat els criteris 9 i 12 del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya.

Expedient núm. 1/2018

ASSUMPTE

L'associació SOS RACISME CATALUNYA, en representació del Sr. A.A.B., presenta una queixa contra diversos mitjans de comunicació pel tractament informatiu de la falsa alarma terrorista del dia 12 de setembre de 2017 a l'entorn de la Sagrada Família. A més de la informació escrita es difonen imatges preses per l'Agència ATLAS VIDEO (en format fotogràfic o de vídeo) i per diverses televisions en les quals es pot observar una furgoneta estacionada propietat del Sr. A. amb la matrícula visible i al mateix Sr. A. durant la seva detenció conduït pel carrer emmanillat pels Mossos d'Esquadra en la que és perfectament reconeixible. Hores després el Sr. A. va ser posat en llibertat per no tenir cap responsabilitat en els fets que varen originar la seva detenció, la qual cosa va ser manifestada públicament pels mateixos Mossos d'Esquadra i difosa àmpliament pels mitjans de comunicació, a la vegada que s'informava que tot havia estat una falsa alarma.

ANTECEDENTS

La queixa es presenta contra els següents mitjans de comunicació: OK Diario, El Periódico, TeleMadrid, 3/24 i el Mundo Deportivo. D'aquests mitjans obviarem TeleMadrid al no entrar en l'àmbit territorial competència del CIC.

Segons diu la pròpia queixa:

"El Periódico va compartir al seu portal web el vídeo complet, esmentat anteriorment, i tant OK Diario, com TeleMadrid, 3/24 i Mundo Deportivo van publicar imatges del rostre del detingut extrems del mateix. A més, tot i que les publicacions van ser editades al saber-se que havia estat una falsa alerta, TeleMadrid i Mundo Deportivo van mantenir dos peus de foto en les quals es podia llegir "Operación Antiterrorista en el entorno de la Sagrada Familia" i "Imagen de la detención de un posible sospechoso", respectivament. Més greu és el tractament que en va fer el Mundo Deportivo, quan afegia: "LOS MOSSOS DEJAN CLARO QUE EL JOVEN, con rasgos en apariencia árabes, no ha sido detenido en relación con la alerta terrorista. No se ha informado por el momento si se trata de un posible delincuente común."

Segons la queixa, el tractament mediàtic de la imatge del Sr. A. ha afectat el seu honor, la seva intimitat i la pròpia imatge, particularment en el seu entorn més proper al haver de patir les conseqüències d'una detenció errònia i de l'escarni públic per un error que ell no va cometre. Per això considera que es van vulnerar els principis 2, 3, 9, 10 i 12 del Codi Deontològic. També demana tenir en compte les recomanacions del Consell de l'Audiovisual de Catalunya sobre el tractament informatiu de la immigració; no obstant, hem de recordar que per fonamentar les seves resolucions el Consell de la Informació de Catalunya aplica les normes ètiques contingudes al Codi Deontològic aplicables a la immigració, com poden ser el criteri 12 (Respectar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral), i els annexos E (Recomanació sobre l'ús del terme "il·legals" referit a persones) i F (Recomanació sobre la cita de nacionalitats i ètnies).

AL-LEGACIONS

OK Diario, El Periódico i el Mundo Deportivo no han presentat al·legacions, però sí ho ha fet la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals en el sentit al que ens referim a continuació:

La CCMA al·lega que el 3/24 va informar sobre el desallotjament del metro de la Sagrada Família i de l'acordonament de diversos carrers adjacents al temple en el marc de l'operatiu antiterrorista i de que s'havia detectat una furgoneta estacionada en lloc prohibit.

Fa també menció a que diverses agències internacionals desplegades sobre el territori servien imatges al moment i, en un moment donat, es veu com un agent del Mossos d'Esquadra condueix una persona emmanillada a la que es veu de perfil i la presentadora del bloc informatiu descriu el que s'està veient explicant que semblava que hi havia una detenció sense fer esment o referència a la nacionalitat, trets o aparença de la persona que surt a les imatges subministrades per l'agència internacional. Un cop els Mossos informen de la falsa alarma es fa constatació d'aquesta informació i del fet que no hi ha cap detingut. Les informacions es van anar donant a partir de les dades que s'anaven facilitant des del Departament de Premsa dels Mossos d'Esquadra, font a qui l'atribueixen veracitat.

Considera que es va actuar de forma diligent dins les pautes professionals exigibles, i que en cap cas es fa esment ni a trets físics, origen, nacionalitat ni res semblant que pugui suposar el tracte denigrant ni la vinculació de la immigració amb fets delictius a què es refereix la queixa de SOS Racisme. Fa constar també que les imatges que es van emetre al seu moment no són accessibles ni estan disponibles a la web, cosa que el CIC ha comprovat.

LA INFORMACIÓ ESCRITA A OK DIARIO, EL PERIÓDICO I MUNDO DEPORTIVO

La informació dels fets del 12 de setembre de 2017 ha d'emmarcar-se en l'alerta internacional que poc abans va llençar el CITCO segons la qual havia identificat 5 individus que planejaven un atemptat imminent en algun lloc d'Europa, si bé no esmentava concretament Barcelona; i que la darrera edició de la revista de propaganda de l'estat Islàmic "Rumiyah" dedicava una gran extensió a lloar els atemptats de Barcelona del 17 d'agost. L'alarma policial es va estendre a les autopistes i altres vies de comunicació entre França i Barcelona, amb gran col·lapse de tràfic, que es va concretar finalment en el descobriment d'una furgoneta prop de la Sagrada Família que va obligar a acordonar la zona. El Sr. A., propietari de la furgoneta, va ser detingut i emmanillat i les càmeres varen captar i els mitjans difondre tant la furgoneta com la detenció de forma ben reconeixible.

OK Diario relata els fets de manera objectiva i diligent, sense mencionar en cap moment la identitat ni cap altre característica de la persona detinguda, fent palès que al final es va tractar d'una falsa alarma. El tractament que fa del Sr. A., que no esmenta, es pot resumir en les següents frases: "Los Mossos d'Esquadra han informado de que, tras los trabajos realizados por los Tedax, se trató de una **falsa alarma** y no había material

explosivo en torno a la **Sagrada Familia**. Los agentes, poco antes, se habían llevado a un individuo detenido en la zona, en pleno operativo antiterrorista en la Sagrada Familia de Barcelona. Los Mossos aseguraron que el detenido no tenía relación con este operativo”.

El Periódico dedica la major part de la informació a fer-se ressò de l’alerta internacional per un imminent atac terrorista i a les actuacions dels Mossos d’Esquadra del 12 de setembre en varius àmbits. Pel que fa a la qüestió que ens ocupa, sota el títol de “Sagrada Família” escriu: “Con este escenario, una furgoneta aparcada en el templo de Gaudí ha sembrado el pánico poco antes de las 20.00 horas. En su interior se ha detectado un artefacto sospechoso que ha obligado a evacuar las estaciones de metro de las líneas 2 y 5, a cerrar establecimientos comerciales y confinar a los vecinos. Los TEDAX han podido desactivar la alarma al comprobar que no se trataba de ninguna bomba. Tras dos horas de miedo, la Sagrada Família ha recuperado la calma”. No fa cap menció ni de la furgoneta no de que hi havia hagut una detenció.

El Mundo Deportivo fa una informació que insisteix en destacar –ho esmenta 13 vegades- que el Mossos estaven actuant per l’existència d’una “furgoneta sospechosa... que hizo saltar las alarmas”- si bé es destaca en majúscules que **“RECORDEMOS QUE LA POSIBLE AMENAZA TERRORISTA EN LA SAGRADA FAMILIA HA SIDO FINALMENTE UNA FALSA ALARMA, COMO HAN CONFIRMADO LOS MOSSOS.”** També destaca que hi ha un detingut, si bé després assenyala que els Mossos han matisat que no ho és en relació a l’operació antiterrorista (OJO: **ADEMÁS, LA POLICÍA CATALANA DEJA CLARO QUE NO HAY NINGÚN DETENIDO EN RELACIÓN CON LA POSIBLE ALARMA TERRORISTA”**).

Respecte la informació d’El Mundo Deportivo hem de recalcar el tractament que es fa del detingut, del que en cap moment esmenta el nom. Però escriu: LOS MOSSOS DEJAN CLARO QUE EL JOVEN, con rasgos en apariencia árabes, no ha sido detenido en relación con la alerta terrorista. No se ha informado por el momento si se trata de un posible delincuente común”. En un altre lloc diu: “Hay un detenido, pero según los Mossos no es en relación a la alerta terrorista”. I també: “Como ha podido verse en directo por el canal 3/24, la policía catalana se ha llevado detenido enmanillado a un joven”.

LA INFORMACIÓ GRÀFICA

En el cas del canal 3/24 la informació va ser completa i en directe mentre s’anaven produint els fets en el curs de la programació del vespre. La pròpia CCMA ho descriu així en les al·legacions, si bé hem de remarcar que les imatges que es van emetre al seu moment no són accessibles ni estan disponibles a la web, contràriament al que és habitual en la TV a la carta, probablement per considerar que podien afectar negativament els drets a l’honor i a la imatge de persones que haguessin aparegut en situacions compromeses.

En el cas d'OK Diario, El Periódico i El Mundo Deportivo les imatges són les emeses en directe per televisió (o potser les distribuïdes per ATLAS VIDEO) tant en format fotografia com en vídeo, essent rellevants les de la furgoneta identificable per la matrícula i, sobretot, les que es refereixen a la detenció del Sr. A. on se'l veu d'una manera nítida caminant emmanillat i portat per un Mosso d'Esquadra. Aquestes imatges es repeteixen en els tres mitjans de comunicació, almenys les que ens interessin en el cas que ens ocupa (furgoneta i detenció) i no han estat retirades per aquest mitjans de comunicació i són d'accés públic per Internet.

PONÈNCIA

El tractament informatiu escrit i gràfic dels mitjans de comunicació assenyalats per SOS Racisme ha estat divers. Cal, doncs, considerar si hi ha vulneracions del Codi Deontològic d'una manera particularitzada per a cadascun d'ells.

En el cas del 3/24 el tractament ha estat rigorós i adequat a les circumstàncies d'un atemptat terrorista anunciat per la força pública, qüestió que és d'un indubtable interès general i que ha de ser traslladat a l'opinió pública amb la màxima immediatesa. La presumpció d'innocència ha de ser màxima, però això no ha d'impedir el relat verbal o gràfic del que està succeint en directe en una situació tan greu com la que ens ocupa. Tampoc s'ha incorregut en tracte denigrant o discriminatori del Sr. A., ni vinculació de la immigració amb fets delictius. La llibertat d'informació com a dret fonamental recollit a l'art. 20.1.d) de la Constitució suposa un tractament informatiu amb veracitat i la diligència professional que ha de requerir-se al periodista en la investigació i difusió dels fets narrats. En el cas d'aquesta televisió es compleixen els paràmetres de veracitat i diligència tota vegada que la narració dels fets s'ha fet sempre a partir de les comunicacions que s'anaven rebent del gabinet de premsa dels Mossos d'Esquadra sense fer valoracions que distorsionessin la notícia. El grau de diligència dels professionals del 3/24 es reforça amb la decisió de, una vegada acabada la intervenció dels Mossos amb l'anunci de que ha sigut una falsa alarma i sense cap detingut, retirar de la web les imatges que podrien suposar una afectació dels drets de la personalitat del Sr. A. no permeten l'accessibilitat del públic.

En el cas d'OK Diario i El Periódico es pot dir el mateix que s'ha dit per al 3/24 pel que fa a la informació escrita, però no pel que fa a la informació gràfica. La difusió de les imatges del Sr. A. emmanillat, portat detingut per un Mosso d'Esquadra és justificable – per ser notícia d'interès general- fins al moment en que el gabinet de premsa dels Mossos fan públic que no hi ha cap detingut en el marc d'una falsa alarma, però el manteniment de les imatges a les versions dels diaris per Internet una vegada passat aquest moment sí que vulnera el principi de presumpció d'innocència i conculca l'honor i el dret a la pròpia imatge del Sr. A. ja que comuniquen a l'opinió pública una aparença de culpabilitat absolutament contradictòria amb el que es llegeix al text sobre que no hi ha hagut cap detenció. A partir d'aquest moment les imatges han deixat de ser d'interès públic (No és el cas del dret a la intimitat perquè les imatges no suposen una intromissió en la seva vida personal, ni el carrer és un lloc reservat a la privacitat). S'han vulnerat, doncs, el criteris deontològics 3, 9 i 10 del Codi.

En el cas d' El Mundo Deportivo es pot dir el mateix que als casos d'OK Diario i El Periódico pel que fa a les imatges gràfiques que vulneren els criteris 3, 9 i 10 del Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes. Però també el tractament de la informació escrita ha de ser objecte d'anàlisi perquè introdueix, respecte els mitjans anteriors, aspectes que només troben en el diari esportiu. Del que s'ha transcrit en l'apartat d'informació escrita anterior, El Mundo Deportivo no assenyala en cap moment que la detenció del Sr. A. ha estat un error en el marc d'una falsa alarma (com fan en el text escrit els altres dos diaris), sinó que la manté com un fet real no rectificat pels Mossos, de manera que atribueix la detenció a la possibilitat d'un delictes comú ("No se ha informado por el momento si se trata de un posible delincuente común". O bé: "Hay un detenido, pero según los Mossos no es en relación a l'alerta terrorista"). La manca de diligència informativa és palesa ja que, en un fet tan greu com la detenció d'una persona, cal contrastar els fets abans de publicar la seva culpabilitat com a possible. Al no haver-hi veracitat informativa s'infringeix el criteri 1 del Codi Deontològic, amb vulneració al dret a l'honor del Sr. A..

També hi ha un altre aspecte que no apareix en cap dels altres mitjans de comunicació analitzats. Es tracta del punt en que El Mundo Deportivo diu : " : LOS MOSSOS DEJAN CLARO QUE EL JOVEN, con rasgos en apariencia árabes, no ha sido detenido en relación con la alerta terrorista". No cal estendre'ns gaire en analitzar la frase "con rasgos en apariencia árabes", perquè cau pel seu propi pes que està discriminant la persona pel seu origen ètnic, apartant-se de la recomanació F del Codi Deontològic quan diu: "La utilització per part dels mitjans audiovisuals de paraules i conceptes relacionats amb la nacionalitat o llocs de procedència per designar en titulars a un individu o banda d'individus que han comés actes delictius és discriminatòria (...) Quan el tractament que donen els mitjans de comunicació a les informacions pot entrar dins d'un context discriminatori a fi de cridar l'atenció del lector, el que es provoca és que els ciutadans tinguin una actitud negativa respecte al fet migratori i als immigrants". Aquesta recomanació s'ha de posar en connexió amb el criteri 12 del Codi com a principi ètic de respectar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral,

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD:

El CIC considera que en el cas que ens ocupa:

OK Diario, El Periódico i El Mundo Deportivo han infringit els criteris 3, 9 i 10 del Codi pel que fa a la informació gràfica, amb vulneració a l'honor i el dret a la pròpia imatge del Sr. A..

El Mundo Deportivo ha infringit pel que fa a la informació escrita el criteri 1 (veracitat informativa) i 12 (respecte a la dignitat de les persones), i l'annex F del Codi (principi de no discriminació per raons ètniques), amb vulneració al dret a l'honor del Sr. A.

El canal 3/24 no ha infringit cap criteri del Codi Deontològic, ni tampoc ho han fet OK Diario i El Periódico pel que fa a la informació escrita.

Expedient núm. 2/2018

ASSUMPTE: Queixa presentada pel sr. R.V.M. al Consell de la Informació de Catalunya (CIC) contra el periodista Xavier Santesmasses, i el Diari "El Segre" per considerar que vulneren els criteris 1, 2, 4, 9 i 10 del Codi Deontològic.

ANTECEDENTS

El sr. R.V.M. exposa a la seva queixa que el dia 23 de Gener de 2018, el periodista del diari Segre Xavier Santesmasses, *"es va presentar a casa de la meva mare que té 72 anys i sense identificar-se com a periodista li va intentar sostreure informació que més tard va publicar esbiaixada al diari segons el seu interès. En el següent article diu que el Regina és un Balneari, quan és un SPA. Certament sembla que els articles els hagi encarregat algú amb interès de part. En resum, ni informa de manera acurada i precisa, ni utilitza mètodes ni lícits ni dignes per obtenir informació, ni respecta el dret a la privacitat"*.

Segons manifesta, considera que el diari ha vulnerat els següents criteris del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya, i demana la intervenció del CIC:

"01. Informar de manera acurada i precisa

*02. Evitar perjudicis per informacions sense
prou fonament*

*04. Utilitzar mètodes lícits i dignes
per obtenir informació*

09. Respectar el dret a la privacitat

10. Salvaguardar la presumpció d'innocència"

AL·LEGACIONS

En data 1 de febrer, el director del diari Segre, sr. Joan Cal, va presentar el següent escrit d'al·legacions, en nom de SEGRE i del periodista Xavier Santesmasses, corresponsal de SEGRE a les comarques de la Segarra i de l'Urgell des de fa més de 25 anys:

"1. El periodista es va identificar amb nom i cognoms, va donar per suposat que donada la seva rellevància pública, la persona amb la que parlava sabia per a quin mitjà exerceix la seva feina.

2. El fet que una persona tingui 72 anys no la inhabilita per a fer declaracions a un periodista. Recordem que hi ha escaladors d'aquesta edat que han fet l'Everest. Aquesta senyora va ser conscient en tot moment que parlava amb un periodista, el va atendre amablement, li va permetre fer fotografies de l'hotel i li va facilitar dades del negoci que després el periodista va contrastar amb altres fonts, com els treballadors.

3. La informació ha estat contrastada, comprovada amb totes les parts implicades i resulta simplement ridícul insinuar que pugui existir "un interès de part". En tot cas

aquesta sospita o acusació s'ha de documentar i no deixar-la caure com una forma de difamació del periodista. És que ni tant sols sabem de a quina mena de part estariem defensant.

4. El Regina ha estat sempre un balneari que ara, per una qüestió de màrqueting es denomina SPA; però qualsevol activitat curativa amb aigua és un SPA, inclòs un balneari. Cal recordar que l'hotel té una concessió per a l'explotació de la font d'aigua.

5. S'ha informat abastament, amb cura, amb declaracions del propi denunciador, amb dades històriques del balneari, un background del conflicte i cap desmentiment ni petició de reclamació des de la publicació de la primera informació. Avui mateix, dia 1 de febrer de 2018, publiquem una darrera informació sobre el tancament del balneari amb una foto actual on apareix la inscripció "*Balneari de Rocallaura*" i on per primera vegada els membres de la família han declinat fer declaracions i així es recull a la notícia.

6. Potser tot el problema rau en aquest fet que recollim a la informació d'avui i que potser molesta que aparegui als mitjans de comunicació: "El que tanca ara és hereu del que va construir l'avi de la família Vilanova Marqués a principis de segle, i el projecte es remunta a l'any 1909 quan l'aigua de Rocallaura va ser declarada d'utilitat pública".

MEDIACIÓ

Un cop rebudes les al·legacions, tant la presidència com la secretaria general del CIC van considerar que en aquest expedient era pertinent que el CIC fes la mediació entre el mitjà i l'autor de la queixa per arribar a un acord entre les parts.

Per aquest motiu, el secretari general, Albert Garrido es va desplaçar el 23 de febrer a la demarcació de Lleida del Col·legi de Periodistes i es va reunir amb les parts implicades.

A conseqüència d'aquesta gestió, el reclamant va desistir de seguir en la tramitació ordinària de la queixa, i es procedeix a arxivar.

Expedient núm. 03/2018

ASSUMPTE

El passat dijous 26 de gener de 2018, el senyor D.G. va presentar un escrit de queixa contra la informació apareguda al mitjà Mediterráneo Digital, per considerar que es vulneraven els criteris 9 i 12 del Codi Deontològic per l'ús innecessari de la paraula "*panchita*" per referir-se a una persona de nacionalitat nicaragüenca, detinguda i acusada de robatori a domicili.

ANTECEDENTS

El tema de l'article que és objecte de discussió va ser publicat inicialment el 25 de gener de 2018.

Aquesta informació es feia ressò sobre el robatori a una persona de 84 anys en el seu propi domicili de Saragossa i que va ser dut a terme, presumptament, per tres dones d'origen nicaragüenc -una d'elles cuidadora de la llar- qui han estat detingudes.

El diari Mediterráneo Digital titulava l'article fent ús de la paraula "panchita", en referència a la persona detinguda.

AL-LEGACIONS

El mitjà no ha presentat al·legacions en el termini sol·licitat pel CIC, per la qual cosa s'entén que renuncia a formular-les.

PONÈNCIA

En aquest cas, els arguments que presenta el sr. D.G. sobre la vulneració dels punts 9 i 12 del Codi Deontològic són els següents:

"9. Respectar el dret a la privacitat.

Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística.

12. Respectar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral. No es pot discriminar cap persona a causa de la seva condició sexual, discapacitat física o mental, creences, origen ètnic, nacionalitat i extracció social. Així mateix, cal evitar expressions vexatòries que puguin incitar a l'odi i a l'ús de la violència. Els periodistes han de ser especialment sensibles amb la diversitat i actuar amb sentit de justícia i respecte a les persones i els grups afectats".

En el titular *Una assistenta pachita le roba 12.000€ en joyas a la anciana que cuidaba en Zaragoza*, s'ha fet ús de la paraula "panchita" per referir-se a una persona cuidadora immigrant, podent influir en la idea d'odi contra les persones d'origen estranger.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD

Un cop exposats els motius de la ponència, ens trobem que s'han vulnerat, en part, els articles 9 i 12 del Codi Deontològic, acceptant que s'han d'evitar expressions que puguin incitar a l'odi i a l'ús de la violència i aquelles que puguin discriminar pel seu origen ètnic i nacionalitat.

Expedient núm. 4/2018

ASSUMPTE: El passat 21 de febrer la senyora P.G, portaveu de Viladecans Sí Se Puede (a partir d'ara VSSP), va presentar al CIC -per correu electrònic- una queixa contra el diari digital Crónica Global per la publicació d'una notícia on el diari parla d'unes declaracions fetes per VSSP que assenyala que no són certes.

ANTECEDENTS

El passat 16 de febrer de 2018 (divendres) va tenir lloc una concentració a favor de l'alliberament dels presos polítics organitzada per Òmnium Cultural i l'ANC a la plaça de

la Vila de Viladecans i on també van participar membres d'altres partits polítics com PdCat, Cup i ERC.

Durant la concentració, una veïna del poble va arrencar un cartell a favor de l'alliberament dels presos polítics i un grup de persones la va increpar. Segons la dona, un d'ells li va donar un cop de puny a la galta. Aquest fet, va ser gravat per les càmeres de seguretat que hi ha instal·lades a la plaça.

El diari Crónica Global es va fer ressò de l'incident. Primer va publicar un **article sobre l'incident** (el dia 17) i més tard, el 20 de febrer (dimarts), va publicar **aquesta notícia**, que és el motiu de la queixa de G..

Més enllà de la "descripció dels fets", el diari afirma que el PSC, Ciutadans, el PP i VSSP tenien intenció de condemnar i debatre els fets al ple municipal convocat el 22 de febrer (dijous) i explica que "El plazo para presentar mociones ordinarias ya está cerrado, por lo que los grupos pueden presentar mociones extraordinarias o formular preguntas."

Segons la portaveu de VSSP, aquesta afirmació/informació no és certa i explica que des del seu partit s'han posat en contacte amb el director del diari Crónica Global, Xavier Salvador, perquè rectifiqui amparant-se en l'Article 1 de la Lley Orgànica 2/1984, de 26 de març reguladora del dret de rectificació que diu:

"Tota persona natural o jurídica, té dret a rectificar la informació difosa, per qualsevol mitjà de comunicació social, de fets que li al·ludeixin, que consideri inexactes i la divulgació dels quals pugui causar-li perjudici. Podran exercitar el dret de rectificació el perjudicat al·ludit o el seu representant i, si hagués mort aquell, els seus hereus o els representants d'aquests."

També consideren que el digital ha vulnerat l'article 1 del Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya:

Informar de manera acurada i precisa: *El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.*

I és que, segons G., des de VSSP "no tenen intenció de portar al Ple municipal res com s'afirma a l'article i a més des de VSSP no s'ha debatut ni amb el PSC ni amb C's sobre la qüestió, com s'afirma al text".

AL·LEGACIONS

No hi al·legacions per part de director del Crónica Global, Xavier Salvador. Tot i això, el director ha remès una carta -per correu electrònic- on explica el seu motiu per no presentar-les.

"... no tenemos ningún interés en someternos a su fiscalización y/o regulación por cuanto entendemos que sólo el poder judicial actúa con ecuanimidad y garantías suficientes en el control de la libertad de expresión y en la autorregulación del ejercicio periodístico"

Considera que la queixa és un “caprici d’un particular” i es sorprèn que el CIC l’hagi admesa a no ser que sigui una excusa per *“garantizar la existencia del propio organismo, su retroalimentación inútil y su opinable función social”*.

Com que Salvador no vol *“polemizar más allá de lo necesario (...) no considera necesario, en consecuencia, someterse al escrutinio de un organismo que es capaz de remitir al medio cuestiones como la genera esta propia comunicación”*.

PONÈNCIA

Tot i que no hi ha al·legacions (però sí un perquè d’aquestes no al·legacions) i només disposem de les proves que ens ha fet arribar la senyora G. (els articles online i un comunicat per part de VSSP) creiem que no hi ha motiu per considerar que es vulneri el Codi Deontològic. Expliquem els arguments:

Queixa 1: “Que des de VILADECANS SÍ SE PUEDE no tenim la intenció de portar al Ple de febrer de 2018 res com s’afirma a l’article”.

Segons la portaveu de VSSP volen una rectificació per part del Crònica Global perquè el diari afirma una cosa que no és certa. Tot i això, en un comunicat del mateix partit enviat el 19 de febrer (un dia abans de la publicació de l’article) amb el títol “Petición de reunión extraordinaria de partidos políticos por los incidentes del pasado 16 de febrero en la plaza de la vila” demanen al Tinent d’Alcalde responsable de Seguretat i Convivència:

“Primero.- Convoque una reunión extraordinaria con representantes de todos los grupos políticos presentes en el Consistorio (PSC, ICV, EUiA, C’s, ERC, PP, VSP, Guanyem) así como aquellos presentes en esta concentración (PDeCAT y CUP) con el fin de conoer su versión de los hechos”.

Queixa 2: “Que desde VILADECANS SÍ SE PUEDE no hem debatut ni amb PSC ni amb C’s sobre la qüestió” com s’afirma al text”.

Segons la portaveu de VSSP el diari fa aquestes afirmacions en el següent paràgraf:

PSC, Ciudadanos, PP y Viladecans Sí Se Puede tienen intención de condenar y debatir los hechos en el pleno municipal convocado para este jueves, aunque todavía no han decidido el formato y el contenido de sus iniciativas. El plazo para presentar mociones ordinarias ya está cerrado, por lo que los grupos pueden presentar mociones extraordinarias o formular preguntas. Por su parte, fuentes de ERC han explicado que no tienen previsto presentar iniciativas: “Condenamos cualquier tipo de violencia”. Decidirán el sentido de su voto cuando el resto de formaciones formalice sus propuestas.

L’article 1 del Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya diu:

Informar de manera acurada i precisa: *El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, consegüentment, té l’obligació d’acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d’observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions*

contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.

Si bé és cert que un Ple no és el mateix que una reunió extraordinària a l'Ajuntament (que és el que demana Viladecans Sí Se Puede) el mateix article del Codi Deontològic demana que el periodista s'acosti "a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible". Entenem que així ho ha fet. El diari explica de manera més entenedora i planera i sense entrar en tecnicismes que des de l'Ajuntament tractaran l'incident.

D'altra banda, no creiem que el diari digui que C's, PSC i Viladecans Sí Se Puede hagin debatut o tinguin la intenció de debatre *conjuntament* aquest tema.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

A C O R D:

Per tot l'exposat anteriorment, considerem que el diari digital Crónica Global no ha vulnerat l'article 1 del Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya.

El CIC no pot entrar a valorar si el partit polític ha d'emparar-se a l'Article 1 de la Ley Orgánica 2/1984 de 26 de març reguladora del dret de rectificació perquè no entra dins de les seves competències.

Expedient 5/2018

El gener de 2018, la senyora G. J., va presentar una queixa per quatre informacions publicades pel periòdic El Mònic a l'octubre i desembre de 2017, i al gener de 2018. La ponència tractarà cada informació de manera independent per la seva anàlisi i, per tant, les resolucions tindran el mateix número d'expedient però comptaran amb un guionet per indicar quina de les quatre informacions s'analiza seguint el seu ordre cronològic de publicació.

ASSUMPTE: La primera d'aquestes informacions es va publicar en la pàgina 6 del número 230 de la publicació mensual corresponent a l'octubre de 2017, i es titula "Torredembarra protesta contra la brutalitat policial". Considera la senyora G. J., que la notícia vulnera el criteri 1 del codi deontològic, que estableix:

1. Informar de manera acurada i precisa

El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.

La informació motiu de la queixa informa de la vaga general del 3 d'octubre de 2017 a Torredembarra. Segons la publicació, aquesta vaga es va viure "de manera molt intensa a Torredembarra, on feia molt de temps que no es veia una paralització amb un seguiment tant massiu entre els comerços i empreses locals. Sobretot, a l'eix comercial." I afegeix: "A més, centenars de persones han sortit al carrer en senyal de protesta contra la brutalitat policial demostrada diumenge". Més endavant, afirma: "A la tarda, centenars de veïns s'han desplaçat a les set de la tarda a la manifestació unitària que ha omplert la plaça Imperial Tarraco de Tarragona". La informació finalitza recordant

que el dia anterior, a la plaça del Castell, “l’Ajuntament de Torredembarra va sumar-se a la concentració general davant dels Ajuntaments i centres de treball per rebutjar la greu vulneració de drets i llibertats que ha patit Catalunya”. Dues fotografies acompanyen la notícia: en una es veu una concentració en una plaça i en l’altre alguns comerços tancats. Hi ha un peu de foto genèric que diu: “Concentracions i aturades per condemnar la violència policial van tenir un seguiment no recordat”.

En concret, en el seu escrit de queixa, G. J. fa referència a una frase que afirma que “centenars de persones han sortit al carrer [...]”. La senyora G. J. sosté que no va ser així perquè la manifestació “tuvo escasa participación” i “no había centenares de personas, como puede comprobarse en las fotos”. En aquest sentit, la senyora G.J. aporta una fotografia on es veu un grup de persones que es manifesten per un carrer darrera una pancarta.

AL-LEGACIONS

En les seves al·legacions, el director del mitjà, J. G. G., afirma que a Torredembarra “hi varen haver diferents concentracions –algunes protagonitzades individualment davant dels llocs de treball– que van tenir una participació molt elevada”. Argumenta també que no va ser només una “apreciació” del seu mitjà i, en aquest sentit, adjunta la notícia apareguda en l’edició digital del Baix Gaià Diari sobre el mateix fets i en reproduïx un paràgraf: “La vaga general d’aquest dimarts 3 d’octubre s’ha viscut de manera molt intensa i amb l’emoció a flor de pell al Baix Gaià. Torredembarra ha encapçalat l’esperit reivindicatiu...”, “El seguiment ha estat molt elevat, i centenars de persones han sortit al carrer en senyal de protesta contra la brutalitat policial demostrada diumenge”.

Aquesta ponència ha procedit a la lectura de la informació esmentada

<https://delcamp.cat/baixgaiadiari/societat/cassolades-manifestacio-aturada-parcial-vaga-general-al-baix-gaia>

PONÈNCIA

La informació publicada en El Mònic, i signada amb la denominació col·lectiva de “Redacció”, realitza tot un seguit d’afirmacions que conclouen que les protestes realitzades a la localitat de Torredembarra durant la vaga general del 3 d’octubre va comptar amb un seguiment molt important:

–“La vaga general d’aquests dimarts 3 d’octubre s’ha viscut de **manera molt intensa** a Torredembarra, **on feia molt de temps que no es veia una paralització amb un seguiment tant massiu entre els comerços i empreses locals**. Sobretot, a l’eix comercial”.

–“A la tarda, **centenars de veïns** s’han desplaçat a les set de la tarda a la manifestació unitària que ha omplert la plaça Imperial Tarraco de Tarragona”.

En les seves al·legacions, el director del mitjà abunda en l'argument quantitatiu, arribant a utilitzar una expressió que aquest ponent considera contradictòria: “concentracions” (...) “protagonitzades individualment”.

En la informació analitzada en cap moment hi ha atribució de fonts. Tot el que s'afirma en la notícia, l'afirma la persona o persones que van redactar la informació. En les seves al·legacions, el responsable del mitjà cita com a font una altra publicació que informa sobre el mateix fet, però també ho fa sense cap atribució de fonts. I el periodista no pot ser font; no pot ser jutge i part. Com diu el director del mitjà en les seves al·legacions, “va ser una apreciació del nostre mitjà”. Si un periodista aspira a “acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible” (criteri 1 del codi), no ho pot fer amb meres impressions. En aquest tipus de notícies, l'habitual és recórrer a fonts com la policia municipal, les organitzacions empresarials o els sindicats per aconseguir unes dades que puguin acostar la informació a la realitat i poder contrastar-la. L'absència absoluta de fonts afecta, com diu el criteri 5 del codi deontològic, a la credibilitat de la informació i no permet difondre, com estableix el criteri 1, “informacions contrastades”.

La foto que aporta la persona que presenta la queixa no serveix tampoc per afirmar que no hi va haver gaire seguiment de la vaga a Torredembarra, perquè una foto és només un fragment, un instant d'una realitat que va durar tot un dia

Per tot l'anterior, el Ple del Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

Que la publicació El Mònic ha vulnerat els criteris 1 i 5 del codi deontològic en la informació analitzada.”

Expedient 6.2018

ASSUMPTE: El gener de 2018, la senyora G. J. va presentar una queixa per una informació publicada en la pàgina 4 del número 230 del mitjà El Mònic, corresponent a octubre de 2017, titulada: “El sí s'imposa amb el 92% dels vots”. Considera la senyora G. J., que la notícia vulnera los criteris 1, 2 i 3 del codi deontològic:

1. Informar de manera acurada i precisa

El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, consegüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades

amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.

2. Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament

No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades. El periodista s'ha de posar en contacte prèviament amb els afectats per donar-los l'oportunitat de resposta.

3. Rectificar les informacions incorrectes

L'obligació d'esmenar tant les informacions com les interpretacions resultants que s'hagin demostrat falses o errònies comporta fer-ho amb promptitud i amb el tractament i l'extensió proporcionats. Així mateix, els mitjans han d'atendre el dret de rèplica quan aquest se sol·liciti en termes raonables.

La informació motiu de la queixa, signada amb el genèric de "Redacció", informa sobre la jornada del referèndum de l'1 d'octubre de 2017 i els seus resultats. Pel que fa a la localitat de Torredembarra, la informació explica que el col·legi l'Antina "va ser tancat pels Mossos d'Esquadra, no obstant, el cens universal va permetre que hi participessin prop de 4000 persones, no només de Torredembarra sinó d'altres indrets. S'ha de dir que molts torrencs van votar fora de la població degut als problemes informàtics que hi va haver al matí". Després de informar sobre els resultats de la consulta, la notícia explica que "amb les urnes requisades a l'Antina es van perdre 99 sufragis", i que en total "van votar 3744 persones".

La informació afegeix que, a mig matí, "es va rebre la visita d'un observador internacional que va poder comprovar que les votacions transcorrien amb una aparent normalitat".

El mitjà destaca que el tancament del col·legi esmentat va constituir l'anomalia més greu. "A més, durant bona part de la jornada, es van produir informacions contradictòries de l'arribada imminent d'un contingent de la policia nacional o guàrdia civil, amb el vol d'un helicòpter policial inclòs."

La informació també informa de "la incursió d'una suposada periodista que va ser expulsada de la sala de votacions perquè estava fent fotos a les pantalles dels ordinadors on s'introduïen els DNI dels votants". La notícia finalitza amb "un moment divertit", quan "al col·legi Antoni Roig va anar a votar el grup musical *Conduct of Flies*, que havia actuat a la plaça de la Font. Per la seva indumentària rockera alguns els van confondre amb infiltrats de les forces de seguretat que volien requisar les urnes".

En el seu escrit de queixa, la senyora G. J. considera que la informació vulnera el criteri 1 del codi deontològic perquè "se habla de un 'observador internacional' sin dar nombre ni más datos para que la información sea verosímil".

També afirma que es vulneren els criteris 1 i 2 quan la informació parla de "la incursió d'una suposada periodista". I ho argumenta: "Esa "supuesta periodista" es verazmente periodista, pues está colegiada, asiste a eventos del Colegio de Periodistas en Tarragona y es conocida por todos los partidos políticos del municipio al cubrir las

elecciones municipales en 2015 para un periódico online, La República Checa. Con su comentario en este artículo se pretende denigrar, ofender y difamar a esa periodista, que se llama L. J. Por tanto, debería J.G. G. rectificar públicamente”.

Finalment, apel·la al criteri 3 del codi i reclama una rectificació pública “escribiendo una nota en El Mònic retractándose y solicitando disculpas a sus lectores y a la afectada por la información que nada tiene de imparcial y ha sido intencionadamente adulterada”.

AL·LEGACIONS

En el seu escrit d'al·legacions, el director de El Mònic, J. G., afirma que en la informació “es va considerar que l'important no era personalitzar en l'observador internacional sinó el fet que la delegació havia visitat el col·legi electoral Antoni Roig de Torredembarra.”

Quant al segon tema que aborda la queixa, el director del mitjà diu: “Suposada periodista' és com va ser definida per una de les persones que va fer marxar del col·legi electoral a la Sra. J. el dia del referèndum de l'1-0 perquè estava fotografiant de forma reiterada les pantalles dels ordinadors amb la voluntat de fer-se amb els DNI's d'alguns electors. D'aquesta manera ho van interpretar els responsables de la sala, atès que no se li pot donar cap valor periodístic a les fotografies fetes.

Segons se'ns va dir per part dels organitzadors, es va acreditar amb una fotocòpia plastificada mal feta. En cap cas es pot entendre com un insult ni un perjudici, a més a més, en la notícia no se l'identifica. I el més important, els fets es van produir”.

PONÈNCIA

Dos punts centren la queixa presentada i l'escrit d'al·legacions. Pel que fa al primer, la informació afirma que “es va rebre la visita d'un observador internacional”, sense especificar qui era ni què va visitar. En les seves al·legacions, el director del mitjà ho justifica dient que “es va considerar que l'important no era personalitzar en l'observador internacional sinó el fet que la delegació havia visitat el col·legi electoral Antoni Roig de Torredembarra.” Cal dir que en la informació es parla només “d'un observador”, fet contradictori amb l'explicació del responsable del mitjà, que parla d'una “delegació”, mot que fa referència a un conjunt de persones delegades. En la notícia no es diu en cap moment quin centre va visitar, mentre que en l'escrit d'al·legacions, el senyor J. G. afirma que va visitar el col·legi Antoni Roig. I, sense identificar la font, la notícia afirma que aquest observador “va poder comprovar que les votacions transcorrien amb una aparent normalitat”.

Quant al segon tema, la primera reflexió ha de girar al voltant del significat de “suposada”, participi del verb “suposar”. En aquest sentit, el significat del verb⁴ és:

1 v. tr. [LC] Algú, admetre com a cert o real (allò que imagina com a tal). Jo suposo que ja deuen haver arribat.

2 v. tr. [LC] Admetre com a ver per als efectes d'una argumentació. Suposem que això sigui cert: no per això és menys veritat el que t'he dit.

3 v. tr. [LC] Presentar com a real o autèntic (allò que hom sap que no ho és).

Evidentment, la ponència no pot esbrinar quina de les tres accepcions és la que es va utilitzar; en tot cas, sembla que pot introduir un dubte sobre la realitat o veritat del que es diu. La pròpia informació introdueix elements que fan raonable establir aquest dubte, com l'estrany comportament que va provocar la seva expulsió de la sala: el fet de fotografiar les pantalles dels ordinadors on s'introdüïen els DNI dels votants, dades subjectes a la protecció legal i que volem suposar que tot periodista sap que seria una actuació il·lícita. L'escrit de queixa no parla d'aquest comportament. Les al·legacions – que no la informació – parlen d'un altre fet, que la persona en qüestió “es va acreditar amb una fotocòpia plastificada mal feta”. El text de queixa considera que l'ús d'aquest mot “pretende denigrar, ofender y difamar a esa periodista.” Però considerem que això no és possible no només semànticament, sinó perquè en cap cas s'identifica aquesta persona amb noms i cognoms i, per tant, no pot ser reconeguda amb la publicitat que implica la informació. Per tant, tampoc es tracta d'una expressió injuriosa ni que lesioni la dignitat de ningú.

Finalment, el text de queixa demana la rectificació de la informació en el sentit de demanar disculpes als lectors i “a l'afectada”, petició que tindria sentit si es considerés que, efectivament, s'hagués produït l'ofensa.

El que sí que s'ha constatat en l'anàlisi de la informació és que no existeix cap atribució de fonts d'informació, fet indispensable, com assenyala el criteri 5 del codi deontològic perquè la informació sigui creïble. Només així es poden elaborar informacions “contrastades amb diligència”, com estableix el criteri 1 del codi.

Per tot l'anterior, el Ple del Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD

Que la publicació El Mònic ha vulnerat els criteris 1 i 5 del codi deontològic en la informació analitzada.”

Expedient 7.2018

---

⁴ Consulta diccionari IEC

ASSUMPTE: El gener de 2018, la senyora G. J. va presentar una queixa per una informació publicada en el número 232 de El Mònic, corresponent a desembre de 2017, i titulada: “La CUP denuncia repressió policial al ser multats pel referèndum”. Considera la senyora G. J., que la notícia vulnera el criteri 1 del codi deontològic que estableix:

1. Informar de manera acurada i precisa

El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, consegüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets.

La informació motiu de la queixa, signada amb la denominació col·lectiva de “Redacció,” afirma que el 27 de setembre de 2017, “mentre un grup de ciutadans enganxaven cartells en un acte de campanya per al referèndum de l'1-O al municipi, la Guàrdia Civil els va interceptar i va avisar a la policia local”. Segons la publicació, la policia municipal “va identificar als integrants de l'escamot d'una dotzena de persones i va aixecar acta”. Totes les persones identificades, “eren membres de la CUP, de l'ANC i del PdeCAT”.

La notícia afegeix: “Des de fa pocs dies, els denunciants estan rebent les cartes amb la multa imposada. De moment, s'ha fet públic el cas de 6 militants de la CUP a qui el suposat incompliment de les ordenances de civisme municipal els hi pot sortir molt car: 7200€”. La informació explica que “la formació anticapitalista ha sortit al carrer a denunciar el que consideren una persecució arbitrària per part d'alguns sectors de la Policia Local i responsabilitzen l'Ajuntament de Torredembarra de no impedir-ho. És més, reclamen la retirada de les ordenances de civisme i acusen el regidor de Governació, el socialista José García, de ser responsable d'una actuació policial que consideren repressiva”.

La notícia també parla de les possibles repercussions polítiques que per la CUP pot tenir aquest fet: “I és que les denúncies s'han convertit en un motiu més per demanar que ERC i ABG –partits declaradament independentistes– trenquin el pacte de govern amb el PSC”. També inclou declaracions del portaveu de la CUP, Manel Roldán, qui afirma que “no es pot governar amb qui empresona”. El mitjà explica que des de l'equip de govern “no s'ha volgut donar cap interpretació als requeriments del Mònic perquè aclarissin els fets succeïts i es pronunciessin. Neguen estar darrera d'aquestes denúncies”.

En el seu text de queixa, la senyora G. J. afirma el següent. “Es habitual encontrar carteles y adhesivos de la CUP en mobiliario urbano (papeleras, señales de tráfico, farolas), en paredes y puertas de cuadros eléctricos de cualquier pueblo y también de Torredembarra. El regidor de la CUP ya ha sido sancionado una vez por ello por parte del Ayuntamiento de Torredembarra. La información que aparece en El Mònic, que no se diferencia de algunas publicadas en otros medios por el mismo asunto, podría ser una nota de prensa literal enviada por la CUP a los medios; sin embargo se publica como información de “redacción” al inicio del texto. Por tanto, se podía haber ahondado en el asunto y explicar de forma precisa el porqué de la sanción, que no deja de ser

incivismo y un incumplimiento de las ordenanzas municipales. El deber de un periódico es informar de forma objetiva cuando se presenta una noticia a los lectores.”

AL·LEGACIONS

En les seves al·legacions, el director del mitjà, J. G. G., afirma que “aquesta notícia va aparèixer en diferents mitjans de comunicació, més o menys amb el mateix esperit que en la redacció del Mònic. Ens vam limitar a transmetre la roda de premsa pronunciada per la CUP.

PONÈNCIA

El nucli de la qüestió rau, segons la queixa presentada, en si el mitjà va explicar o no el motiu formal de la sanció de les persones que enganxaven cartells. Per la senyora G. J., el motiu és el “incivismo y un incumplimiento de las ordenanzas municipales”. En aquest sentit, la informació afirma que, de moment, sis militants de la CUP han rebut cartes pel “suposat incompliment de les ordenances de civisme municipal”. Per tant, si tenim en compte que només començar la informació es diu que “un grup de ciutadans enganxaven cartells”, considera aquesta ponència que el motiu de les sancions queda mínimament clar per qualsevol lector. De fet, la mateixa queixa no ho nega, sinó que demana més aprofundiment en l’explicació i una major concreció en el perquè de la sanció, qüestions que, sens dubte, haguessin contribuït a una major comprensió de la notícia, però que no impedeix una comprensió suficient dels fets.

Una altre qüestió és la interpretació política que en fa la CUP i que el mitjà explica i trasllada al titular, però tant la interpretació política com l’explicació periodística són legítimes. I des d’aquesta llibertat d’interpretació es construeix el titular de la notícia. En aquest cas, el mitjà fa el que ha de fer: traslladar a l’opinió pública l’opinió d’un partit polític sobre uns fets determinats, tot i que hagués sigut convenient dir que es tractava d’una roda de premsa de la CUP, com assenyala el director en les seves al·legacions. A més, el mitjà diu que va intentar parlar, sense aconseguir-ho, amb l’equip de govern de l’Ajuntament, intentant acomplir el que diu precisament el criteri 1 del codi: la necessitat de contrastar la informació.

Per tot l’anterior, el Ple del Consell de la Informació de Catalunya adopta del següent

ACORD:

Que la publicació El Mònic no ha vulnerat el criteri 1 del codi deontològic en la informació analitzada.

Expedient 14/2018

ASSUMPTE: El gener de 2018, la senyora G. J. va presentar una queixa per una informació publicada el 14 de gener de 2018 en la versió online de El Mònic, titulada: “Dura garrotada al govern: el tribunal català de contractes del sector públic tomba el concurs de la neteja viària”. El seu escrit, considera que la notícia vulnera el criteri 8 del Codi deontològic:

8. No utilitzar en profit propi informacions privilegiades

Els periodistes no han d'usar en benefici propi la informació que reben de manera confidencial en l'exercici de la seva funció, amb independència de que es publiqui o no, ni transmetre-la a terceres persones per raons similars. En conseqüència, han d'evitar pronunciar-se sobre empreses i productes en els quals mantenen un interès financer, ja sigui directament o a través de familiars o persones pròximes. El mateix criteri ha de regir pel que fa al sector de les apostes.

La informació publicada, que no està signada, explica que el 22 de desembre de 2017 el Tribunal Català de Contractes del Sector Públic va anul·lar tot el procediment de contractació del servei de neteja viària a través del qual l'Ajuntament de Torredembarra va concedir aquest servei a l'empresa Fomento de Construcciones y Contratas per un valor de 2.185.469,33€ l'abril de 2017. La resolució, que basa la seva decisió en la poca definició dels criteris subjectius de valoració en el plec de clàusules, és la resposta del Tribunal al recurs especial presentat el 23 de maig de 2017 per l'empresa Nordvert SL.

La notícia afirma que: "Els carrers de Torredembarra continuaran igual de bruts, o nets, segons es miri. Com a mínim durant el que queda de mandat i és que un dels temes claus en matèria de contractació se n'ha anat a l'aigua. I no és un tema menor, perquè és el contracte més important econòmicament de l'Ajuntament." La informació afegeix que: Per un cantó, és un dur cop al relat de l'equip de govern que ha justit cat sistemàticament l'estat de neteja dels carrers del nostre poble al fet que l'antic contracte amb l'empresa Nordvert, SL –que continua vigent– està desfasat i no contempla el creixement experimentat pel municipi. Precisament ha estat Nordvert, SL qui ha tocat el procediment a través d'un recurs especial al Tribunal Català de Contractes del Sector Públic, l'ens que ha de vetllar perquè no es produeixin irregularitats a l'hora d'atorgar contractes. Una garrotada que deixa en evidència l'equip de govern i el departament tècnic de l'Ajuntament perquè ens remet en a les èpoques més opaques viscudes en el consistori."

Segons la informació, cinc empreses es van presentar a la convocatòria de licitació: CESP SA, Fomento de Construcciones y Contratas SA, Nordvert SL, Urbaser SA i OHL Servicios Ingesan SA. El text explica als lectors les diferències entre els criteris de valoració objectius i subjectius: "Els objectius estan centrats bàsicament la millora en l'oferta econòmica i no tenen cap tipus d'interpretació. Si una empresa oferta un servei 10 euros més econòmic, no es pot discutir. Els subjectius són bàsicament les millores que ofereixen les empreses al que demana l'ajuntament en, per exemple, organització de servei, mitjans materials, mitjans humans i instal·lacions, etc. Són els tècnics municipals els qui les valoren."

La notícia afegeix: "És dona la circumstància que l'empresa Nordvert SL, que és qui actualment presta el servei de neteja, va presentar l'oferta més econòmica. 60.000 euros per sota que FCC, que va acabar guanyant el concurs al treure 95,09 punts de 100.

Tot i haver puntuat el màxim possible en l'apartat objectiu, on va treure els 60 punts, Nordvert va quedar segona, al ser la seva oferta valorada globalment amb 94,24 punts. Els tècnics municipals van creure que les seves millores eren menors a les de FCC.

L'actual concessionària no va estar d'acord, va considerar que se la perjudicava, i per això va impugnar al TCCSP a l'apreciar vicis de nul·litat en la licitació.”

La notícia conclou afirmant que la resolució del Tribunal “és una dura garrotada que demostra que no s'ha acabat amb les males praxis municipals, per molt que es vulgui transmetre el contrari des de l'equip de govern.”

Segons la senyora G. J., el director de la publicació, el senyor J. G., va fundar en 2015, juntament amb la seva mare, la senyora R. Mª G. A., el partit municipal Avui Democràcia, del qual ell n'és el president. Des de les eleccions de 2015, la senyora R. Mª G. A. és regidora de l'Ajuntament de Torredembarra. El text de queixa afegeix que “al existir la vinculació materno-filial (incluso comparten madre e hijo domicilio particular), recibe presuntamente información privilegiada del Ayuntamiento y, en algunas ocasiones, ésta podría ser confidencial y/o vulnerar la Ley de protección de datos”.

El text de queixa afegeix que la notícia es va publicar online el diumenge 14 de gener. “La web de la Generalitat no había publicado todavía la resolución. Prensa del Ayuntamiento, Montse Pena (su responsable), dijo no saber nada del asunto. A las 14:23 enviaron una nota de prensa con el siguiente titular: ‘L'ajuntament haurà de tancar i arxivar l'actual procediment de contractació del servei de neteja viària? A partir de ese momento aparece la noticia en los medios online”, explica l'escrit. La senyora G. J. incorpora en el text els links a mitjans digitals que van publicar la notícia el dia 15 de gener:

<http://laciutat.cat/lajuntament-haura-tancar-arxivar-lactual-procediment-contractacio-servei-neteja-viaria>

<https://www.naciodigital.cat/tarragona/noticia/25443/empresa/nordvert/guanya/partida/torredembarra/haura/tornar/contractar/servei/neteja/viaria>

<http://www.ccma.cat/324/torredembarra-haura-de-tornar-a-contractar-el-servei-de-neteja-viaria/noticia/2831570/>

<https://www.vilaweb.cat/noticies/torredembarra-haura-de-tornar-a-contractar-el-servei-de-neteja-viaria/>

AL-LEGACIONS

En les seves al·legacions, el director del mitjà, J. G. G., afirma: “No sé quin benefici propi representa que he aconseguit. Per “benefici propi” entenc que m'haurien d'haver adjudicat a mi el concurs de neteja gràcies a la informació obtinguda. En qualsevol cas,

el temps ho desmenteix. Encara que no puc fer públiques les meves fonts, sí puc afirmar que aquesta informació no va venir de la regidora de Torredembarra, R. M^a. G. A., amb la que tinc vincles familiars”.

PONÈNCIA

La primera qüestió que vol plantejar la ponència és que la resolució del Tribunal Català de Contractes del Sector Públic es va produir el 22 de desembre de 2017, és a dir, 23 dies abans de la seva publicació en la informació que és motiu de la queixa. Tot i que la senyora G. J. afirma que la web de la Generalitat no havia publicat la informació (sense especificar quina web), això no vol dir que la resolució no hagués pogut ser notificada abans a les parts en litigi. És això el que ordena la resolució en el punt 4 de l'Acord del Tribunal⁵: “Notificar aquesta Resolució a totes les parts.” Es tractaria, així, d'una informació que està a la disposició de diverses fonts abans de la seva publicació en la pàgina web del Tribunal, i no només en poder de l'Ajuntament de Torredembarra.

La segona qüestió que abordem és la del vincle mare-fill com a base per plantejar el possible ús d'informació privilegiada en benefici propi. Entén aquesta ponència que la queixa s'equivoca de plantejament quan afirma que el periodista “recibe presuntamente información privilegiada del Ayuntamiento y, en algunas ocasiones, ésta podría ser confidencial y/o vulnerar la Ley de Protección de Datos”. L'única ocasió que pot analitzar el CIC és la d'aquesta informació, i és el que fem. Des d'aquesta perspectiva, considerem que és un plantejament erroni perquè no es tracta d'una informació confidencial d'actes polítics o administratius de l'Ajuntament que arriba a coneixement del periodista, sinó de la resolució d'un Tribunal aliè a la corporació municipal les resolucions del qual, com hem dit, estan sotmeses al principi de publicitat. En aquest sentit, la Resolució del Tribunal Català de Contractes del Sector Públic no pot tenir mai aquest caràcter confidencial, perquè les seves resolucions són públiques, com mostra el fet que es poden trobar a la pàgina web de la institució. I, en aquest sentit, no s'activa des del punt de vista del retret moral el vincle familiar.

D'altra banda, no es pot pretendre universalment que un fill periodista no pugui informar sobre notícies que afecten una institució on la mare és funcionària o té un càrrec polític quan la informació no és confidencial, no afecta a l'àmbit específic on treballa el familiar o no beneficia el periodista en el sentit que estableix el criteri 8, que concreta què és allò que no ha de fer un periodista quan fa ús d'una informació que rep de manera confidencial en l'exercici de la seva funció: “Evitar pronunciar-se sobre empreses i productes en els quals mantenen un interès financer, ja sigui directament o a través de

---

⁵http://exteriors.gencat.cat/web/ca/ambits-dactuacio/contractacio-publica/tribunal-catala-de-contractes-del-sector-public/.content/oarcc/tribunal_resolucions/2017/Resolucio-num.-184_2017.pdf.

familiars o persones pròximes. El mateix criteri ha de regir pel que fa al sector de les apostes”. I, en el comportament analitzat, no es donen aquests supòsits. A més, la senyora R. M. G. A. no és la regidora de Via Pública i Manteniment, que és l'àmbit administratiu afectat per la Resolució del Tribunal.

Per tot l'anterior, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

Que la publicació El Mònic no ha vulnerat el criteri 8 del codi deontològic en la informació analitzada.

Expedient 8/2018

ASSUMPTE: El Síndic de Greuges, Sr. Rafael Ribó, fa arribar un correu electrònic a la Degana del Col·legi de Periodistes de Catalunya, on demana que –si el Col·legi ho considera oportú– es traslladi al Consell de la Informació l'estudi de la informació publicada a “La Vanguardia” el 9 de febrer de 2018, pàgina 27, amb el títol: “Detenido un monitor por una agresión sexual a una niña”. La petició li arriba a ell per part de la Sra. L. M H, mare de la nena que ha estat presumptament víctima.

En el seu escrit, el Síndic de Greuges fa referència al marc legal existent sobre el tractament dels menors per part dels mitjans de comunicació i el posa en relació amb el punt n. 11 (Protegir els drets dels menors) del Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya.

El Consell es considera, per tant, en el deure de fer la valoració d'aquest cas, de manera que quedi palesa la relació entre el Codi Deontològic i la Llei.

AL·LEGACIONS

En escrit enviat per les autores de l'article de “La Vanguardia”, Carina Farreras i Mayka Navarro, el 23 de març de 2018, es fa constar:

“Lamentamos el perjuicio emocional que la información pudiera haber ocasionado a la familia”.

Creuen, tanmateix, “no haber conculcado los derechos del menor ni su intimidad ni su dignidad”.

L'escrit fa un exercici de reflexió sobre el treball periodístic, que s'ha de valorar. Les autores afirmen:

“...los medios de comunicación hemos otorgado una mayor visibilidad a los supuestos de abusos sexuales a menores en el marco educativo, lo que ha impulsado no solo una mayor sensibilización social a un tema grave y sistemáticamente silenciado, sino también un mayor compromiso por parte de cuantos están llamados a proteger a los

menores, denunciar el delito y perseguirlo, ya sean autoridades administrativas, judiciales o educativas. En este sentido, nos alineamos con los objetivos de transparencia y buenas prácticas que persigue el “Protocolo marco de actuaciones en caso de abusos sexuales y otros maltratos graves a menores”...”.

Les autoren, però, neguen haver atemptat contra els drets del menor:

“Se respetó escrupulosamente el Código Deontológico de la profesión periodística habida cuenta que se evitó, en todo momento, difundir la identidad e imagen de la menor víctima presuntamente de una agresión sexual.

“Los datos personales o de localización que contiene el reportaje como la edad del menor (4 años) y el centro escolar en el que acontecen los hechos denunciados (Escuela Reial Monestir Santa Isabel de Barcelona), no son, por sí mismos, reveladores de la identidad de la hija de la denunciante. En esos términos, no pudo haber ni hubo menoscabo en la honra y reputación de la menor.”

Les periodistes, considerant “el malestar de la familia”, s’ofereixen a desindexar la notícia ja que encara que no estan identificats segons elles, els podria pesar aquest fet. La desindexació es podria fer, segons diuen, tant en la edició digital de “La Vanguardia” com a l’hemeroteca del diari.

PONÈNCIA

En primer lloc, el Consell de la Informació vol subratllar com a molt positiu el fet que tant el Síndic de Greuges com el Col·legi de Periodistes com les periodistes objecte de la demanda hagin presentat escrits on es posa de manifest que el tractament dels menors per part dels mitjans de comunicació vol ésser tractat amb cura.

Dit això, tot i que les periodistes asseguruen que consideren no identificable la menor que ha estat presumptament víctima de l’agressió, el Consell de la Informació considera que sí que ho és. Hem de tenir en compte que la informació dona a conèixer el nom del col·legi i l’edat de la menor. Per tant, el focus se centra en una aula de la qual **la ratio d’alumnes en el curs 2017/2018 no va superar els 22**. Identificada com a nena i dient que té 4 anys, tot i que no es posa el focus sobre una sola persona, és fàcil entendre que -descartats els nens- **la presumpta víctima és fàcilment identificable**.

CONSIDERACIONS AFEGIDES:

El Consell de la informació, ja que ha rebut a estudi aquest cas, vol recordar una vegada més, que vivim en un sistema democràtic pel qual tot ciutadà és innocent fins que no es demostra el contrari.

Per tant, el detingut a qui fa referència la informació, és “presumpte”. El títol, doncs, va contra els drets d’aquesta persona.

Tot i que no és matèria de consulta del Síndic, deixem constància en l’escrit de que aquest article **vulnera el n. 10 del Codi Deontològic**.

Per tot l’anterior, el Ple del Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

Que la queixa de la mare i la consulta del Síndic de Greuges és pertinent, i que **l'article de "La Vanguardia" vulnera el punt n. 11 del Codi Deontològic**. Per la qual cosa es considera necessària la desindexació de la notícia.

Expedient 9/2018

ASSUMPTE:

El Sr. J.C.P. presenta queixa contra la revista Gol Esports. En el seu escrit de 25 de març de 2018, el Sr. C. assegura que té un digital d'esports de la comarca del Vallès Oriental, www.lajornadadelvalles.cat, i que la revista Gol Esports (impresa), en el número de març de 2018 pàgina 6, va plagiar-li el títol i les primeres línies d'un article sobre la Jornada de la Mitja de Granollers.

Demana rectificació i vol saber si pot denunciar el mitjà per plagi.

El 3 de maig, el Sr. C. envia un altre correu on fa constar que Gol Esports ha publicat un Aclariment en el número de maig de 2018. Hi diu textualment: *La informació del reportatge de la Mitja Jornada de Granollers publicat al número de març de Gol Esports va ser extreta de La Jornada del Vallès.*

El demandant considera que "no és una rectificació en cap cas, ja que parlen que 'la informació va ser extreta', no que van copiar de forma absolutament igual i literal. Pensa que és 'un plagi absolut'.

AL-LEGACIONS:

Per correu electrònic del 4 de maig de 2018, Gol Esports presentà escrit d'al·legacions al Consell de la Informació.

Manifesta que reconeix la "irregularitat", que consisteix a "publicar el mateix titular i entradeta del reportatge sobre la Mitja de Granollers 2018, fet pel qual vàrem demanar-li disculpes". Asseguren que el Sr. C. les va acceptar i es va donar ell tema per tancat, però a la setmana següent el Sr. J.C. va enviar-los un altre correu demanant rectificació.

Gol Esports considera que amb l'aclariment ha rectificat i així ho fa constar al Consell de la Informació.

CONSIDERACIONS PRÈVIES:

Tot i que no ho fa constar el demandant, s'entén que l'escrit de queixa acusa Gol Esports d'haver vulnerat els principis 1 i 5 del Codi Deontològic.

En el Codi Deontològic hi ha l'Annex C, dedicat especialment al plagi.

DICTAMEN:

Comprovats els fets, el Consell de la Informació considera que efectivament Gol Esports va vulnerar el Codi Deontològic en els punts 1 i 5.

Ara bé, havent fet l'aclariment en el número de maig de 2018 sobre la informació plagiada amb el text i dient que la informació es va extreure de www.lajornadadelvalles.cat, farem notar:

1. Que per part del demandat **hi ha voluntat de rectificació**.
2. Que donat el **volum de text plagiat** (títol i entradeta), considerem que la rectificació és suficient.
3. Que no disposem d'informació per **quantificar el perjudici econòmic** que va suposar el plagi.

En qualsevol cas, el Sr. C. té tot el dret d'acudir a altres instàncies. En el cas del Codi Penal espanyol, l'article 270 explicita el plagi com a delicte contra la propietat intel·lectual, amb penes que van de 6 mesos a 4 anys de presó.

Per tant, aquest informe no li bloqueja altres actuacions legals que desitgi emprendre.

Per tot l'anterior, el Ple del Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

El Consell de la Informació considera que Gol Esports va vulnerar els punts 1 i 5 del Codi Deontològic, però va rectificar posteriorment. Per tant, desestima la posterior queixa del demandant.

Expedient 10/2018

ASSUMPTE: El dia 2 de maig de 2018, el Sr. M.P., a través de la Federació d'Educació de CCOO de Catalunya, va presentar al CIC una queixa contra el diari *El Mundo* en referència a la notícia publicada, el 29 d'abril de 2018, amb el títol "Los 9 maestros de la infamia". Segons la Federació d'Educació de CCOO de Catalunya aquesta notícia vulnera els criteris 01, 02, 09, 10 i 12 del Codi Deontològic Català.

ANTECEDENTS

M.P., de la Federació d'Educació de CCOO de Catalunya, explica que el diari *El Mundo* va publicar, el 29 d'abril de 2018, una notícia en què es facilitaven dades i fotografies de nou professors vinculats amb la denúncia emesa per la Fiscalia Provincial de Barcelona, pels fets ocorreguts a l'Institut El Palau de Sant Andreu de la Barca, els dies 2 i 27 d'octubre. La Federació considera que la informació "té per objecte mostrar públicament els rostres d'uns professionals de l'ensenyament per a senyalar-los i generar una

sospita sobre ells i elles, prejutjant-los i situant-los en la diana de possibles actuacions que poden posar en risc la seva honorabilitat personal i professional, i fins i tot la seva pròpia integritat física, tenint en compte que encara no han estat jutjats per cap tribunal de justícia i tenen dret a la presumpció d'innocència". Els criteris que, segons la Federació d'Educació de CCOO de Catalunya, han estat vulnerats són els següents:

Criteri 01. Informar de manera acurada i precisa: entenem que s'ha incomplert allò que fa referència a "Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets", tant pel que fa a la barreja de descripcions de fets i opinions, com la falta de contrast de la informació, que només recull la versió d'una de les parts, com el fet de donar per bona aquesta versió com si es tractés d'un fet incontrovertible.

Criteri 02. Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament: entenem que s'ha incomplert la totalitat del criteri, tant per la lesió a la dignitat de les persones assenyalades, com pel dany generat, com per la falta de contacte previ a la publicació per donar oportunitat de resposta.

Criteri 09. Respectar el dret a la privacitat: entenem que s'ha vulnerat la totalitat de l'establert, difonent dades personals, i fotografies de persones particulars acompanyades del titular "los 9 maestros catalanes de la infamia". 2 **Criteri 10.** Salvaguardar la presumpció d'innocència: entenem que s'ha incomplert de manera flagrant i expressa la totalitat del criteri, fent amb la informació un veritable "judici paral·lel".

Criteri 12. Respectar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral: entenem que s'ha incomplert assenyalant com "infames" a nou docents, i relacionant-lo amb les seves opinions polítiques reals o inventades, i afegint dades personals "organitzadora de eventos de salsa", "reputada escritora, con varias obras en su haber" sense cap valor periodístic.

AL·LEGACIONS

No s'ha rebut cap al·legació del diari El Mundo en resposta a la sol·licitud del CIC.

PONÈNCIA

Tenint en compte que la queixa exposada per la Federació d'Educació de CCOO de Catalunya fa referència a la vulneració de diversos criteris del codi, s'esmenta en aquest punt cada un d'aquests criteris.

- **Criteri 01.** Pel que fa al Criteri 01, que fa referència a la necessitat "d'informar de manera acurada i precisa", CCOO considera que la informació publicada no presenta una distinció clara entre informació i opinió i només es recull una versió dels fets, en aquest cas el punt de vista de la Fiscalia. Tot i ser cert que la informació es basa exclusivament en una sola font, l'informe de la Fiscalia, el periodista no ho amaga i, per

tant, el lector té constància de que la visió dels fets relatats és exclusivament la de la pròpia Fiscalia. No creiem que es pugui deduir d'això una distinció poc clara entre informació i opinió. En canvi, considerem que el fet de que el periodista utilitzi una sola font en una informació àmplia i presentada com a crònica va en contra del compromís que exigeix el redactat del Criteri 01 per tal "d'informar de manera acurada i precisa": "El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible".

- Criteri 02. Respecte al criteri 02 "Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament", CCOO indica que s'incorre en la lesió a la dignitat de les persones assenyalades i no s'ha donat oportunitat de resposta. Atès que la informació publicada presenta els professors amb qualificatius injuriosos (infames i altres) i que el seu autor no ha donat als afectats l'oportunitat de resposta (les úniques declaracions que recullen l'opinió d'un dels mestres, concretament de la professora G. D., són recollides de l'entorn de la mestre i no apareixen com proporcionades al periodista d'El Mundo), es considera que la informació vulnera el Criteri 02 del Codi Deontològic.

- Criteri 04. Es considera que la informació publicada per *El Mundo* tampoc respecta el criteri 04, en tant que es publica material gràfic privat procedent de xarxes socials.

- Criteri 09. En referència al criteri 09, "Respectar el dret a la privacitat", CCOO creu que la notícia d'El Mundo no respecta aquest criteri perquè publica fotografies i dades personals dels professors que aporten intromissions innecessàries, que poden danyar de forma injustificada la dignitat dels nou professors. La informació publicada inclou dades i fotografies que no són necessàries des del punt de vista del dret del públic a saber, ja que fan referència a detalls personals que no tenen relació amb la dedicació docent dels professors.

- Criteri 10. El criteri 10 esmenta la necessitat de "Salvaguardar la presumpció d'innocència", però per a CCOO aquest criteri no es compleix perquè es considera que amb la informació publicada es fa un veritable "judici paral·lel". S'observa que el punt de vista presentat a la informació d'El Mundo no és equilibrat, ja que mostra únicament l'opinió de la fiscalia, de manera que la presumpció d'innocència no es garanteix.

- Criteri 12. Aquest criteri té com a objectiu "Respectar la dignitat de les persones i la seva integritat física i moral". Per a CCOO no es compleix ja que es qualifica "d'infames" a nou docents. A més s'afegeixen dades personals com "organitzadora de eventos de salsa", "reputada escritora, con varias obras en su haber" sense cap valor periodístic. Com ja s'indicava en el cas del criteri 09, la informació publicada per El Mundo aporta dades i fotografies que no són necessàries des del punt de vista del dret del públic a saber, ja que fan referència a detalls personals que no tenen relació amb la dedicació docent dels professors. D'altra banda, el qualificatiu d'infames, com també s'indicava en el criteri 02, incorre en la lesió a la dignitat de les persones assenyalades

Per tot l'anterior, el Ple del Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

A C O R D

Que el diari El Mundo ha vulnerat els criteris 01, 02, 04, 09, 10 i 12 del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya, ja que amb aquest article el diari incorre en la lesió a la dignitat de les persones assenyalades sense donar oportunitat de resposta; publica fotografies i dades personals dels professors que aporten intrusions innecessàries; i no salvaguarda la presumpció d'innocència dels nou professors, protagonistes de la peça analitzada.

A D E N D A

L'expedient 11.2018 es basa en una queixa presentada pel Síndic de Greuges de Catalunya relativa a la protecció de la intimitat, la dignitat i l'honor d'infants i adolescents contra la mateixa informació del diari El Mundo (i d'altres) analitzada en el present expedient.

Expedient 11.2018

ASSUMPTE: El dia 24 de maig de 2018, el Síndic de Greuges de Catalunya va presentar al CIC una queixa relativa a la protecció de la intimitat, dignitat i honor d'infants i adolescents contra diversos mitjans de comunicació. El Síndic considera que algunes informacions i dades publicades a *El Món* (6 de maig), *Antena3* i *Europa Press*, (14 de maig) vulneren els criteris 11 i 6 del Codi Deontològic. Així mateix, s'inclou una queixa a propòsit de la informació publicada el 29 d'abril de 2018 pel diari *El Mundo*, ja que es considera que no respecta el dret a la intimitat, honor i protecció de dades personals dels professors denunciats.

ANTECEDENTS O FETS, comuns als quatre mitjans

La queixa presentada pel Síndic està relacionada amb la publicació del contingut de la denúncia emesa per la Fiscalia Provincial de Barcelona, pels fets ocorreguts a l'Institut El Palau de Sant Andreu de la Barca, els dies 2 i 27 d'octubre. La publicació d'aquestes dades afecta, d'una banda, als fills d'un dels guàrdies civils que ha emès atestats policials sobre els Comitès de Defensa de la República. I, de l'altra, a la intimitat, honor i protecció de dades personals dels nou professors d'aquest institut, sobre els quals la Fiscalia Provincial de Barcelona ha interposat denúncia per delictes contra la dignitat, integritat moral amb discriminació per raó de nacionalitat i per injúries greus contra els Cossos i Forces de Seguretat.

En la seva queixa, el Síndic considera que les informacions publicades a *Europa Press* i *Antena 3* vulneren el criteri 11. En el cas de *El Món*, es considera que es vulneren els criteris 6 i 11. En referència al diari *El Mundo*, el Síndic no fa referència a cap criteri concret del codi però, d'acord amb la naturalesa de la queixa, entenem que es refereix al criteri 10 del Codi, ja que no se salvaguarda la presumpció d'innocència dels nou

professors d'aquest institut en publicar la denúncia emesa per la Fiscalia Provincial de Barcelona

I) Antena3

AL·LEGACIONS

No s'ha rebut cap al·legació de Antena3 en resposta a la sol·licitud del CIC.

PONÈNCIA

El Síndic presenta una queixa contra Antena3, després de la publicació al seu web, el 14 de maig de 2018, d'un enllaç que remet directament al text de la denúncia del fiscal coordinador de Delictes d'Odi a i discriminació. En la denúncia hi apareixen els noms de pila dels adolescents presumptament víctimes, de manera que poden ser fàcilment identificables. El Síndic considera que la publicació de la denúncia vulnera el criteri 11 del Codi, que fa referència a "Protegir els drets dels menors". Tenint en compte la informació publicada al lloc web de la cadena de televisió Antena3, en el qual es pot accedir al document de la Fiscalia, es considera que aquest document vulnera el criteri 11 del Codi, ja que difon la identitat dels menors que, en aquest cas, apareixen com a víctimes.

Per tot l'anterior, el Ple del Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

Tenint en compte la informació publicada el 14 de maig de 2018 a Antena3 es considera que es vulnera el criteri 11 del Codi Deontològic del Col·legi dels Periodistes de Catalunya, ja que no protegeix la identitat dels menors.

I) Europa Press

AL·LEGACIONS

Com a Delegada d'*Europa Press* a Barcelona, Anna Cristeto al·lega que "l'agència té molt present a l'hora d'elaborar les informació els drets els infants, la preservació de la seva intimitat, així com també en aquest cas els dels docents acusats". No obstant això, des del web de l'agència i adjunt a la notícia, es podia accedir a través d'un enllaç a la denúncia de la fiscalia en la qual els menors eren perfectament identificables. Anna Cristeto n'explica la gènesi:

"L'equip d'internet d'Europa Press -situat a la delegació central- va penjar la informació al portal web d'Europa Press (www.europapress.es) i va afegir un enllaç amb la denúncia original de la fiscalia, que sí publicava informació sobre els menors".

Un cop rebuda la queixa, la delegació de Barcelona va demanar "al departament tècnic que esborrés l'enllaç" i des d'aquell moment "ja no s'hi pot accedir", explica la Delegada.

PONÈNCIA

Després de la publicació el 14 de maig de 2018 de la denúncia del fiscal coordinador de Delictes d'Odi i discriminació al lloc web de Europa Press, el Síndic presenta una queixa contra aquest mitjà. Tal com s'explicava anteriorment, en la denúncia, recollida a l'enllaç, es recullen els noms de pila dels adolescents presumptament víctimes, de manera que poden ser fàcilment identificables. És per aquest motiu que el Síndic considera que Europa Press vulnera el criteri 11 del codi. Després de rebre la queixa, Europa Press va enviar al·legacions i va retirar del seu lloc web l'enllaç que donava accés al document de la Fiscalia, per la qual cosa es considera que el mitjà va vulnerar inicialment el criteri 11, indicat pel Síndic, però que des de la rectificació, en conèixer la queixa, la informació actual no el vulnera, ja que no es pot identificar els menors amb la informació que apareix actualment al lloc web de Europa Press.

Per tot l'anterior, el Ple del Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

D'acord amb la informació publicada el 14 de maig de 2018 al web d'Europa Press, es considera que es va vulnerar inicialment el criteri 11 del Codi Deontològic del Col·legi dels Periodistes de Catalunya, ja que no es protegia la identitat dels menors. No obstant això, després de la rectificació realitzada pel mitjà no és possible identificar els menors, de manera que la informació actual ja no vulnera el criteri indicat pel Síndic. En aquest sentit, es demana a Europa Press que adopti les mesures necessàries per evitar que és puguin repetir casos similars.

III) Diari El Món

AL·LEGACIONS

No s'ha rebut cap al·legació del diari El Món en resposta a la sol·licitud del CIC.

PONÈNCIA

El Síndic presenta una queixa contra El Món arran de la publicació, el 6 de maig, de la notícia "El guàrdia civil que acusa a els minyons escoltes de dirigir a els CDR porta a els Seus Fills a un cau de les Corts". Aquesta informació, on es publica el cognom de l'agent de la Guàrdia Civil i el nom de la agrupament al qual assisteixen els seus fills, permet identificar els noms dels menors. Això és considerat pel Síndic una vulneració del criteri 11, que fa referència a "Protegir els drets dels menors" i el criteri 6, que indica la necessitat de "conciliar els drets individuals amb el dret públic a saber". Tenint en compte que la queixa exposada pel Síndic fa referència a la vulneració de diversos criteris del codi, s'esmenta en aquest punt cada un d'aquests criteris.

- El Síndic indica que es vulnera el criteri 11 del Codi Deontològic, ja que amb les dades publicades es pot identificar fàcilment als menors. En aquest sentit es considera que el diari no respecta aquest principi i posa als menors en una situació de vulnerabilitat.

- D'altra banda, el Síndic critica que el diari no respecta el criteri número 6. Segons aquest criteri s'ha de conciliar els drets individuals amb el dret del públic a saber, però la notícia no anteposa el dret dels menors al dret de la informació. Per tant, també es considera que aquest criteri no ha estat respectat pel diari

Per tot l'anterior, el Ple del Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

Tenint en compte la informació publicada el 6 de maig pel diari El Món, es considera que els criteris 11 i 6 del Codi Deontològic del Col·legi dels Periodistes de Catalunya es vulneren, ja que no protegeixen la identitat dels menors i anteposen drets generals als drets de les persones individuals, en aquest cas, dels menors.

IV) Diari El Mundo

AL·LEGACIONS

No s'ha rebut cap al·legació del diari El Mundo en resposta a la sol·licitud del CIC.

PONÈNCIA

El Síndic presenta una queixa contra El Mundo amb motiu de la publicació, el 29 d'abril de 2018, de la notícia "Los 9 maestros catalanes de la infamia". En aquest cas, el Síndic no posa l'accent en la vulneració dels drets i privacitat dels menors, ja que el diari no publica el document de la Fiscalia, però critica que la notícia vulnera els drets a la intimitat, honor i protecció de dades dels professors denunciats.

Si bé el Síndic no fa referència a cap criteri concret del Codi, es pot considerar que la notícia vulnera el criteri **10 del Codi**, que fa referència a la necessitat de "salvaguardar la presumpció d'innocència". Atès que el contingut de l'article publicat per El Mundo presenta els fets com si ja fossin provats i sense marge per al dubte raonable, entenem que la presumpció d'innocència dels professors denunciats no queda salvaguardada, per la qual cosa es considera que vulnera el criteri 10 del Codi.

Per tot l'anterior, el Ple del Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

Tenint en compte la informació publicada el 29 d'abril de 2018 pel diari El Mundo, es considera que el criteri 10 del Codi Deontològic del Col·legi dels Periodistes de Catalunya es vulnera, ja que no protegeix la intimitat, honor i protecció de dades dels professors denunciats.

A D D E N D A

L'expedient 10.2018 es basa en una queixa presentada per la Federació d'Educació de CCOO de Catalunya relativa a la protecció de la intimitat, la dignitat i l'honor d'infants i adolescents contra la mateixa informació del diari El Mundo analitzada en el present expedient.

Expedient 12.2018

ASSUMPTE

Queixa online al CIC, presentada per la Sra. A.P.C., el dia 13/06/2018 contra CatalunyaDiari, Atlasagència, Censuratnews, ABC, Tele5, i acceptada a tràmit en la mateixa data.

ANTECEDENTS

La Sr. À. P. basa la seva queixa en els següents motius: El passat dilluns 4 de Juny, a Vilanova i la Geltrú, va morir assassinada la L. A.. Els mitjans "informatius" que referenciem van fer cas a la informació que els va donar una senyora de nom Pia que va dir que era amiga del presumpte assassí i que aquest es deia F. C*.. I sense contrastar la informació van publicar la notícia amb aquest nom. Casualment, al costar de la casa dels fets hi ha l'empresa Construcciones C. 1945 i a causa de publicar el nom "F.C. C.", moltes persones que no coneixien a la família C., van començar a difondre que l'assassí era un dels fills del contractista. Aquest fet va provocar que insultessin a un membre de la família i l'empresari va haver d'anar a la policia municipal a denunciar el fet. Però el mal ja estava fet i tant a Vilanova com a Sitges, on també tenen família, el seu nom va corres de boca a boca. L'endemà aquests mitjans vas esborrar part de la seva informació errònia, però cap d'ells va emetre cap nota de disculpa ni van justificar el seu error.

La Sra. P. creu que s'han vulnerat els drets de la família C. i els següents criteris del Codi Deontològic:

- 1.- 01: Informar de manera acurada i precisa
- 2.- 02: Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament
- 3.- 03: Rectificar les informacions incorrectes.

Manifesta voler denunciar els fets perquè entenem que existeix una mala premsa, incapaç d'emetre notícies objectives i que son incapaces de disculpar-se públicament.

La Sra. P. aporta també altres documents. Entre ells:

1.- e-mail que el seu germà J. R.P., cap de producció de El Trobador.cat, va lliurar a info@catalunyadiari.cat : *Hola, us escric per a que rectifiqueu la notícia sobre l'assassí de la L., heu posat F. C. i es diu J. F. L.. Amb aquest error heu creat un pànic a un altre família que no te re a veure amb la causa. Feu el favor de contrastar la informació com a bons professionals que voleu ser, no?. Moltes gràcies i sigueu mes curosos.*

L'equip de Catalunya Diari contesta el 06/06/18:

La notícia va ser rectificadada ahir. Perdoneu les molèsties.

2.- <https://catalunyadiari.com/successos/drogues-aden-assassi-laia-vilanova> :

F. C., presumpte assassí de la L.....

3.- censuratnews jpg. :

L'assassí de la nena de 12 anys és F.C.....

4.- successos jpg. :

Així és F. C., el presumpte assassí de la nena de Vilanova i la Geltrú....

5.- Tuit de la Guardia Urbana @PLVNG:

Aconsellem no difondre informació no contrastada per fons oficials #StapBulos

L'honor d'una persona es pot veure molt afectat de forma errònia

El detingut respon a J.F.L.O., no pas al cognom C. com s'està difonent per xarxes.

6.- https://www.elespanol.com/reportaje/210180606/joan-cocinero-volvio-pekín-obsesio-vecina-adoptada/312968717_0.html:

El “asesino” que no tuvo nada que ver

Durante toda la jornada se vivieron escenas de tensión y de dolor en la Avenida Cubelles. Informaciones contradictorias sobre la vida del asesino, así como mucha expectación por verlo. También se dieron situaciones surrealistas, derivada alguna de la mala praxis de un medio de comunicación: un Periódico publicó que el detenido se llama F. C. i que era hijo de A. C., un conocido constructor de Vilanova. Datos que no eran ciertos,

Curiosamente, Construcciones C. està en el 24 de la Avenida Cubelles. Es decir, en el portal de al lado del lugar de los hechos. Mientras su propietario estaba dentro trabajando, en la calle, la multitud compartía por redes la noticia falsa y le gritaban asesino al constructor, que nada tenía que ver con el suceso y escuchaba las amenazas de muerte. Finalmente tuvo que salir a hablar con los Mossos para aclararlo. La pròpia policia se puso en contacto con este medio para que rectificasen.

AL-LEGACIONS

Només s'han rebut al-legacions de Catalunya Diari, que es poden resumir en els següents punts:

- 1.- S'admet la falsedat publicada del nom del assassí , “arran d'un error d'interpretació d'una de les fonts”.
- 2.- S'assegura que diversos veïns consultats pel mitjà van donar el nom de F. C. i que un responsable de comunicació de la policia va validar aquest nom (?).
- 3.- Diuen que es van assabentar del possible error gràcies a que l'Àrea de Comunicació dels Mossos d'Esquadra es va posar en contacte amb la redacció.
- 4.- Un cop reconegut l'error, Catalunya Diari va aplicar el seu protocol en aquests casos i “va esmenar la noticia, fent una auditoria de xarxes per comprovar que no sortia el nom erroni en cap publicació de Facebook, Twitter o Instagram i es van revisar les informacions ja indexades a Google per evitar que el nom erroni pogués ser relacionat amb aquest fet”.
- 5.- Esmenada la noticia, es va comunicar a l'Àrea de Comunicació dels Mossos d'Esquadra i “es van posar a disposició d'aquest cos pe tal de fer el contacte amb la família per poder-los explicar els fets i demanar-los disculpes. Com que no es va rebre cap resposta del cos dels Mossos d'Esquadra – que havien intercedir amb el ciutadà – ni de la família, vam donar el tema per tancat”.

PONÈNCIA

Criteri 01.- Informar de manera acurada i precisa

Dels fets relatats i documentats es desprèn de forma inequívoca que els mitjans que van publicar la noticia referint-se a F. C. com a presumpte assassí de la Laia van vulnerar aquest criteri al difondre una informació no contrastada, obviant la recerca de la veritat a que han d'estar compromesos, al donar credibilitat a una font poc segura (conjectures i rumors) sense la deguda comprovació. Les al·legacions presentades per Catalunya Diari en aquest sentit no son concloents per eximir a aquest mitjà del error. L'afirmació de que un responsable de comunicació de la policia va validar el nom, sembla poc creïble donat el tuit de la policia local i el fet que fossin els Mossos els que van alertar a Catalunya Diari del error.

Criteri 02.- Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament

En aquest cas es van difondre dades imprecises i sense base suficient, que van causar perjudicis i van provocar danys i descrèdit, lesionant la dignitat d'una persona i la seva família. És obvi que els periodistes implicats no es van posar en contacte prèviament amb els afectats per donar-los l'oportunitat de resposta, com recomana l'esperit d'aquest criteri.

Criteri 03.- Rectificar les informacions incorrectes.

Si bé alguns dels mitjans implicats van rectificar la noticia el dia següent retirant el nom de F. C., no sembla que ho hagessin fet amb el tractament i l'extensió proporcionals,

atenent a la gravetat del error i dels perjudicis causats a la família C.. Catalunya Diari, a mes de retirar el nom, va fer una auditoria de les xarxes, però no consta que s'hagués publicat cap nota específica per desmentir la falsa notícia. Desconeixem si aquests mitjans van fer alguna aproximació als perjudicats amb la finalitat d'excusar-se, com seria exigible o, si mes no, raonable. Catalunya Diari va intentar-ho, segons s'afirma a les seves al·legacions, però de manera indirecta a través dels Mossos i, en no materialitzar-se el contacte, van donar el cas com a tancat.

Per tot l'anterior, el Ple del Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent

ACORD:

En funció del anàlisi dels fets i dels fonaments deontològics exposats, el CIC considera que els mitjans citats a la queixa (Catalunya Diari, Atlasagència, Censuratsnews, ABC, Tele 5) que van publicar la notícia de l'assassinat de la L. A., atribuint a F. C. la presumpció de l'autoria del crim, en lloc de a J. F. L., donant credibilitat a una informació poc segura i no contrastada i causant greus perjudicis al Sr. C. i a la seva família, van vulnerar els criteris 01, 02 i 03 del vigent Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya.

Tanmateix, en el cas concret de Catalunya Diari, les al·legacions presentades podrien eximir, si més no parcialment, a aquest mitjà de la vulneració d'aquest criteri, donada l'ambigüitat dels termes "tractament i extensió proporcionats" emprats en la definició de l'esperit del criteri 03 al Codi referits a l'obligació d'esmenar les falsedats. No obstant, el tractament de la rectificació va consistir únicament en canviar el nom del senyor C. pel del veritable acusat, sense donar cap explicació del error comés ni reconèixer l'error davant dels lectors, essent més una ocultació del error que no pas una rectificació alliberadora del dany moral causat a la família C..

Expedient núm. 15/2018

ASSUMPTE: Escrit de queixa de la Fundació Champagnat en nom de Maristes Catalunya. Es posen en contacte amb el CIC arran de l'emissió en TV3, el 12 de juny passat, del documental Shootball dins de l'espai "Sense Ficció". El documental part de la denúncia de Manuel Barbero, pare d'un alumne dels maristes, víctima d'abusos sexuals a l'escola per part d'un professor extern al centre, J. Benítez. La Fundació Champagnat es queixa que el documental presenta la comunitat educativa marista de forma distorsionada i que no van poder comentar i visualitzar prèviament quin era el producte real. Adjunten un informe amb els punts del Llibre d'estil de la CCMA i els criteris del Codi Deontològic dels Periodistes que creuen que l'esmentat documental vulnera.

ANTECEDENTS

A banda de les vulneracions dels punts del Llibre d'estil de la CCMA, la Fundació Champagnat precisa que el documental Shootball vulnera el criteri 2. del Codi

Deontològic: Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament. No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades. El periodista s'ha de posar en contacte prèviament amb els afectats per donar-los l'oportunitat de resposta. I el criteri 4. Utilitzar mètodes lícits i dignes per obtenir informació. És inacceptable l'ús de càmeres ocultes i de qualsevol altre procediment subreptici o enganyós per obtenir informació, imatges i testimonis. També és inadmissible la intercepció i la difusió no consentida de material privat procedent de la telefonia mòbil, la missatgeria electrònica i altres suports de comunicació. En poden ser excepció les situacions relacionades amb fets o esdeveniments d'inequívoc interès públic i quan no hi hagi cap altra opció per donar compliment adequat al dret a la informació.

El jove director de Shootball, F.C., ajudat per l'empenta dels pares de la víctima, M.B. i M., i de T., fill de tots dos, analitza i vol posar llum i veu a tot allò que ha envoltat la vida de Toni, partint de l'actuació de les persones i les institucions que haurien d'haver protegit els drets del menor, inclosa la pròpia escola. En primer lloc, C. parla amb els pares que, partint del silenci de l'escola i del mutisme del fill, lluiten i fan enormes esforços per ajudar-lo, mostrant que ells sí es preocupen i no volen que el professor causant dels abusos resti impune i pugui causar mal a altres nens. I sobre tot, per que volen que el seu fill reaccionï, es curi. B. vol posar la denúncia i incita al seu fill a que la presenti ell també. Redacta un pasquí amb la foto de B., vol saber si n'hi ha més víctimes com el seu fill que no tenen veu ni visibilitat. Un dia surt de casa a les 6 del matí a col·locar 200 pasquins pel barri. Encara que els pasquins només van estar 6 hores enganxats, van desaparèixer de seguida, aquest gest dona fruit i, via internet, comencen a arribar altres casos d'alumnes que han patit abusos i que es posen en contacte amb B.. C. dona veu així mateix a la mare de T., M. C., des del primer moment ha patit el silenci i l'enfonsament del fill i ha volgut estar al seu costat encara que no sabia la causa del problema. Sentim també la veu de T.. Es va negar a anar al col·legi perquè tenia por i no sortia de casa, es va tornar introvertit amb gran patiment d'ell i de tota la família, patiment que s'ha prolongat durant molts anys, com passa amb totes les víctimes d'abusos. Escoltem la veu de J. B., professor de gimnàstica i causant confesso dels abusos. B. parla d'allò que ell anomena distorsions de la seva personalitat, fruit segons ell d'haver patit abusos a la seva infantesa i de tenir un pare alcohòlic, demana perdó a les víctimes. Parlen així mateix Iban Fernández, advocat que defensa a T. i altres víctimes i que analitza l'actuació de la fiscalia, del jutjat, dels mossos i dels maristes. María Jesús Larios, adjunta del Síndic de Greuges, reitera que sempre que hi ha indicis i sospites que s'ha comès un delictes, l'obligació de la fiscalia és actuar, el protocol és molt clar, les normes jurídiques son molt clares. Sentim igualment la veu dels periodistes de el Periódico de Catalunya Lluís M., Jesusa I. i Guillem S., són ells que van sortir a buscar a B. i el van trobar a casa seva en un poble de Girona, i van conversar amb ell, quan eren les institucions les que havien d'haver-ho fet, allò que la jutgessa de l'any 2011 probablement hauria d'haver fet, diuen. Havien passat cinc o sis anys. El jutjat n. 9 de Barcelona va enviar els mossos a investigar com a policia judicial.

Colomer dona veu també als mossos en una conversa on s'ha doblat la veu, en el seu escrit, els mossos diuen que quan van anar al col·legi a demanar informació sobre B., els maristes es van negar a col·laborar. També els germans maristes, el director del centre Sans-Les Corts, són entrevistats pel director F. C.. Ells havien interposat una denúncia contra B. en 2011, arran d'un altre cas d'abusos. I parlen també altres víctimes de B., com A. i M., alumnes del mateix centre escolar. Tot feia pensar que es tractava d'un cas de pederàstia aïllat, però darrera del primer cas i degut als 200 pasquins que B. va col·locar per tot el barri, han aparegut altres víctimes d'abusos per part del mateix professor i al llarg de molts anys. Les víctimes son sempre menors d'edat.

AL·LEGACIONS

En les seves al·legacions, la CCMA nega tenir qualsevol responsabilitat ja que el documental Shootball va ser produït íntegrament per la productora Forest Film Studio, sense intervenció de professionals de la CCMA SA. Documental, afegeixen, que ha estat projectat en cinemes i festivals i que ha rebut diversos premis (premiat a: Festival Seminci, 2017; Festival Atlantidoc, 2017; Festival de San Sebastià, Drets Humans, 2018; i Festival de Drets Humans Honk Kong, China i Taiwan, 2018; Festival canadenc RIFFA 2018; Sole Luna Festival de Palerm 2018; Festival Internacional de Cinema en català 2018, Present a Docs Barcelona 2018, Docs Mx 2018, Som Raval Film Festival 2018, BCCN Barcelona Creative Film Festival 2018. En relació al gènere documental la CCMA fa constar que aquest proposa a l'audiència un contingut des del punt de vista del seu autor. Així mateix, afegeix que la legitimació activa del Consell de la Informació de Catalunya és envers les lesions produïdes per professionals de l'àmbit periodístic dels mitjans adherits en relació a la vulneració d'algun principi del Codi Deontològic de la professió periodística, i que en el cas que ens ocupa, hi ha absència de legitimació activa per part del Consell de la Informació de Catalunya perquè la suposada vulneració de diversos criteris del Codi Deontològic que s'al·lega no correspon a cap professional dels mitjans de la CCMA SA. Diu també que la CCMA no té legitimació passiva en tant en quant l'esmentada producció no ha estat realitzada per aquesta i que és, en tot cas, a la productora independent, al seu director o al seu guionista a qui s'hauria de dirigir la queixa de la Fundació Champagnat. La CCMA acaba dient que en base a lo exposat, traslladi la queixa, als efectes oportuns, a qui veritablement té la legitimació passiva en l'assumepte, és a dir, a l'empresa productora del documental i els seus autors.

PONÈNCIA

El denominat cas Maristes s'inscriu en un dels temes mes conflictius i dolorosos que trasbalsen l'opinió pública espanyola en aquests moments -la pederàstia, els abusos sexuals a la infància- i no solament a Espanya, sinó també a d'altres països, del nostre entorn o de més lluny, com els EE UU., Canadà o Austràlia. Amb la diferència de que a alguns d'aquests països fa temps que investiguen i han pres mesures per tancar el silenci i la opacitat dels casos de pederàstia i donar veu a les víctimes d'abusos sexuals i demanar-les perdó. Afecta a diferents estaments o institucions de la nostra societat com és l'Educació, l'Església, la Fiscalia, la Justícia, la protecció al menor, els drets

humans, però també a l'ètica i a la moral, en definitiva a la deontologia dels professionals de les diferents institucions, no només a la deontologia dels periodistes. Afecta d'una manera particular, parlant de col·legis i d'educació, a l'Església, i és una de les prioritats del pontificat de Francisco i ja ho va ser, abans, de Benedicto XVI que ja en 2010 va publicar les línies guia per a la prevenció i el tractament del abusos . En aquest sentit, llegim en un article de Daniel Verdú a El País, 11/11/2018, "La gestión de la Iglesia española preocupa al Vaticano", "Críticas por la pasividad ante las denuncias de las víctimas", "La Santa Sede mira desde hace tiempo de reojo a España". Per tot això podem dir que és un cas mediàtic. Però, al nostre país, tot just podem dir que comença a ser tractat pels periodistes i directors de cinema, cal reconèixer que durant massa temps no han sortit a la llum els abusos a la infància. Aquest silenci suposa una gran injustícia envers les víctimes, la seva vulnerabilitat, el seu patiment, que es prolonga en el temps i que difícilment poden exterioritzar. Per tot això, creiem que el documental Shootball, amb el seu objectiu clar de donar veu a les víctimes de pederàstia, i la intenció de posar llum i analitzar el comportament de les persones i institucions que han intervingut en aquest cas, surt en un moment oportú i pot ser vist com un reflector, un Spotlight, sobre la opacitat del tema de la pederàstia i les seves víctimes. Per tot això creiem que el criteri n.2 del Codi Deontològic: Evitar perjudicis sense prou fonament, no pot ser invocat. Tampoc el criteri 4. Utilitzar mètodes lícits i dignes per obtenir informació. Si en algun moment s'ha utilitzat alguna càmera oculta, o s'ha enregistrat una conversa telefònica, el Codi Deontològic en el mateix criteri 4 precisa "En poden ser excepció les situacions relacionades amb fets o esdeveniments d'inequívoc interès públic i quan no hi hagi cap altre opció per donar compliment adequat al dret de la informació".

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD:

Que el documental Shootball dins de l'espai "Sense Ficció" de TV3 no ha vulnerat els criteris 2 i 4 del Codi Deontològic."

Expedient núm. 16/2018:

ASSUMPTE: Amb data 1 d'octubre del 2018, el senyor J.G., president del grup municipal 9 Sant Vicenç, poder ciutadà, (9SV) de Sant Vicenç de Montalt, presenta un escrit de queixa al Consell de la Informació de Catalunya referit a set informacions signades pel periodista Fede Cedó al web del diari La Vanguardia -lavanguardia.com- durant el període comprès entre els dies 28 de juny i 22 de setembre de 2018. Durant aquest període el municipi va viure una crisi política que es va resoldre amb una moció de censura presentada per tots els grups de l'oposició contra l'alcalde Miquel Àngel Martínez, del PDCat, i que fou aprovada amb els vots favorables de 12 dels 13 regidors.

L'escrit de 9SV, el grup principal de l'oposició, presenta un total de 20 queixes i reproduïx, al final, una conversa privada a través de WhatsApp entre el periodista i l'alcaldeable del referit grup municipal. La motivació de la queixa queda reflectida de la següent manera: "A la nostra vila, s'ha produït un canvi d'alcaldia motivada per una moció de censura que hem presentat tots els partits que composem la oposició. En el decurs dels fets que han desencadenat en la moció de censura, s'han escrit diferents articles per part d'aquest periodista que no s'han ajustat al codi deontològic que com a declaració de principis de la professió pública periodística a Catalunya es van editar".

ANTECEDENTS

L'escrit es presenta en paper amb capçalera del grup 9 Sant Vicenç i, signat pel seu president J.G., i inclou les 20 queixes i la còpia impresa de les set notícies. Les queixes són les següents:

1.- Informació amb data 28/06/2018, titulada "Una grabación compromete el futuro del presidente del Consell Comarcal del Maresme"

a) La queixa fa referència a la frase "al conocer el resultado de una encuesta que no les otorga ninguna representación municipal." El representant del Grup Municipal assegura que "la informació de que existeix una enquesta és absolutament falsa" i que per tant "el periodista ha faltat al Criteri 01 del codi deontològic ja que hauria de 'difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets".

b) La queixa fa referència a la frase "que han desvelado y dado a conocer la grabación". El representant de 9SV assegura que el seu grup municipal "ni va desvelar ni va donar a conèixer la gravació" i que per tant vulnera també el criteri primer del Codi.

c) La queixa fa referència a la frase "Si conseguimos las pruebas las haremos públicas' como han hecho finalmente". El representant del Grup Municipal diu que el periodista "acusa a 9SV d'haver fet publiques unes dades sense disposar de cap prova que ho acrediti" i que vulnera el Criteri 02 per difondre dades imprecises o sense base suficient.

2.- Informació amb data 29/06/2018, titulada "Sant Vicenç de Montalt, única salida: Dimisión o moción de censura"

a) La queixa fa referència a la frase "Era una supuesta encuesta, fruto de la rumorología". Tal com ja reflectia en el punt a) de l'apartat anterior, el representant de 9SV reafirma que "no existia cap enquesta" i que la informació vulnera els Criteri 01 i 03 (El periodista té l'obligació d'esmenar tant les informacions com les interpretacions que s'hagin demostrat falses o errònies).

3.- Informació amb data 04/07/2018, titulada “La grabación del alcalde de Sant Vicenç de Montalt se obtuvo bajo coacciones”

a) La queixa fa referència a la frase “Una investigación a la que ha tenido acceso este diario...” Segons l’escrit de 9SV el periodista vulnera el Criteri 01 atès que “no existeix cap investigació” i que la informació obtinguda pel periodista “és una gravació del mateix alcalde on va forçar al treballador a fer una declaració jurada fraudulenta com posteriorment s’ha reflectit en una denúncia del treballador i com el periodista ha tingut la possibilitat de conèixer de primera ma”.

b) En la mateixa informació el periodista diu que “también queda acreditado” que les rajoles, l’ús particular de les quals per part de l’alcalde hauria estat l’origen de la seva dimissió, “eran un resto procedente de unes obras en el Passeig de Sant Joan, que iban a ser tiradas a la basura”. Segons la queixa, el periodista també vulnera aquí el Criteri 01 perquè res “no ha quedat acreditat” i, per tant, “no es pot començar un paràgraf assentant una base que és falsa”.

c) Referit a l’autoria d’unes fotografies fetes amb la intenció de practicar mobbing laboral a un treballador de l’Ajuntament, el periodista escriu que “supuestamente fueron realizadas por otro concejal de la oposición que también había amenazado al operario”. Pel representant de 9SV “dir que un regidor de l’oposició ha amenaçat un operari és del tot imprecís ja que al no assenyalar ningú en concret ens acaba assenyalant a tots alhora”. I per això, creu que queden vulnerats els Criteris 01 i 02 del Codi Deontològic.

d) En el mateix paràgraf que motiva la queixa anterior, el periodista escriu que una possible demanda penal del treballador citat “comprometería seriamente la honestidad de varios regidores municipales”. En aquest cas, el Criteri vulnerat seria el 02, per difondre dades imprecises, “ja que parlar de varios regidores és del tot imprecís” i, com en el punt anterior, “acaba assenyalant a tots a l’hora”.

e) La frase “se conoce que otros miembros de la corporación municipal también obtuvieron favores en forma éticamente reprochable” vulnera el Criteri 02, segons l’escrit, per les mateixes raons expressades en els dos punts anteriors.

f) Finalment, i referit a una picabaralla interna al grup municipal que donava suport a l’Alcalde dimissionari, un regidor del grup de govern “supuestamente optó por divulgarla a través de otro grupo municipal en la oposición, que finalmente ha liderado no solo la moción de censura sino que ha colocado al alcalde en el centro de la polémica”. Atès que 9SV va liderar la moció de censura, el seu representant afirma que s’han vulnerat els Criteris 01 i 02, ja que “la dada és imprecisa” i que “és una acusació feta sobre una base de conjectures i rumors”.

4.- Informació amb data 27/07/2018, titulada “El alcalde de Sant Vicenç de Montalt, contra las cuerdas”

a) La queixa és sobre la crònica del Ple Municipal celebrat el dia anterior en la qual el periodista escriu: “...después de mostrar su enfado con el operario que las colocó ‘sin mi consentimiento’”. La frase es referida a una intervenció de l’Alcalde parlant sobre les rajoles de l’Ajuntament que hauria col·locat a casa seva. En l’escrit, el representant de 9SV diu que es vulnera aquí el Criteri 02, atès que “tal i com va publicar la pròpia Vanguardia, hi ha una gravació on l’alcalde reconeix tenir el material a casa seva i no diu en cap cas que estigués aquest material sense el seu consentiment. Escoltant la gravació quedà palès que en tenia un bon coneixement de que les rajoles estaven a casa seva”.

b) En la mateixa crònica, el periodista es refereix a una intervenció del portaveu del grup 9SV: “Gumà fue desgranando preguntas en base al artículo publicado en La Vanguardia, a lo que el alcalde respondía una y otra vez que no eran declaraciones suyas”. Segons la queixa, la informació vulnera els Criteris 01, “ja que el professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat” i 03 perquè “té l’obligació d’esmenar tant les informacions com les interpretacions que s’hagin demostrat falses o errònies”.

5.- Informació amb data 11/09/2018, titulada “Nueva grabación que compromete al alcalde de Sant Vicenç de Montalt”

a) La crònica informa d’una possible tercera gravació que comprometria l’alcalde, en aquests termes: “...se conoce la existencia de otra grabación en la que el trabajador municipal admitiría que los audios contra el alcalde responden a una confabulación”. En aquest cas el periodista ha faltat al Criteri 03 –segons la queixa-, ja que “posteriorment a aquesta publicació el propi periodista es sabedor de que la gravació que esmenta és falsa i aconseguida sota coacció. De moment encara no ha esmenat aquesta informació incorrecta”.

6.- Informació amb data 20/09/2018, titulada “Denuncian que el alcalde de Sant Vicenç empleó trabajadores municipales sin cobrar en su casa”.

a) En aquesta crònica, publicada poques hores abans de que es produeixi la moció de censura, el periodista escriu que “9Sant Vicenç, según las mismas fuentes, es quien ha ido desgranando y remitiendo en segmentos a un medio de comunicación afín”, en referència a una gravació que incriminava l’alcalde. A la queixa, el president de 9SV diu que el periodista ha vulnerat els criteris 01 i 02 ja que “se’ns acusa d’haver desgranat i facilitat la informació a un mitjà de premsa escrita (...) ‘aff’ quan sap perfectament que la nostra ideologia és independentista i aquest diari és clarament unionista i espanyolista”. En la queixa, el senyor Jaume Gumà no especifica a quin mitjà es refereix, tot i que es pot intuir llegint les cròniques que motiven l’escrit.

b) En la mateixa crònica, el periodista reproduïx una conversa mantinguda amb l’alcalde Martínez en els següents termes: “...el hasta hoy primer edil del municipio mantiene que la confabulación proviene de los suyos, incitados por JaumeGumà, portavoz de 9SV...” Segons la queixa s’està vulnerant el Criteri 02 del Codi perquè s’acusa al regidor “d’incitador sense cap mena de prova”.

c) “...En paralelo dice comprender que ‘un partido venido a menos’ como el 9SV...”. En aquest cas, s’estarien vulnerant els Criteris 01 i 02 perquè el periodista “dóna per fet que 9SV és un partit que ha anat a menys sense cap mena de dada que ho recolzi”. En la queixa, el senyor Gumà afegeix que “amb aquests missatges subliminals el que intenta aconseguir el periodista és que la gent perdi la confiança en el nostre partit”.

7.- Informació amb data 22/09/2018, titulada “Tensión y reproches protagonizan la moción de censura en Sant Vicenç de Montalt”.

- a) Es tracta de la crònica sobre l'aprovació de la moció de censura. En el segon paràgraf es llegeix que "la distribución protocolaria fue caprichosa y sentó al exprimer edil entre los dos concejales 'traidores' a los que ha acusado repetidamente de estar detrás de la trama de las grabaciones, junto a los dos del 9 Sant Vicenç". Segons la queixa, la frase vulnera els criteris 01 i 02, atès que "un cop més, el periodista acusa veladament a 9SV de estar darrera d'una trama sense cap mena de prova que ho sostingui".
- b) En referir-se a la intervenció del regidor Gumà, de 9SV, el periodista encapçala el relat de la següent manera: "Una de los discursos más esperados por sus intervenciones histriónicas...". Segons la queixa s'ha vulnerat el Criteri 02 perquè el qualifica d'histrionic el regidor i "lessiona la dignitat de les persones".
- c) El periodista també es refereix al regidor Gumà com a "...orador visceral como acostumbra...". Segons el propi senyor Gumà es vulnera, aquí, els criteris 01, atès que el cronista "cataloga al regidor d'orador visceral, donant la seva opinió personal i no una informació" i 02 perquè el qualificatiu "atempta contra la dignitat de les persones".
- d) Finalment, el periodista diu que a l'orador del grup 9SV "le traicinó su propio discurso" perquè va començar dient que no presentaven la moció per interès partidista d'aconseguir l'alcaldia tot i que al final va reconèixer que havien arribat a proposar un candidat propi. En aquest cas la queixa és per vulnerar el Criteri 01, ja que "el periodista fa una consideració sense cap mena de base on dona per suposat que hi ha un error en el discurs quan des d'un primer moment la posició de 9SV ha estat sempre la mateixa i no s'ha variat per res".

8.- Finalment, la queixa inclou una conversa privada entre el periodista i l'alcalde, sostinguda a través de WhatsApp, plena de desqualificacions mútues que denoten una mala relació entre polític i periodista i de nul contingut professional.

AL·LEGACIONS

Malgrat que s'han demanat de manera reiterada, lavanguardia.com no ha aportat cap al·legació.

PONÈNCIA

1.- Informació amb data 28/06/2018, titulada "Una grabación compromete el futuro del presidente del Consell Comarcal del Maresme"

- a) No és el periodista qui fa referència a l'existència de la suposada enquesta, sinó que la crònica informa de que és l'alcalde qui justifica una acció al·ludint al resultat de l'enquesta: "“La posibilidad de que la cinta, a la que ha tenido acceso La Vanguardia, se hiciera pública, ha provocado que el alcalde Martínez atribuya la filtración al partido opositor, Nou Sant Vicenç, y justifica la acción al conocer el resultado de una encuesta que no les otorga ninguna representación municipal...” Per tant, no creiem que es vulneri el Criteri 01

b) El periodista posa en boca de l'alcalde l'afirmació motiu de la queixa. No és una deducció seva: "Los dos concejales de 9 Sant Vicenç, Jaume Arcos y Jaume Gumà, que han desvelado y dado a conocer la grabación, según el alcalde,..." Per tant, no creiem que es vulneri el Criteri 01 del Codi Deontològic.

c) El periodista diu que els regidors de 9SV han fet públiques unes acusacions contra l'alcalde i la queixa assegura que l'informador no en tenia proves. La queixa no qüestiona la veracitat de la informació i només es refereix a la possibilitat de que el periodista pugui o no demostrar-la. És una llàstima que ni el mitjà ni el periodista hagin aportat cap al·legació per tal de contrastar les dues visions. Però creiem que la queixa hauria d'estar basada en la falsedat de la notícia i no només en les proves que pugui tenir-ne l'informador. Per tant, creiem que aquest Consell no té base suficient per resoldre que s'hagi vulnerat el Criteri 02 del Codi Deontològic.

2.- Informació amb data 29/06/2018, titulada "Sant Vicenç de Montalt, única salida: Dimisión o moción de censura"

a) La frase "era una supuesta encuesta, fruto de la rumorología" no és del periodista sinó de l'alcalde Miquel Àngel Martínez, ja que l'informador l'escriu entre cometes i precedida a la frase "A lo que Martínez le respondía". El periodista es limita a relatar les acusacions mútues entre els grups municipals i, per tant, no creiem que vulneri els Criteris 01 ni 03 del Codi Deontològic.

3.- Informació amb data 04/07/2018, titulada "La grabación del alcalde de Sant Vicenç de Montalt se obtuvo bajo coacciones"

a) La queixa no va al fons de la informació sinó que qüestiona, només, les fonts utilitzades pel periodista. El paràgraf conflictiu comença amb la frase "Una investigación a la que ha tenido acceso este diario..". 9SV diu que no existeix cap investigació i que la informació surt d'una gravació. La queixa qüestiona la font però no nega la veracitat dels fets i, per tant, no podem asseverar que es vulneri el criteri 01. Pel que fa a la font, el periodista té l'obligació de citar-la per tal que la informació sigui creïble (Criteri 02). Però entenem que, en aquest cas, l'informador podria estar protegint la seva font i no desvelar-la, invocant el secret professional que preveu el mateix Criteri 02.

b) A partir de la frase "también queda acreditado", la queixa nega que hagi quedat acreditada la procedència municipal de les rajoles que hauria col·locat l'alcalde al seu domicili particular. En absència d'una denúncia més clara sobre la veracitat d'aquesta acreditació i sense al·legacions del mitjà, no hi ha base per concloure la informació vulnera del Criteri 01. No obstant, el fet de que el periodista no expliqui qui acredita els fets i escrigui el verb en forma impersonal sí que vulnera el Criteri 05 que exigeix a l'informador citar les fonts per tal que la informació sigui creïble.

c) En parlar de l'autoria de les fotos que haurien servit per practicar mobbing laboral a un treballador municipal, el periodista escriu que "supuestamente fueron realizadas por otro concejal de la oposición". Escriure una frase en condicional és un recurs per donar una informació no contrastada per tots els protagonistes o obtinguda per una font que vol conservar l'anonimat. Per tant no hi ha base per creure que s'estigui vulnerant el Criteri 01. Però sí que creiem que vulnera el Criteri 02 perquè el

periodista s'hauria d'haver posat en contacte amb els regidors de l'oposició per donar-los la possibilitat de respondre.

d) A l'informar sobre la possible demanda penal d'un treballador municipal, el periodista escriu que la querella "comprometería seriamente la honestidad de varios regidores municipales". No creiem que la frase sigui una acusació contra cap regidor, ni de forma particular ni general, i que es tracta, en canvi, d'una consideració valorativa totalment normal en una crònica política. Cal considerar rellevant que el periodista escrigui la frase en condicional. Per altre part, si no hi ha la possibilitat de quantificar amb exactitud els regidors que en sortien compromesos, utilitzar el terme indeterminat varios no es pot interpretar com la difusió de dades imprecises. Per tant no creiem que hi hagi base per considerar que es vulneren els Criteris 01 i 02 del Codi Deontològic

e) Basat en la mateixa investigació motiu de la queixa a) d'aquest apartat, el periodista escriu que "se conoce que otros miembros de la corporación municipal también obtuvieron favores éticamente reprobables..." A les consideracions fetes en el punt a) cal afegir-hi que aquí el periodista sí que estaria vulnerant el Criteri 02 perquè s'hauria d'haver posat en contacte amb els regidors de l'oposició per donar-los la possibilitat de respondre a una informació de la que en son actors protagonistes.

f) La informació motiu de la queixa punt dóna suficients dades com per a que el lector entengui que el grup municipal al que es refereix el periodista és el de 9SV. En aquest cas el periodista escriu en condicional les informacions que té al seu abast, però no les contrasta amb els implicats. Per tant, no creiem que vulneri el Criteri 01, però sí que ho fa amb el 02 per no donar veu a tots els protagonistes de la notícia.

4.- Informació amb data 27/07/2018, titulada "El alcalde de Sant Vicenç de Montalt, contra las cuerdas"

a) El periodista reproduïx en la crònica les paraules pronunciades per l'Alcalde i posa entre cometes l'expressió "sin mi consentimiento". Per tant no és l'informador qui sosté els fets (com es desprèn de la queixa), sinó que és el propi alcalde. No creiem que el periodista informi sense fonament ni que, per tant, vulneri el Criteri 02.

b) El periodista informa que al Ple Municipal, el senyor Gumà, president del grup municipal que presenta la queixa, 9SV, "fue desgranando preguntas en base al artículo publicado en La Vanguardia, a lo que el alcalde respondía una y otra vez que no eran declaraciones suyas". El fet de que algú negui l'autoria d'unes declaracions no necessàriament les invalida. Però la negativa del periodista i del mitjà a aportar al·legacions tampoc ajuda a resoldre la queixa. En tot cas, l'informador, davant de les negacions de la informació que havia publicat, per part de la primera autoritat local, estava obligat a reafirmar-se en allò que havia escrit o a rectificar-ho, i per tant sí que creiem que, al no fer-ho, ni en la crònica motiu de la queixa ni en una de posterior, ha vulnerat el Criteri 01 per no informar de manera precisa.

5.- Informació amb data 11/09/2018, titulada "Nueva grabación que compromete al alcalde de Sant Vicenç de Montalt"

a) La queixa es presenta perquè el periodista no ha rectificat una informació: "el propi periodista es sabedor de que la grabación que esmenta és falsa i aconseguida sota coacció". Sense que la queixa aportï cap prova de la falsedat de la gravació ni del coneixement que en pugui tenir el periodista, és difícil concloure que el periodista ha de

rectificar per no vulnerar el Criteri 03. En canvi, creiem que la informació, redactada de forma impersonal amb un “sí, en cambio, se conoce la existencia de otra grabación...” sí que vulnera el Criteri 05, que obliga a citar les fonts per tal que sigui creïble.

6.- Informació amb data 20/09/2018, titulada “Denuncian que el alcalde de Sant Vicenç empleó trabajadores municipales sin cobrar en su casa”.

a) La queixa dona per falsa l'acusació de que el grup 9SV hauria filtrat informació a un altre mitjà i ho argumenta al·legant que la ideologia del grup municipal i del mitjà són totalment oposades. L'argument, per sí sol, no prova la falsedat, però, a més no és el periodista qui fa l'afirmació sinó una de les fonts citades prèviament. Per tant, no creiem que la informació vulneri el Criteri 01, però sí que vulnera el Criteri 02 per no haver donat veu a 9SV a donar la seva versió de la informació.

b) La queixa es presenta perquè el periodista estaria acusant el regidor Gumà “d'incitador sense cap mena de prova” i perquè estaria vulnerant, d'aquesta manera, el Criteri 02 del Codi Deontològic. Creiem, però, que la vulneració d'aquest Criteri no és per l'acusació, que no la fa l'informador sinó el propi alcalde: “el hasta hoy primer edil del municipio mantiene que la confabulación proviene de los suyos, incitados por Jaime Gumá...”. El Criteri 02 es vulnera al no consultar al regidor de 9SV i oferir-li la possibilitat de resposta.

c) L'última queixa referida a aquesta informació es presenta perquè l'Alcalde diu que 9SV és “un partido venido a menos”. No creiem que en aquest cas es vulneri el Criteri 01 per difondre informacions no contrastades, com afirma la queixa, perquè la valoració política de la candidatura 9SV no la fa el periodista sinó que és el mateix alcalde qui la sustenta.

7.- Informació amb data 22/09/2018, titulada “Tensión y reproches protagonizan la moción de censura en Sant Vicenç de Montalt”.

a) Entenem, a l'analitzar la informació, que no és el periodista qui acusa els regidors de 9SV sinó que explica que és l'alcalde recentment destituït qui ho ha fet reiteradament: “la distribución protocolaria fue caprichosa y sentó al exprimer edil entre los dos concejales ‘traidores’ a los que ha acusado repetidamente de estar detrás de la trama de las grabaciones, junto a los dos del 9 Sant Vicenç”. Per tant, no creiem que la informació vulneri els Criteris 01 i 02 del Codi Deontològic, com sosté la queixa

b) En una crònica, el periodista explica els fets, els situa en el seu context i intenta captar l'atmosfera que els envolta per tal que el lector tingui una aproximació el més completa possible de la realitat descrita. Escriure que les intervencions d'un regidor al Ple Municipal son histriòniques és una forma d'explicar que la seva oratòria és exagerada i fins i tot teatral (tal com defineix la paraula el diccionari de la Real Academia de la Lengua Española (llengua en la qual està redactada la crònica), però no creiem que, en cap cas, es pugui considerar una ofensa ni que el qualificatiu vulneri la dignitat de la persona. Entenem que es tracta d'una descripció referida a l'actitud d'un càrrec públic en l'exercici de les seves funcions i no d'un atac personal a la figura del regidor. I per tant no vulnera cap dels criteris del Codi Ètic dels Periodistes

c) Creiem que en aquest cas hem d'aplicar el mateix criteri explicat en el punt anterior. La queixa es presenta contra la frase “...orador visceral como acostumbra...” referida al mateix regidor Gumà. Entenem que el periodista utilitza el terme segons

l'accepció segona que el mateix diccionari fa del terme visceral: "Dicho de una reacció emocional: muy intensa" que no es pot interpretar ni ofensivament ni insultant.

d) En tant que la crònica informa tot interpretant el fets, fer esment d'allò que el periodista entén com una contradicció en el discurs del regidor no creiem que atempti contra l'ètica periodística. La queixa es presenta al·legant que el grup municipal ha mantingut una única postura durant tot el procés de presentació i resolució de la moció de censura. Però no nega que el regidor s'hagués contradit en algun moment del seu discurs que és el que escriu el periodista: "le traicinó su propio discurso". No hi ha base, per tant, per dir que es vulneri cap Criteri del Codi Deontològic.

8.- La conversa privada presentada com a últim punt de la queixa no pot ser objecte de la consideració d'aquest Consell atès que no és un diàleg públic ni publicat a cap mitjà. Però denota, això sí, una relació poc procliu a l'entesa mínima necessària per a que periodista i càrrec públic puguin tenir una relació respectuosa que permeti a cadascú complir les seves obligacions professionals i polítiques."

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD:

Analitzades les 20 queixes presentades pel president del grup municipal 9Sant Vicenç poder ciutadà, de Sant Vicenç de Montalt, Jaume Gumà,

referides a set informacions publicades al mitjà digital lavanguardia.com pel periodista Fede Cedó, aquest Consell considera que s'ha vulnerat:

- en una ocasió el Criteri 01 del Codi Deontològic de la Professi3 Periodística en el sentit de no informar de manera precisa (queixa 4b),
- en cinc ocasions el Criteri 02 al no posar-se en contacte prèviament amb els afectats per donar-los la possibilitat de resposta (queixes 3c, 3e, 3f, 6a i 6b),
- i en dues ocasions el Criteri 05 en no citar les fonts perquè la informació sigui creïble (queixes 3b i 5a).

Expedient núm. 17/2018:

ASSUMPTE: Escrit de queixa de diversos particulars pel tractament de dades personals que han fet diversos mitjans de comunicació entorn a un cas de violència de gènere a un poble de la Garrotxa. Concretament, consideren que poden haver vulnerat els criteris 1, 2, 6 o 9 del Codi Deontològic.

ANTECEDENTS

El cas fa referència a les informacions publicades per diversos periòdics sobre un presumpte assassinat amb violència de gènere en una localitat de La Garrotxa esdevingut el 6 d'octubre de 2018. Un home va matar a trets la seva dona i va atropellar una de les dues filles que l'acompanyaven al municipi de Sant Joan les Fonts.

Diverses persones de l'entorn de les víctimes van presentar una queixa al Col·legi de Periodistes (traslladada immediatament al Consell) argumentant que en les hores posteriors als fets s'havien publicat moltes notícies errònies i sense contrastar, amb dades no només inexactes sinó falses (que l'agressor havia estat a la presó, per exemple, extrem que neguen els qui presenten la queixa).

Els promotors de la queixa mentrestant ja havien realitzat algunes gestions davant de diversos mitjans per demanar que algunes de les dades o fotografies fossin eliminades de les edicions digitals. I en un escrit presentat ja directament al CIC al cap de pocs dies (el 22 d'octubre) varen resumir així les irregularitats que al seu criteri s'havien comès:

X CATALUNYA

<https://bit.ly/2Rwle7y>

Titular enganyós: no va "sortir de la presó" perquè no hi havia estat mai. Els vam fer saber que aquesta informació

era errònia i la van corregir de la notícia, però no del titular.

Punts del codi deontològic que vulnera: 01, 02

CATALUNYA DIARI

<https://catalunyadiari.com/successos/sant-joan-assassi-cremar-casa>

Fotografia del cadàver (tapat) d'Ana Maria Gimenez. Després de sol·licitar-los que s'eliminés la foto i dir-nos que ho

farien, encara hi és.

Punts del codi deontològic que vulnera: 06, 09

EL ESPAÑOL

https://www.lespanol.com/reportajes/20181009/ana-mari-cocinera-asesinada-exmarido-festival-brujeria/343966704_0.html

Exposició de la vida privada de la víctima, noms i cognoms fotografies de la seva pàgina de Facebook (només se

n'ha esborrat una, on apareixien les filles), informació falsa (les filles ja no vivien amb la mare).

Punts del codi deontològic que vulnera:

01, 06, 09, informació falsa (suposem que coincideix amb el 01)

EL PAÍS

https://elpais.com/ccaa/2018/10/08/catalunya/1539010425_738635.html

Noms i cognoms de les víctimes (de les filles també, perquè encara que només diguin els noms es diuen els

cognoms dels seus pares). Exposició de la vida privada de la víctima.

Punts del codi deontològic que vulnera: 06, 09

EL PUNT AVUI

<https://www.elpuntavui.cat/punt-divers/article/4-divers/1480429-mata-la-dona-a-trets-atropella-la-filla-i-se-suicida.html>

<https://www.elpuntavui.cat/punt-divers/article/4-divers/1480654-no-apareix-la-pistola-del-crim-de-sant-joan-les-fonts.html>

Noms i cognoms de les víctimes.

Punts del codi deontològic que vulnera: 06, 09

La queixa es referia en primera instància a la notícia tal com va ser publicada a El Punt/Avui i era en aquell primer escrit on els denunciants desenvolupaven més la seva argumentació:

En la peça de referència hi figuraven els noms i cognoms de la víctima assassinada i també els de l'agressor, així com el nom de la filla assassinada. Així mateix a la queixa presentada es lamenta el fet que la periodista enviada per l'esmentat diari va semblar que fotografiava (si més no enfocava) les víctimes en moments en què podien ser especialment vulnerables i saltant-se la zona precintada sense permís de cap autoritat present. Segons els autors de la queixa la periodista es va comprometre a no publicar imatges on apareguessin les víctimes ni la seva identitat. Adjuntaven l'enllaç de la notícia per tal que es pogués comprovar el tractament donat a la mateixa.

A continuació, argumentaven els autors de la queixa: "Segons tenim entès, en el tractament de dades de les persones privades (i aquestes persones ho són) preval el dret a la intimitat i, en aquest cas, tampoc afecta el dret a la informació ja que la notícia i el relat dels fets poden explicar-se igualment amb les inicials o sense especificar els noms. Aquesta situació d'exposició d'aquestes persones, alhora que poc ètica i il·legítima, està generant molt malestar a les víctimes en uns moments complicats i no creiem que res d'això respecti el codi deontològic".

AL. LEGACIONS I REACCIONS DELS MITJANS

La petició d'esmena de la informació a les edicions digitals va ser cursada als diversos mitjans, en primer lloc per part dels mateixos denunciants. Posteriorment des del propi Consell se'ls va donar, com se sol fer, l'oportunitat de fer les seves al·legacions.

El diari El Punt/Avui, segons els propis denunciants, els va respondre en primera instància que "estaven valorant què fer en aquest tipus de casos".

El cert és que al cap de pocs dies les dades a què al·ludien (noms de les víctimes o possible inclusió de material gràfic objectable) havien desaparegut de la informació donada a El Punt/Avui, com es pot comprovar en el següent enllaç.

<http://www.elpuntavui.cat/punt-divers/article/4-divers/1480429-mata-la-dona-a-trets-atropella-la-filla-i-se-suicida.html>

Des d'aquest mateix diari, i responent ja a la interpel·lació feta des de CIC la resposta va arribar en els següents termes:

"En relació amb les queixes sobre l'actuació de la periodista (en el sentit que fotografiava l'escena dels fets) he d'entendre que forma part de la seva feina, amb el benentès que en els primers moments de confusió es desconeixia exactament què havia passat, Les fotografies que finalment es varen publicar, com es pot comprovar, són genèriques del lloc dels fets i no hi apareixen les víctimes.

És cert, com lamenteu, que a les primeres informacions es va publicar el nom de l'assassí i de les víctimes, com fan habitualment amb totes les informacions de successos justament per evitar confusions. Anys enrere aquest diari va prendre la decisió de publicar els noms i no les inicials dels protagonistes perquè en diferents ocasions això havia conduït a errors, i alguns lectors van identificar com a víctimes persones que no ho eren.

Dit això, és cert que els darrers anys hem debatut en diferents ocasions la necessitat o no de publicar els noms de les víctimes, i que aquest és un terreny delicat. En algunes ocasions, pel càrrec que ocupen o per la transcendència pública que tenen, ens ha semblat que era justament complicat no difondre'n la identitat.

És evident, però, que hi ha casos en què publicar el nom de les persones afectades és del tot intrascendent perquè no aporta cap dada rellevant. I que hi ha casos en què el respecte al dret de la intimitat de les persones agredides hauria de prevaldre sobre el dret a la informació.

El cas al qual us referiu, un cop analitzat, és clarament un d'aquests. I és per això que us comunico que hem esborrat dels nostres arxius els noms de les víctimes i que hem comunicat a Google aquest canvi.

Lamentant que probablement en aquest cas no hem estat prou àgils, us demanem disculpes pel retard i en prenem nota per a casos posteriors.”

Pel que fa a Catalunya Diari, la sol·licitud enviada des del Consell va ser atesa en els següents termes:

“... Hem estat analitzant el cas i atenent a la petició que fan aquestes persones, hem retirat la fotografia en qüestió on es veia la víctima tapada amb una manta i també les referències directes al nom de la persona assassinada. (...) També hem eliminat els posts de les xarxes socials on apareixia aquesta imatge.

<https://catalunyadiari.com/successos/sant-joan-assassi-cremar-casa>

Comentar, no obstant, que la fotografia inclosa en la notícia era una fotografia difosa per l'Agència Catalana de Notícies i que molts altres mitjans van incloure també en les seves peces informatives sobre els fets. Entenent les molèsties que pot causar entre l'entorn de la víctima, no tenim cap problema en no incloure la imatge a la notícia i treure-la com, de fet, ja hem fet.”

També pel que fa a X Catalunya, ja no es pot trobar la informació publicada perquè el mitjà l'ha suprimit.

No hi ha constància que en la resta d'informacions posades en qüestió hi hagi hagut resposta per part dels mitjans implicats ni que s'hagi procedit a fer cap rectificació.

Amb els enllaços facilitats que condueixen a les informacions publicades pels diaris El País i El Español es pot comprovar que hi romanen aparentment intactes i, en qualsevol cas, contenen les dades personals posades en qüestió pels qui van presentar la queixa.

PONÈNCIA

Cal fer constar en primer lloc que en data 27 d'octubre els reclamants van retirar la queixa contra els diaris X Catalunya i Catalunya diari per haver rectificat les informacions després de conèixer la existència de la queixa al CIC. Independentment que les informacions publicada a El Punt/Avui, Catalunya Diari i X Catalunya poguessin transgredir alguns aspectes del Codi Deontològic, cal valorar la clara voluntat d'esmenar la informació de manera diligent en aquells aspectes més conflictius. Així mateix, és d'estimar també el fet que els responsables tant de Punt/Avui com Catalunya Diari ofereixin elements de reflexió sobre el capteniment ètic de les respectives redaccions.

Quant a la publicació del nom i les referències familiars de la víctima alguns elements de judici poden ser:

- El Codi Deontològic no diu de manera estricta que el nom de les víctimes mortals dels crims relacionats amb violència de gènere o de qualsevol tipus no hagin ser publicats. La literatura existent al respecte, així com la doctrina acumulada en altres codis o recomanacions, no és concloent a aquest respecte.

- Tanmateix, sí que sembla més clar que s'hi defensa el respecte per la identitat de les persones que formen l'entorn més pròxim. El primer paràgraf de l'article 9 del Codi resa: Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística.
- En el cas que ens ocupa, pren un relleu especial la importància de respectar el dret a la intimitat de la família de la víctima, i d'una manera especial la de les seves filles. Per molts motius sembla evident que aquest respecte no s'ha produït en aquest cas. Molt especialment la informació publicada per El Español inclou uns elements d'espectacularització del fet, amb una sobreabundància de detalls sobre la vida de la víctima i sobre el seu entorn que no fan altra cosa que afegir morbositat a la informació.
- Els denunciants consideren que en un parell de casos es pot haver transgredit el punt n. 1 del Codi, que es refereix a falsedat informativa. Pel que fa a la notícia publicada a El Español, el detall posat en qüestió (si les filles vivien o no amb la mare) no sembla excessivament rellevant per al conjunt i, en no haver-se rebut cap al·legació per part del mitjà, resulta difícilment contrastable.
- També al·ludeixen els denunciants a una possible transgressió de l'article n. 6, el text del qual és el següent: El periodista ha de defensar el dret a la informació davant de qualsevol restricció a la transparència exigida per l'interès públic, especialment quan les fonts són administracions i organismes oficials. Tanmateix, cal reconèixer a les persones individuals i jurídiques el dret a no proporcionar informació ni respondre preguntes. L'assetjament intimidador i persistent és una pràctica reprovable. No sembla que aquest article sigui aplicable al cas que ens ocupa, donat que bàsicament fa referència a la facilitació d'informació per part de les fonts. Pel que respecta a l'assetjament "intimidador i persistent" per part dels reporters, tampoc no es té coneixement que es produís.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD:

- El Consell valora positivament el fet que els diaris El Punt/Avui, Catalunya Diari i X Catalunya eliminessin de les seves informacions les referències a la identitat de la víctima i al seu entorn familiar.
- El Consell no considera prou rellevant la possible inexactitud d'algun aspecte de la informació publicada pel diari El Español per considerar que hagi transgredit el punt 1 del Codi Deontològic.
- El Consell considera que en aquest cas no és d'aplicació l'article 6 del Codi Deontològic, referit bàsicament al subministrament d'informació per part de les fonts.
- El Consell creu que per part dels diaris El País i El Español ha estat transgredit el punt 9 del Codi Deontològic, en la mesura que a les informacions publicades per aquests diaris i mantingudes a les seves pàgines web s'hi inclouen nombrosos detalls que són innecessaris per a la integritat informativa i que en canvi posen seriosament en qüestió el dret a la intimitat de les víctimes directes o indirectes del fet.

Expedient núm. 18/2018:

ASSUMPTE Escrit de queixa del sr. T.M. contra el programa “Mans” de Catalunya ràdio per un possible conflicte d’interessos del seu presentador.

El Sr. T.M. presenta queixa contra el programa de ràdio musical “Mans” de Catalunya Ràdio.

En la seva queixa on-line de 30 d’octubre de 2018 assegura que el programa "Mans" (<http://www.ccma.cat/catradio/mans/>) el produeix l'empresa de management Amunt Produccions, que representa també diversos artistes:

<https://www.redescena.net/compania/34440/amunt-produccions/>

El Sr. M. també diu que l’empresa amunt organitza concerts de festa major:

[https://www.blanes.cat/oiapdocs.nsf/14fbe7c612d4ef45c12579b1003dd6db/10fe9d274b3d4117c1257de1003eaa3c/\\$FILE/2017%20Relaci%C3%B3%20factures%20aprovades%20JGL2.pdf](https://www.blanes.cat/oiapdocs.nsf/14fbe7c612d4ef45c12579b1003dd6db/10fe9d274b3d4117c1257de1003eaa3c/$FILE/2017%20Relaci%C3%B3%20factures%20aprovades%20JGL2.pdf)

El Sr. M. considera que s’han vulnerat els criteris:

07. Evitar el conflicte d’interessos.

08. No utilitzar en profit propi informacions privilegiades.

AL-LEGACIONS

Per correu electrònic del 5 de desembre de 2018, la Sra. Vanessa Farré, responsable de Relacions Institucionals de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, S.A., va respondre a aquesta queixa. Considera que:

3.“La CCMA té l’obligació de fomentar la indústria audiovisual (Llei 22/2005) de Comunicació Audiovisual de Catalunya i Llei 11/2007 de la CCMA). En aquest sentit, entre un mínim de 25% i un màxim de 35% de l’import dels projectes audiovisuals de la CCMA SA han de ser produïts o coproduïts amb empreses del sector”.

“No es pot demanar a aquestes empreses del sector que treballin exclusivament per la CCMA SA ja que això aniria en detriment de la missió que té encomanada en ares de foment de la indústria audiovisual”.

“(…) Els continguts de la CCMA SA són validats i supervisats pels corresponents responsables de continguts del mitjà”.

“(…) El programa és conduït pel Quim Rutllant i l’Ester Plana, experts en cultura popular i tradicional.”

“L’empresa Amunt Produccions, segons ens informa, no porta representació d’artistes des del 2014.”

“L’ajuntament de Blanes va contractar a la productora Amunt Produccions per a la realització d’un concert de cobla durant la Festa Major de Blanes.

CONCLUSIONS

Ja que la productora Amunt no porta representació d’artistes, no es pot produir conflicte d’interessos.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD:

Comprovats els fets, el Consell de la Informació considera que no s’ha vulnerat cap punt del Codi Deontològic.

Expedient núm. 19/2018:

ASSUMPTE: Escrit de queixa del sr. T.M. contra el programa de TV3 “30 Minuts” per un reportatge sobre cervesa artesana per un possible conflicte d’interessos del periodista que el dirigeix.

ANTECEDENTS

El Sr. T.M. presenta una queixa contra el programa de TV3 “30 Minuts” per un reportatge sobre cervesa artesana per considerar que hi ha un possible conflicte d’interessos del periodista que el dirigeix.

En la seva queixa on-line de 30 d’octubre de 2018 assegura que el programa “30 Minuts” sobre cervesa artesana <https://www.ccma.cat/tv3/30-minuts/la-reevolucio-de-la-cervesa-artesana-a-30-minuts/noticia/2877205/> el va dirigir el periodista Miquel Piris, qui –segons el sr. M., té una marca de cerveses, tal com consta a:

<https://birrapedia.com/cervecerias/piris>

El Sr. M creu que s’ha vulnerat el criteri:

07. Evitar el conflicte d’interessos.

AL·LEGACIONS

Per correu electrònic del 5 de desembre de 2018, la Sra. Vanessa Farré, responsable de Relacions Institucionals de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, S.A., va respondre a aquesta queixa. Afirmà en el seu escrit que:

- El director del programa ‘30 Minuts’ és Carles Solà i no Miquel piris, com afirma el demandant.
- Miquel Piris és membre de l’equip de “30 Minuts” i va participar en la realització del reportatge sobre Cervesa artesana “juntament amb altres persones de la CCMA SA”.

- “El Sr. Miquel Piris va tenir una marca de cervesa artesana de la que ja fa anys que està desvinculat”.
- “La marca que va tenir el Sr. Piris ni surt ni s’esmenta en el ‘30 Minuts”.

CONCLUSIONS

Ja que el programa no fa esment de la cervesa amb la qual va tenir relació el Sr. Piris, no hi ha possibilitat de conflicte d’interessos.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD:

El Consell de la Informació considera que no s’ha vulnerat cap punt del Codi Deontològic.

Expedient núm. 20/2018:

ASSUMPTE

El Sr. T.M. presenta queixa contra el Sr. Roger de Gràcia, director i presentador del programa “Estat de Gràcia” de Catalunya Ràdio.

El Sr. M. considera que aquest periodista ha vulnerat el criteri:

07. Evitar el conflicte d’interessos.

El Sr. T.M explica que va escoltar el programa:

<http://www.ccma.cat/catradio/alacarta/estat-de-gracia/estat-de-gracia-de-16a-17-h-12112018/audio/1020125/>

Afirma que “el presentador ha posat veu a un anunci del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya”. El denunciant argumenta: “És realment confós que això sigui així. El dia que el presentador del programa entrevistí al conseller, serà part de l’acord publicitari amb el departament o ho farà com a periodista independent? Quan fa uns dies va entrevistar al president de la Generalitat en el seu programa, ho va fer com a periodista de la ràdio pública o com a protagonista d’una de les campanyes institucionals de la Generalitat? Trobo que els periodistes dels mitjans públics de la Generalitat no haurien de cobrar per fer campanyes institucionals de la Generalitat, ja que és molt confós i estrany. Aquest conflicte d’interessos posa en dubte la seva credibilitat i la del mitjà.”

L’anunci sona al minut 59 del programa.

AL-LEGACIONS

Sol·licitades les al·legacions, per correu electrònic la Sra. Vanessa Farré, responsable de Relacions Institucionals de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals, S.A., va respondre a aquesta queixa dient que “Per error tècnic es va emetre la creativitat dins del programa quan havia de ser fora i distanciat. Preguem disculpeu l'error”.

CONCLUSIONS

Efectivament, el periodista Roger de Gràcia, director i presentador del programa, és qui posa veu a l'anunci i aquest fet pot crear un conflicte d'interessos el dia que s'hagi d'informar en el mateix programa sobre algun aspecte relacionat amb la conselleria de Medi Ambient.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

ACORD:

El Consell de la Informació considera que s'ha vulnerat el punt 07 del Codi Deontològic. No obstant, valora que el mitjà hagi reconegut l'error comès”.

Expedient núm. 21/2018

ASSUMPTE: Actuació d'ofici del Consell de la Informació en relació amb la campanya publicitària del periodista i presentador de TV3 Lluís Marquina sobre una coneguda entitat bancària, que podria ser motiu per considerar que hi ha una vulneració del criteri 7 del Codi Deontològic.

També l'actuació d'ofici es fa extensiva a la publicitat de la periodista, també de TV3, Helena Garcia Melero, d'una marca comercial d'alimentació.

ANTECEDENTS

El Consell de la Informació de Catalunya estima que hi ha motius per actuar d'ofici per considerar que es pot haver vulnerat el punt 7 del Codi Deontològic. Aquest criteri assenyalava que cal “Evitar el conflicte d'interessos. No es poden acceptar mai retribucions o gratificacions de tercers per promoure, orientar o publicar informacions i opinions. La recepció d'obsequis promocionals o commemoratius no pot ultrapassar el criteri estricte de la cortesia, segons els barems establerts per les organitzacions periodístiques. Tampoc no és admissible simultaniejar l'exercici del periodisme amb altres activitats remunerades que posin en perill els principis de veracitat i independència. Cal rebutjar les fórmules de promoció o publicitat sota l'aparença deliberada d'informacions periodístiques. Com a norma general, els professionals de la informació han d'evitar qualsevol situació de conflicte d'interessos, ja sigui d'àmbit polític, comercial, econòmic, financer o familiar, que posi en qüestió la credibilitat i imparcialitat de la seva funció”.

AL-LEGACIONS

El CIC no ha estimat oportú demanar al·legacions al mitjà en aquesta ocasió donat que els antecedents de casos similars que s'han tramitat són suficients per constatar que la CCMA no considera que aquest tipus d'actuació vulneri el Codi Deontològic de la professió.

PONÈNCIA

El Consell de la Informació de Catalunya vol recordar que els periodistes no només han de sotmetre la seva activitat al marc legal sinó també a la deontologia, l'ètica que impulsa i ordena el conjunt de la seva tasca. Cenyir-se al marc jurídic seria empobrir i fins i tot reduir el repte que implica la decisió de cada periodista en el desenvolupament continu de la seva activitat, plena d'opcions que no sempre estaran regulades per llei i que en canvi sí que afecten a la veracitat.

El Consell de la Informació va fer públic el 2016 el document "Periodistes que fan publicitat: un conflicte d'interessos", que vol ser una posada al dia del punt 7 del Codi Deontològic pel que fa a la relació entre publicitat i informació. El CIC considera que és d'aplicació en aquest cas la norma 2, que diu: "Els professionals de la comunicació que treballin en programes, diaris o formats informatius en qualsevol suport no han de fer publicitat comercial d'empreses o productes. Tampoc no han de fer publicitat de productes de la seva pròpia empresa." i afegeix que "La credibilitat d'aquests periodistes i del mitjà pel qual treballen es pot veure greument afectada pel fet que el públic no pot confiar en una persona que treballa en continguts informatius i alhora rep una retribució per part d'una empresa o entitat per fer-ne publicitat i donar-ne un missatge positiu pels seus interessos."

En els darrers anys, destacats i destacades periodistes han aprofitat la notorietat aconseguida amb l'exercici de la professió (bé com a columnistes de diaris o tertulians, conductors de programes a la ràdio o canals de televisió) per acceptar de fer publicitat al mateix temps que realitzen les seves tasques informatives, oblidant els principis deontològics de la professió. Una activitat que porta directament al conflicte d'interessos, que es presenta quan els individus s'enfronten a lleialtats contraposades: d'una banda, la que deuen als lectors, orientats o teleespectadors, i d'altra, el seu propi interès.

El periodisme té una gran responsabilitat a la nostra societat, atès que executa un paper constitucional que no realitza cap altra professió: informar regularment i crear opinió en assumptes significatius. Abdicar d'aquesta responsabilitat, anteposar galons, família, amistats, interessos o beneficis econòmics als interessos del públic és inacceptable i mancat d'ètica. Per això, per protegir la integritat de la professió, cal insistir en la necessitat d'evitar no només el conflicte d'interessos sinó també l'aparença del conflicte, donat que la gran majoria de ciutadans no està en situació de saber quins periodistes es poden veure en aquest parany.

RECOMANACIONS APLICABLES AL CAS

Els professionals de la comunicació que treballin en programes, diaris o formats informatius en qualsevol suport no han de fer publicitat comercial d'empreses o productes. Tampoc no han de fer publicitat de productes de la seva pròpia empresa.

La credibilitat d'aquests periodistes i del mitjà pel qual treballen es pot veure greument afectada pel fet que el públic no pot confiar en una persona que treballa en continguts informatius i alhora rep una retribució per part d'una empresa o entitat per fer-ne publicitat i donar-ne un missatge positiu.

El i la periodista que compaginés publicitat i informació pot incórrer en un conflicte d'interessos quan l'empresa o el producte que publicita és part d'una informació de caire negatiu o senzillament forma part de la informació. Aquesta incompatibilitat no només s'aplica als periodistes que fan informació en mitjans públics, sinó també en els mitjans privats, perquè és la ciutadania qui té dret a rebre la informació per part de periodistes independents, que no estan sotmesos al conflicte d'interessos.

El públic té dret a que el periodista informatiu sigui imparcial, la qual cosa difícilment es donarà si té un compromís -econòmic o d'altra mena- amb qui és objecte d'una informació veraç i alhora perjudicial pels seus interessos.

LES CARES I LES VEUS DELS ANUNCIS

Tot i ser probablement l'aspecte més vistós i, conseqüentment, més polèmic, la participació d'alguns periodistes molt coneguts en anuncis publicitaris no hauria de desviar l'atenció respecte al problema de fons: la ingerència dels anunciants en els continguts periodístics.

Tot i que hi ha consens a assenyalar que el principal risc d'acceptar que un periodista simultaniegi l'activitat informativa i la publicitària és que aquesta dualitat l'incapaciti per tractar amb el rigor i la neutralitat deguts les notícies que fan referència a l'anunciant que el paga. Sense menystenir aquest risc, volem posar l'èmfasi en aquelles circumstàncies en què l'anunciant ha contractat un periodista sense que aquesta col·laboració sigui àmpliament coneguda per l'audiència (per exemple, per formar portaveus a les empreses o per presentar un esdeveniment corporatiu).

D'alguna manera, el fet que tothom sàpiga que un periodista anuncia una marca pot contribuir a garantir certa "fiscalització" social quan aquest periodista ha d'informar sobre la marca. En canvi, quan es desconeix el vincle entre periodista i anunciant, aquest control social no existeix.

Així, doncs, es considera convenient posar el focus de forma prioritària en la obligació de separar escrupolosa i inconfusiblement informació i publicitat. La publicitat difosa per periodistes famosos seria així una casuística específica de la transgressió d'aquest principi bàsic de separació.

Per tot això, el Consell de la Informació de Catalunya adopta el següent:

A C O R D

Que TV3 vulnera el punt 7 del Codi Deontològic al permetre que els periodistes Lluís Marquina i Helena Garcia Melero facin campanyes publicitàries.

Tenint en compte els reiterats casos en què el Consell de la Informació es troba davant de situacions en què s'infringeix el punt 7 del Codi Deontològic, es considera oportuna la redacció d'un comunicat al respecte. Amb aquest text, el CIC podrà exposar la seva posició davant la vulneració d'aquest criteri, recordar als periodistes les conseqüències negatives que això comporta per a la seva credibilitat i del mitjà pel qual treballen i recollir les recomanacions que els professionals del periodisme han de seguir en aquest tipus de situacions.

COMUNICAT DEL CIC

El CIC alerta sobre la cobertura de suïcidis

Algunes de les darreres informacions sobre un tràgic succés amb resultat de mort per a una jove mare i el seu fill obliguen a demanar als mitjans que extremin les cauteles en la cobertura d'aquells casos relacionats, real o suposadament, amb suïcidis, que representen a Espanya el primer motiu de mort per causes externes.

En aquesta ocasió, el CIC recorda l'article 9è del Codi Deontològic sobre el respecte al dret a la privacitat, que en el segon apartat diu: "Els casos de suïcidi només es difondran quan tinguin rellevància personal o siguin de manifest interès públic, tenint en compte, a més, el risc d'un efecte mimètic".

Amb motiu del Dia Internacional de Prevenció del Suïcidi, la Organització Mundial de la Salut demana als mitjans impresos i digitals que no destaquin aquestes notícies a les portades, i als canals televisius i les emissores de ràdio que no obrin amb elles els serveis informatius. També sol·licita que no es faci ús d'un llenguatge sensacionalista, o que no es normalitzi el suïcidi, o que es presenti com una solució als problemes. Igualment, sosté que és millor no descriure explícitament el mètode emprat per cometre el suïcidi i tampoc el lloc precís on es va produir la mort.

La OMS assenyala, a més, que s'hauria d'evitar l'ús de fotos, vídeos o enllaços digitals que recullin l'escena del suïcidi i, en cas d'usar material gràfic, obtenir-lo de la família.

Respecte a l'entorn familiar de l'agent de la Guàrdia Urbana

En relació amb el cas de la mort violenta d'un agent de la Guàrdia Urbana i sobre el que s'investiga a dos membres del mateix cos com a presumptes implicats, el Consell de la Informació de Catalunya (CIC) recorda novament que cal extremar la prudència quan es publiquen informacions que poden afectar la vida privada de terceres persones, especialment quan es tracta de menors.

El dret del públic a saber (criteri 6 del Codi Deontològic) s'ha d'equilibrar amb el punt 9: "Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies..."

En aquest sentit, el CIC recorda que mencionar el nom i cognoms de l'exmarit de l'agent de la Guàrdia Urbana processada i la referència explícita de les seves dues filles lesiona el dret a preservar la seva identitat, especialment si, com és el cas, aquestes persones viuen en un entorn on és relativament fàcil vincular-les amb les actuacions judicials.

Comunicat del CIC sobre la mort d'un agent de la Guàrdia Urbana de data 29 de maig de 2017

Acord del Ple del CIC sobre la queixa presentada . Expedient núm. 9/2017

Recordatori del CIC sobre filtracions de missatges privats

El Consell de la Informació de Catalunya, davant l'actual controvèrsia en relació a les filtracions de missatges de Carles Puigdemont a Toni Comín per part dels mitjans de comunicació, creu convenient recordar la resolució que va fer pública l'any 2009 que figura a continuació:

“Barcelona, 14 d'octubre de 2009

En relació amb el cas dels missatges electrònics (SMS) dels diputats Joan Saura i Daniel Sirera divulgats pels mitjans de comunicació, el ple del Consell de la Informació de Catalunya (CIC), reunit el 13 d'octubre en sessió plenària extraordinària a petició del degà del Col·legi de Periodistes, ha pres la següent resolució:

1. El Consell de la Informació de Catalunya (CIC) constata l'existència d'un conflicte sensible entre el dret a la privacitat i el dret a la informació, a la vista de l'origen i les particulars circumstàncies dels dos missatges objecte de controvèrsia i el contingut literal dels mateixos.
2. El parer unànim del CIC és que, en aquests casos, preval el dret a la informació sobre el de la privacitat, en la mesura en que la veracitat i l'interès públic del contingut d'ambdós missatges són objectivament inqüestionables. El CIC ha considerat molt especialment el fet que les expressions recollides es van produir en seu parlamentària i pública i pertanyen a càrrecs electes en ple exercici de les seves funcions, que s'expressen en privat, amb la presència dels mitjans de comunicació acreditats a la Cambra.
3. El CIC creu pertinent recordar el principi que el públic té dret a saber, fonament i objectiu de la tasca dels mitjans i de la seva funció social en tant que institució indispensable per a la formació de l'opinió pública i la millor presa de decisions dels ciutadans. Tanmateix, considera que és responsabilitat dels mitjans i dels periodistes difondre les informacions d'interès públic en grau i forma adequades al context, dimensió i transcendència dels fets, evitant efectes col·laterals i danys innecessaris sobre les persones i institucions, tal i com estableix el Codi Deontològic de la professió periodística.
4. El CIC constata la forta imbricació entre l'activitat política i l'univers de la comunicació, afavorida i fins i tot exacerbada o viciada per la omnipresència i el potencial de les noves tecnologies i la seva penetració en tots els segments socials. En aquest context, però, no és coherent proclamar i defensar la societat de la informació com un fenomen de progrés i, al mateix temps, denunciar els seus perills i excessos quan afecta en primera persona, especialment si es tracta de càrrecs o dirigents polítics.
5. El CIC considera que, amb independència de qualsevol consideració sobre l'oportunitat i encert en la difusió mediàtica dels dos missatges objecte de conflicte, els fotògrafs van fer la seva tasca amb professionalitat i diligència. Així mateix, constata i valora la reflexió i el debat intern que es va produir al sí dels equips i òrgans de decisió dels mitjans que van difondre els seus continguts amb suport gràfic.

6. El conflicte generat per la difusió pública de missatges fets amb voluntat de privacitat invita un cop més a reflexionar sobre la responsabilitat dels periodistes professionals i els mitjans de comunicació davant dels riscos del principi del 'tot s'hi val' aplicat en l'actual univers tecnològic de forma indiscriminada i sense límits. Aquesta reflexió és particularment adient per defensar el periodisme de qualitat i la credibilitat dels periodistes enfront de les derives sensacionalistes i sectàries que proliferen a l'espai mediàtic.

7. Amb tot el respecte institucional degut al Parlament de Catalunya, màxim òrgan de representació popular, el CIC pren nota amb sorpresa de la reprovació aprovada amb l'acord de tots els grups parlamentaris en relació amb la divulgació dels missatges pels mitjans informatius. Considerem que en el context del ple del Parlament, dedicat per altra banda en aquest cas al debat de política general, la funció de tutela institucional correspon, sobre tot, al dret a la informació i l'exercici de la crítica social a través dels mitjans de comunicació.

8. El CIC confia que l'experiència d'aquest cas serveixi per animar a la reflexió sobre les responsabilitats i deures de tots els que intervenen en la vida pública, des dels diputats reunits en sessió plenària per tractar els problemes del país, fins als periodistes i mitjans que n'han d'aixecar acta."

Recordatori del CIC sobre el dret a la privacitat

El Consell de la Informació de Catalunya, arran de la la publicació de les primeres imatges en vídeo de Junqueras, Romeva i Forn a Estremera, i davant de la polèmica que ha suscitat, vol recordar que periodistes i mitjans de comunicació han de respectar el Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya i, en el cas que ens ocupa, concretament els criteris 4, 6 i 9 que indiquen el següent:

04. Utilitzar mètodes lícits i dignes per obtenir informació És inacceptable l'ús de càmeres ocultes i de qualsevol altre procediment subreptici o enganyós per obtenir informacions, imatges i testimonis. També és inadmissible la interceptació i la difusió no consentida de material privat procedent de la telefonia mòbil, la missatgeria electrònica i altres suports de comunicació. En poden ser excepció les situacions relacionades amb fets o esdeveniments d'inequívoc interès públic i quan no hi hagi cap altra opció per donar compliment adequat al dret a la informació(...).

06. *Conciliar els drets individuals amb el dret del públic a saber El periodista ha de defensar el dret a la informació davant de qualsevol restricció a la transparència*

exigida per l'interès públic, especialment quan les fonts són administracions i organismes oficials. Tanmateix, cal reconèixer a les persones individuals i jurídiques el dret a no proporcionar informació ni respondre preguntes. L'assetjament intimidador i persistent és una pràctica reprobable.

09. *Respectar el dret a la privacitat Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística (...).*

El CIC rebutja la malsana espiral mediàtica sobre la mort de Laura Luelmo

En l'activitat periodística pocs conflictes són tan importants com aquells que es presenten entre la necessitat d'un lliure flux informatiu i els drets de les persones a mantenir la seva privacitat i intimitat. Una part del públic pretén conèixer amb detall accidents, tragèdies, crims i tota mena de truculències, i alguns mitjans li faciliten sense tenir en consideració, o fins i tot sabentment, que la publicació complaent d'aquests detalls pot envair greument la vida més íntima de les persones i ferir la seva sensibilitat, o la dels essers més acostats quan es tracta d'un fet horrid com el que envolta l'assassinat de Laura Luelmo.

El Consell de la Informació de Catalunya (CIC) insta als professionals i als mitjans a fer-se determinades reflexions abans de comunicar o emetre informacions relacionades, com és el cas, amb la violència de gènere, tractant amb respecte a la víctima, preservant la seva dignitat, i evitant la difusió de particularitats que no afegixen res d'important al relat principal dels fets i no són crucials per al públic (l'àpat nadalenc de l'empresonat com assassí confés; l'e-mail que la víctima va enviar al seu nuvi abans de sortir de casa; detalls de com se suposa que la va colpejar l'acusat, conjectures sobre el patiment de la víctima, que han decidit a la família, com ja havia fet la jutge que porta el cas, a reclamar que es posi punt final a l'espectacularització, etcètera). En aquesta línia, el CIC demana esforços per prescindir a les xarxes socials dels detalls escabrosos i especulacions que es van publicant en una malsana espiral competitiva. A tall d'exemple, s'han pogut llegir titulars com ara que "La jove assassinada podia haver estat localitzada viva per la Guardia Civil".

En aquesta línia, el criteri primer del Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya diu:

"Informar de manera acurada i precisa. El professional del periodisme està compromès amb la recerca de la veritat i, conseqüentment, té l'obligació d'acostar-se a la realitat dels esdeveniments amb la màxima fidelitat possible. Els mitjans han d'observar sempre una clara distinció entre les informacions i les opinions, difondre únicament informacions contrastades amb diligència, i evitar la difusió de conjectures i rumors com si es tractés de fets."

Y el punt segon:

"Evitar perjudicis per informacions sense prou fonament No s'han d'usar expressions injurioses ni difondre dades imprecises o sense base suficient que puguin lesionar la dignitat de les persones i provocar dany o descrèdit a entitats públiques o privades."

A l'hora d'informar és important també evitar l'ús d'expressions com "atenuants circumstancials" (l'home demanà públicament perdó a la família en acceptar ser l'autor de la mort de la jove) que podrien ajudar-lo judicialment.

El CIC insisteix, per últim, en el màxim respecte vers la vida privada de les persones, un dels drets més apreciats pels membres d'una societat lliure. L'exposició de persones en situacions sensibles i vulnerables crida més i més l'atenció pública, atès que suposa una greu violació de la seva intimitat. Sobre això es pronuncia l'article novè del Codi:

"Respectar el dret a la privacitat. Les persones han de ser tractades amb respecte i dignitat, particularment les més vulnerables. Cal evitar les intromissions innecessàries i les especulacions gratuïtes sobre els seus sentiments i circumstàncies. Danyar de forma

injustificada la dignitat dels individus de paraula o amb imatges, fins i tot més enllà de la seva mort, contravé l'ètica periodística.”

14/12/2018

El CIC exhorta a no barrejar periodisme i publicitat

COMUNICAT

Com a conseqüència de diverses queixes i actuacions d'ofici, així com els repetits casos en què periodistes participen en campanyes publicitàries, el CIC recorda la importància de no simultaniejar la pràctica del periodisme i de la publicitat.

L'any 2016 el Consell de la Informació va fer públic el document "[Periodistes que fan publicitat: un conflicte d'interessos](#)". Aquest document, que posa al dia el punt 7 del Codi Deontològic pel que fa a la relació entre publicitat i informació, torna a estar d'actualitat a causa de la freqüència amb què destacats i destacades

periodistes aprofiten la notorietat aconseguida amb l'exercici de la professió per acceptar de fer publicitat al mateix temps que realitzen les seves tasques informatives.

Quan el periodista simultanieja altres activitats professionals amb la informació d'actualitat entra en el terreny del conflicte d'interessos. Aquest es presenta quan els individus s'enfronten a lleialtats contraposades: d'una banda, la lleialtat que deuen als lectors, oients o telespectadors, i de l'altra, el seu propi interès. Renunciar a la responsabilitat adquirida pels periodistes vers el públic a canvi d'un benefici econòmic o social és inacceptable i contrari a l'ètica. El CIC considera que, en aquests casos, és d'aplicació la norma 2, que diu: "*Els professionals de la comunicació que treballin en programes, diaris o formats informatius en qualsevol suport no han de fer publicitat comercial d'empreses o productes. Tampoc no han de fer publicitat de productes de la seva pròpia empresa.*" i afegeix que "*La credibilitat d'aquests periodistes i del mitjà pel qual treballen es pot veure greument afectada pel fet que el públic no pot confiar en una persona que treballa en continguts informatius i alhora rep una retribució per part d'una empresa o entitat per fer-ne publicitat i donar-ne un missatge positiu pels seus interessos.*"

El públic té dret a que el periodista informatiu sigui imparcial, la qual cosa difícilment es dona si té un compromís -econòmic o d'altra mena- amb qui és objecte d'una informació veraç i alhora perjudicial pels seus interessos. Aquest conflicte d'interessos fa que el periodisme perdi la seva funció d'informar regularment i crear opinió en assumptes significatius. Abdicar d'aquesta responsabilitat, anteposar galons, família, amistats, interessos o beneficis econòmics als interessos del públic és inacceptable i mancat d'ètica.

El fet que un anunciant contracti un periodista sense que aquesta col·laboració sigui àmpliament coneguda per l'audiència fa perillar el dret dels ciutadans a estar ben informats i posa en qüestió la confiança de l'audiència amb els professionals del periodisme. Per aquestes raons, el Codi Deontològic dels periodistes catalans, juntament amb un gran nombre de codis d'arreu del món, s'oposa al fet que la pràctica periodística sigui simultània amb la publicitat.

PATRONAT

ANY 2018

ESTAT DE COMPTES 2018

	EXERCICI 2018	EXERCICI 2017
INGRESSOS:		
- Aportacions empreses patrocinadores.....	39.084,95	37.847,04
- Ingressos financers.....		
- Subvencions.....	0,00	8.000,00
- Reversió crèdits de dubtós cobrament.....	0,00	0,00
- Reversió de crèdits comercials i similars....	0,00	0,00
- Ingressos Excepcionals.....	35,00	692,43
TOTAL INGRESSOS	39.119,95	46.539,47
DESPESES:		
- Sous i salaris.....	-21.823,19	-17.091,82
- Seguretat Social.....	-6.716,33	-5.297,16
- Lloguers.....	-3.084,00	-3.084,00
- Subministraments.....	-3.084,00	-3.084,00
- Serveis d'administració.....	-2.118,20	-2.118,20
- Material d'oficina.....	-244,28	-239,63
- Crèdits de dubtós cobrament.....	0,00	0,00
- Altres despeses.....	-5.676,06	-7.761,79
- Despeses financeres.....	-	-
- Pèrdues per crèdits incobrables i similars...	0,00	2.660,82
TOTAL DESPESES	-42.746,06	-36.015,78
RESULTAT D'EXPLOTACIÓ	-3.626,11	10.523,69

PROJECTE DE PRESSUPOST ANY 2019

INGRESSOS

El Periódico de Catalunya	2.760,00
Agrupació Cultural la Femosa 05	100,00
Agrupació Local de Publicacions Informatives i cíviques (Alpic) 06 La Borja	100,00
Arquebisbat de Tarragona 07 Església de Tarragona	100,00
ASSOC.PUBLICACIONS.PERIODIQUES EN CATALA(APPEC) 08	460,20
ASSOCIACIO CATALANA DE PREMSA COMARCAL 09	460,20
Associació Catclàssics 11	100,00
Associació Cultural i Veïnal lo Rafal 12	100,00
Associació Cultural la Fraternal Espollenca (revista La Verna) 13	100,00
Associació Cultural l'Independent de Gràcia i web 14	85,00
Associació Cultural lo Pedris 15	100,00
Associació de Mitjans d'Informació i Comunicació AMIC 16	460,20
Associació Entara Difusion d'Occitània en Catalonha 17 Lo Jornalet	250,00
Bacula Editors revista de Banyoles 19	70,00
Badalona Comunicació	170,00
Cadena Pirenaica de Ràdio i Televisió 20	170,00
Carmelites descalços de Lleida. Pluja de Roses	100,00
Catorze.cat 22	85,00
Caxier Edicions (El Triangle)	391,17
Centre Internacional Escarré per a les Minories Ètniques i les Nacions (CIEMEN)	250,00
Centre Parroquial de Monistrol de Calders 25 El Clot	100,00
Col·legi de Periodistes de Catalunya	9.053,73
Comissió de Festes de Salt (revista La Farga)	100,00
CORP. CATALANA DE MITJANS AUDIOVISUALS, SA	2.500,00
DIARI DE GIRONA,S.A. 27	460,20
Doble Columna 28	255,00
Dracvisió (Banyoles TV) 29	85,00
EBRE DIGITAL S.L. (EBRE DIGITAL I EBRE DIGITAL WEB)	170,00
Edició de Premsa Periòdica Ara (ARA) i web 31	920,40
Edició Disseny i Realització Interactiva (E-notícies) 32	250,00
EDICIONES EL PAIS,S.L 33	920,40
EDICIONS INTERCOMARCALS,S.A. (REGIO 7) 34	460,20
El Fatumer. Associació Cultural Pi del Broi 36	100,00
EL MUNDO DEPORTIVO,S.A. 37	1.528,81
EPEL CUGAT.CAT (abans OAMCIC) 69	382,50
ETV-Llobregat Tv (ETV Llobregat i revista 30 graus 40	185 €

EUROPA PRESS DE CATALUNYA 41	1.181,50
Foment del Treball Nacional	85,00
Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya (Agroactivitat) 42	250,00
Fundació Catalunya Cristiana per la Evangelització i la Cultura 44	460,20
Fundació Missatge Humà i Cristià (Ràdio Estel i web) 45	460,20
FUNDACIÓ PERIODISME PLURAL	385,00
Fundació privada Trinijove	100,00
GRUP FLAIX	460,20
La Directa	250,00
HERMES COMUNICACIONS SA (EL PUNT)	1101,7
Imagina Ràdio 49	100,00
Informació i Comunicació de Barcelona (BARCELONA TV) 50	400,00
l'Esclat, associació cultural de Golmés	100,00
La Cabana. Grup de Premsa de la Fatarella 53	100,00
La Rella. Revista del Lluçanés 52	100,00
LA VANGUARDIA EDICIONS,S.L. 54	2.346,00
Mataró Audiovisual	200,00
CAT TVL. 03 (EI 9 TV i EI 9 FM)	476,17
Mola TV 55	297,50
Opcions de Consum Responsable. Revista Opcions 23	100,00
Partal, Maresma i Associats 56	250,00
PREMSA D'OSONA,S.A. (EL 9 NOU) 01	644,29
Producció de Comunicacions Mediàtiques, S.L. weloba 57	212,50
Publicacions Penedès 58 El 3 de 8	100,00
Ràdio Marina 60	100,00
Ràdio Ripoll 61	85,00
Ràdiocat XXI 61	782,35
SCDAD.ESP.DE RADIODIFUSION,SA (SER CATALUNYA) 62	782,35
SCG Aquitània Nació Digital	212,50
Segre diari i web	460,20
SOC.PER DIFUSIO DE LES REALITATS C.AFRICANES 63	460,20
Taelus 64	460,20
Televisió de Roses. Emporda TV 65	100,00
Televisió del Ripollès 66	85,00
UNIDAD EDITORIAL INFORMACIÓN REGIONAL (EL MUNDO)	920,40
Societat Portal de Lleida	250,00
Marmed Ocio Cultura y Gastronomía	100
	38.841,47
Subvenció Generalitat 2019 (sol·licitud en curs, pendent d'aprovació)	14.000,00

DESPESES	
Lloguers	3.084,00
Gestoria Q&S	1.500,00
MANTENIMENT	
Electricitat, aigua, telèfon	3.084,00
Servei d'administració	2.200,00
Manteniment web	653,40
OFICINA	
Material (tintes, lyreco)	150,00
Disc dur i reparació	211,75
Segells registre Grabador Ingles	96,00
Correus	80,00
DESPESES PERSONAL I SS	
Sous fixos I salaris (net) més hores extra per jornades	17.358,60
Seguretat Social	8.500,00
Atrassos regularització (2)	1.900,00
TRIBUTS/IMPOSTOS (IRPF)	
Despeses caixeta efectiu (dietes, transport, representació)	300,00
DESPESES ACTIVITATS subvencionables	
Disseny (sense iva)	2.100,00
Agència de comunicació per difusió	2.550,00
Impressió	210,00
honoraris ponent A-White	300,00
vol ponent A White	69,00
hotel ponent A White sense iva	140,00
Renfe jornada Madrid	395,00
hotel Madrid despesa personal CIC sense iva	270,00
taxis	80,00
lloguer sala APM	842,00
coffee break	440,00
Càtering jornades	800,00
DESPESES ACTIVITATS NO SUBVENCIABLES	
Reunió AIPCE Geòrgia (vol, hotel, despeses)	1.200,00
Despeses de representació diverses	100,00

TOTAL INGRESSOS PREVISTOS	52.841,47
TOTAL DESPESES SENSE IVA	51.613,75

ACTIVITATS REALITZADES PER LA FCIC

Ja són quasi 10 anys en que el CIC col·labora amb Biblioteques de Barcelona oferint periodistes de reconeguda trajectòria pel cycle de xerrades sobre la professió. Al 2018 els periodistes **Carlos Pérez de Rozas** i **Joaquim Maria Puyal** han participat en aquesta activitat i han tingut molt bona acollida entre els assistents, molt interessants per les temàtiques tractades i perquè acosten el periodisme a la ciutadania.

Com cada any, també el CIC participa a les reunions anuals de consells de premsa europeus, en les quals es comparteixen experiències de cada país sobre ètica periodística i es busquen eines per millorar la qualitat del periodisme.

Podeu veure totes les activitats que s'han desenvolupat aquest any a continuació:

ORGANITZA	LLOC	ACTIVITAT	DATA
CIC- Biblioteques de Barcelona	Biblioteques De Barcelona	Xerrada: El poder de les imatges a la premsa, amb Carlos Pérez de Rozas 	16 d'abril de 2018
AIPCE	Päivälehti Museum Helsinki	Participació del president del CIC a la reunió anual de consells de premsa europeus 	10-13 d'Octubre de 2018

<p>CIC- Síndic de Greuges de Catalunya</p>	<p>Síndic de Greuges</p>	<p>Jornada del CIC i el Síndic de Greuges sobre Llibertat d'expressió i Mitjans</p> <p>Jornada organitzada pel Síndic de Greuges i el Consell de la Informació de Catalunya</p> <p>Llibertat d'expressió i mitjans de comunicació: el paper de les defensories</p>	<p>14 de novembre de 2019</p>
<p>CIC- Biblioteques de Barcelona</p>	<p>Biblioteques De Barcelona</p>	<p>Xerrada: Joaquim Maria Puyal, 50 anys de periodisme</p> 	<p>15 de novembre de 2018</p>
<p>Col·legi de Periodistes de Catalunya</p>	<p>Col·legi de Periodistes de Catalunya</p>	<p>Participació del president del CIC a la reunió de Col·legis professionals de periodistes d'Espanya</p> 	<p>1 de desembre de 2018</p>

COMPOSICIÓ DEL PATRONAT

Roger Jiménez, President de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya

Albert Garrido, Secretari General de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya

Patrons

<p>Col·legi de Periodistes de Catalunya</p> <p>Sr. Joan Garcia Bausa</p> <p>Representant de la Junta de Govern</p>	<p>Facultat de Lletres</p> <p>Universitat Rovira i Virgili (URV)</p> <p>Sr. Bernat López</p> <p>Sindicat de Periodistes de Catalunya</p> <p>Sr. Enric Bastardes</p> <p>Secretari de Relacions Institucionals i de Tresoreria</p>
<p>Fac. Ciències de la Comunicació</p> <p>Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)</p> <p>Sra. Maria José Recoder</p> <p>Degana</p>	<p>EI PERIÓDICO</p> <p>Sr. Albert Sáez</p>
<p>Facultat de Comunicació Blanquerna</p> <p>Universitat Ramon Llull (URL)</p> <p>Sr. Josep Maria Carbonell</p> <p>Degà</p>	<p>Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona</p> <p>Sra. Susanna Ferrer</p> <p>Vicedegana</p>
<p>Facultat de Comunicació</p> <p>Universitat Pompeu Fabra (UPF)</p> <p>Sr. Marcel Mauri</p>	<p>Col·legi de Psicòlegs de Catalunya</p> <p>Sr. Josep Vilajoana i Celaya.</p> <p>Degà</p>

COMPOSICIÓ DEL CIC

El Consell de la Informació de Catalunya està integrat per un conjunt de dones i homes que tenen com a missió jutjar les transgressions de la deontologia periodística que els mateixos periodistes han plasmat en el Codi. La varietat mateixa dels seus membres garanteix la seva independència de criteri: juristes, sociòlegs, professors d'ètica, de deontologia, de comunicació, metges, responsables d'entitats cíviqes i periodistes. Hi ha, en el Consell, molts noms ben coneguts i reconeguts, amb una participació absolutament gratuïta i desinteressada:

Roger Jiménez

President del Consell de la Informació de Catalunya

Albert Garrido

Secretari General del Consell de la Informació de Catalunya

Begoña Muñoz

Secretària tècnica

Consellers

Salvador Alsius	Ángeles Yetano
Lluís de Carreras	Xavier Ureta
Carlos Ruiz	Núria Carrera
Josep Terés	Dolos Massot
Magda Oranich	Josep Roviroso
Pepe Encinas	Ruth Rodríguez

ADHERITS AL CIC 2018

Mitjans de comunicació i associacions

Actualment més de 80 mitjans estan adherits a la Fundació Consell de la Informació de Catalunya. Mitjans escrits, ràdios, televisions, webs i entitats dedicades a la comunicació que creuen en els principis reconeguts en el Codi Deontològic de la professió periodística. Al servei de la societat, en defensa dels valors ètics de la informació, pel compliment del Codi Deontològic en els mitjans de comunicació: **Fundació Consell de la Informació de Catalunya.**

Els mitjans o grups de comunicació que s'han adherit aquest any al CIC són **Mataró Audiovisual, Catalunya Diari, Festes.org, Què fer a Barcelona i Lleida.com.**

Associació Cultural LO PEDRÍS

3D8. Publicacions Penedès

AGRUPACIÓ CULTURAL LA FEMOSA

ARA. Edició de Premsa Periòdica Ara

ASSOCIACIÓ CATALANA DE LA PREMSA GRATUÏTA I MITJANS DIGITALS (AMIC)

ASSOCIACIÓ CATALANA DE PREMSA COMARCAL (ACPC)

ASSOCIACIÓ DE PUBLICACIONS.PERIÒDIQUES EN CATALA(APPEC)

BADALONA COMUNICACIÓ

CANAL 21 EBRE. Televisió Teveon Ebre

CANAL TARONJA. Taelus

CANAL REUS TV.

CANAL TE. Tortosa Televisió

CAPÇALERA REVISTA

CATALUNYA CRISTIANA

CATALUNYA PLURAL

CATCLASSICS. Associació Catclàssics

CATORZE.CAT

COL.LEGI DE PERIODISTES DE CATALUNYA (CPC)

COMUNICACIONS DEL RIPOLLÈS

CORPORACIÓ CATALANA DE MITJANS AUDIOVISUALS (CCMA)

CUGAT.CAT

DIARI DE GIRONA,S.A.

DIARI DE L' EDUCACIO

DIARI DE LA SANITAT

DIARI DEL TREBALL

DIARI ONLINE JORNALET. Associació Entara Difusion d'Occitània en Catalonha

DIGITAL HITS

Doble Columna

DRACVISIÓ

EBRE DIGITAL.CAT

EDICIONES EL PAIS,S.L

EL 9 NOU. PREMSA D'OSONA,S.A.

EL 9 TV. MITJANS AUDIOVISUALES D'OSONA, S.L.

EL MUNDO DEPORTIVO,S.A.

EL MUNDO. UNIDAD EDITORIAL INFORMACION REGIONAL,S.A

ELNACIONAL.cat

EL PERIÓDICO. EDICIONES PRIMERA PLANA

EMPORDÀ TV. TELEVISIÓ DE ROSES

E-NOTICIES. Edició Disseny i Realització Interactiva

ESGLÈSIA DE TARRAGONA. Arquebisbat de Tarragona

ETV-LLOBREGAT TV

EUROPA PRESS DE CATALUNYA

FEDERACIÓ DE COOPERATIVES AGRARIES DE CATALUNYA (AGROACTIVITAT)

GOL ESPORTS

GRUP FLAIX

LA REL·LA, REVISTA DEL LLUÇANÉS

IMAGINA RÀDIO

INICIATIVES DIGITAL MEDIA, S.L (IDM)

Iniciatives Televisió CANAL REUS TV

LA BORJA. Agrupació Local de Publicacions Informatives i cíviques (Alpic)

LA CABANA. Grup de Premsa de la Fatarella

LA DIRECTA. Associació per la difusió sense límits (ADSL)

LA VANGUARDIA EDICIONS,S.L.

LA VEU D'ÀFRICA

L'INDEPENDENT DE GRÀCIA

L'OPCIÓ. Edicions Valls Comunicació

L'ESCLAT. REVISTA
MATARÓ AUDIOVISUAL
MOLA TV
NATIONALIA.CAT
PIRINEUS TV
PLUJA DE ROSES. Carmelites descalços de Catalunya i Balears. Santuari de santa Teresina
PROXIMA FM
QUADERN DE LES IDEES, LES ARTS I LES CIÈNCIES. FUNDACIÓ ARS.
RAC 105
RAC 1
RÀDIO ESTEL. Fundació Missatge Humà i Cristià/RADIOESTEL.CAT
RÀDIO MARINA
RÀDIO RIPOLL
RÀDIO SANT CUGAT
REGIÓ 7.
REPORT.CAT
REVISTA DE BANYOLES. Bacula Editors
REVISTA DEL GEIEG (Grup Excursionista i Esportiu Gironí)
REVISTA EL CLOT. Centre Parroquial de Monistrol de Calders
REVISTA EL FATUMER. Associació Cultural Pi del Broi
REVISTA LA FARGA. Casal de jubilats i simpatitzants de Salt
REVISTA LA VERNA. Associació Cultural la Fraternal Espollenca
REVISTA LO PEDRÍS. Associació cultural El Pedrís de la Plaça
REVISTA LO RAFAL. Associació Cultural i Veïnal lo Rafal
REVISTA OPCIONS. CENTRE DE RECERCA I INFORMACIÓ EN CONSUM (CRIC)
SANT CUGAT TV
SER CATALUNYA. SCDAD.ESP.DE RADIODIFUSION,SA
TELEVISIÓ DE RIPOLLÈS
TITULARS.CAT
FESTES.ORG
VILAWEB. Partal, Maresma i Associats
WELOBA.CAT

El Consell de la Informació de Catalunya entrega el segell de compromís ètic als mitjans adherits

La Fundació Consell de la Informació de Catalunya lliura un **segell de compromís ètic del Consell de la Informació de Catalunya (CIC)** als mitjans i associacions adherits a la institució

La distinció és una iniciativa creada per l'antic equip de govern del CIC (Llúcia Oliva, presidenta, i Lluís de Carreras, secretari general) que van finalitzar el seu mandat l'estiu passat. Amb el projecte ja en marxa, el nou equip de govern format per Roger Jiménez (president) i Albert Garrido (secretari general) s'ha bolcat en la promoció d'aquest segell. Més de 80 mitjans i associacions vinculats al món de la informació de tot el territori català compten amb aquesta distinció.

Dissenyat per Cases & Associats i atorgat al CIC de manera desinteressada, el segell és un distintiu públic que acredita que els mitjans de comunicació es comprometen a respectar el Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya i a publicar les resolucions del CIC que els afectin. Així, el segell suposa un reconeixement de la tasca dels mitjans que poden reforçar la seva credibilitat davant dels ciutadans.

